

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สมาธิ:สี่จากหิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

NATURE SOUL:NATURAL COLOUR FROM STONE

By
MR. Preecha CHAISORN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS EDUCATION)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	สมาธิ:สี่จากหิน
โดย	ปรีชา ชัยสร
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ญาณวิทย์ กุญแจทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร. พิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ เดชา วราชน)

59901326 : ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : สีหิน, สีธรรมชาติ, สมบัติ, หินธรรมชาติ

นาย ปรีชา ชัยสร: สมบัติ:สีจากหิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์
ทินกร กาษรสุวรรณ

การได้พำนักอยู่ในพื้นที่กลางเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเหตุให้ข้าพเจ้าได้
ซึมซับกับสภาพแวดล้อมรอบกาย ป่าเขา อากาศ พื้นดิน สังเกตเห็นก้อนหินตามพื้นมีสีสันเฉพาะในแต่
ละก้อนทำให้เกิดความสนใจจึงนำมาทดลองสกัดทำสีผสมผสานตามกระบวนการช่างเขียนจิตรกรรม
ฝาผนังไทยในอดีต จนได้เฉดสีหลากหลายสวยงามสามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะโดยนำ
โทนสีจากหินที่สกัดขึ้นเองนี้มาสร้างสรรค์ผลงานเฉพาะตัวถ่ายทอดโทนสีที่ได้จากหินในพื้นที่ป่าเขา
เพื่อแทนค่าสีเชื่อมโยงผ่านกระบวนการทำให้ได้มาของสีแต่ละเฉดสีนั้นๆจึงนำเสนอค่าความ
หมายความเป็นโทนสีก่อรูปเป็นการสร้างสรรค์งานในขณะที่ข้าพเจ้าแต้มสีลงบนพื้นที่ว่างทำให้เกิด
สมบัติ โดยได้เตรียมพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวเม็ดมะขามและกาวกระถินในการสร้างสรรค์ผลงานใน
รูปแบบจัดวาง (Installation Art)

59901326 : Major (VISUAL ARTS EDUCATION)

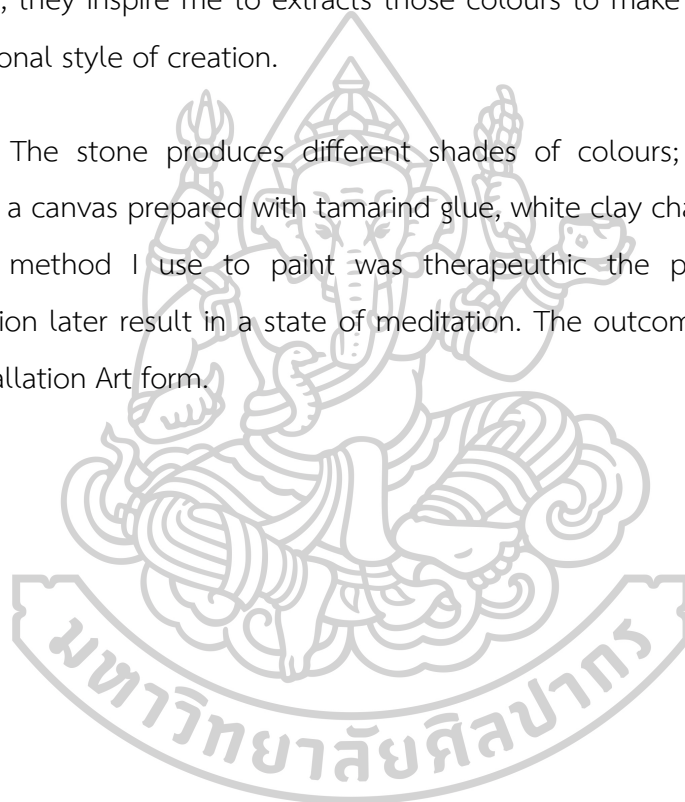
Keyword : Nature soul, Colour from Stone

MR. PREECHA CHAISORN : NATURE SOUL:NATURAL COLOUR FROM STONE

THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR TINNAKORN KASORNSUWAN

After I had a chance to reside in the middle of mountain views in Maetang district, Chiangmai provincial of Thailand, Mother Nature has spiritual affects on me. The forest, pure air and colours of rocks and dirt are individually enchanting, they inspire me to extract those colours to make an artwork through a Thai traditional style of creation.

The stone produces different shades of colours; I use each tone to express on a canvas prepared with tamarind glue, white clay chalk and organic Acacia glue. The method I use to paint was therapeutic the process creates deep concentration later result in a state of meditation. The outcome of the artwork laid out in Installation Art form.

กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ “สมาธิ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone” นี้จะสำเร็จไม่ได้หากขาดอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ทินกร ภาษรสวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมอาจารย์ ดร.พิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิทยานิพนธ์ และท่านอาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรทัศนศิลป์ศึกษาที่ให้ความรู้แก่ข้าพเจ้า ทั้งคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์และคณะศึกษาศาสตร์ เป็นหลักสูตรร่วมกันที่ทำให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้ทั้งศาสตร์ทางด้านศิลปะและศาสตร์ทางด้านครู ที่ได้หลอมรวมแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณ ทีมช่างเขียนจิตรกรรมฯวัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ที่ช่วยเหลือ ทั้งข้าพเจ้าได้พำนักร่วมและเป็นส่วนพบกับแรงบันดาลใจ นำมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์นี้

ขอขอบคุณ กาลเวลาเรื่องราวที่ผ่านมาในชีวิต ที่พักการศึกษาและต่อสู้จนมาถึงวันนี้ได้

ขอขอบคุณ บ้านซอยตันที่ให้ที่พำนักร่วม

ขอขอบคุณ จักรพงศ์ พลับหน้าทับ ศักดา คาคีแดส กฤษณะ มั่นอง เพื่อนจิตรกรรมฯ 67 ที่ให้การช่วยเหลือมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ ครูบาอาจารย์ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้นับตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ทั้งคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรแห่งนี้

ขอขอบคุณ เพื่อน พี่ น้อง สาขาทัศนศิลป์ศึกษา รุ่น 8 รุ่น 9

ขอขอบคุณ ครอบครัวเซี่ยภูมิที่อุปถัมภ์ตลอดมาหากไม่มีข้าพเจ้าคงไม่ถึงวันนี้ได้

ขอขอบคุณ ครอบครัวชัยสร ที่ให้ชีวิต และให้เดินตามทางชีวิตตนเอง

หากผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้จักเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ ข้าพเจ้าขอขอบคุณค่าให้แกตนเองและผู้มีส่วนร่วมที่กล่าวมาทั้งหมด

ปรีชา ชัยสร

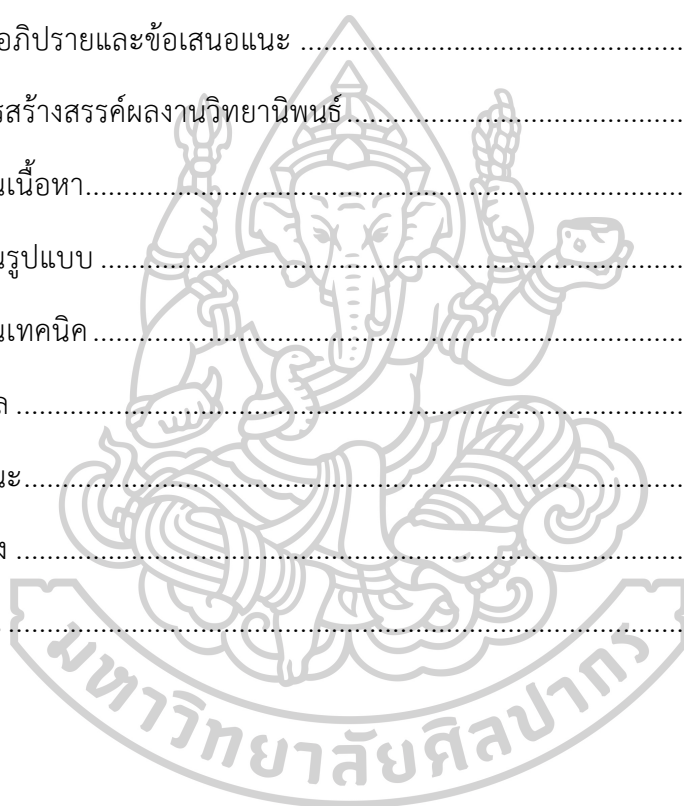
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	3
1.4 สมมติฐานของการสร้างสรรค์.....	4
1.5 ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	4
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	4
ขอบเขตด้านรูปแบบ.....	5
ขอบเขตด้านเทคนิค	5
1.6 ขั้นตอนวิธีการในการศึกษาและสร้างสรรค์.....	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.8 วิธีการศึกษา.....	7
1.9 แหล่งข้อมูล.....	7
1.10 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาและสร้างสรรค์.....	8
1.11 ค่าใช้จ่ายในการทำวิทยานิพนธ์ (โดยประมาณ)	9

1.12 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ เรื่อง สมาชิกสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย.....	10
2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด.....	10
ทฤษฎีทางพระพุทธศาสนา	10
ทฤษฎีความงาม	12
ทฤษฎีทางธรรมชาติ	13
ทฤษฎีจิตวิทยา.....	13
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานสร้างสรรค์	14
ศิลปะนามธรรม	14
ศิลปะจัดวาง	15
ศิลปะไทยแบบประเพณี.....	17
จิตรกรรมไทยแบบประเพณี	17
2.3 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปินต่อการสร้างสรรค์	18
อิทธิพลจากศิลปินในด้านแนวคิด	18
อิทธิพลจากศิลปินในด้านรูปแบบ	23
อิทธิพลจากศิลปินในด้านเทคนิค	28
การวิเคราะห์อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์	33
3.1 แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน	33
3.2 รูปแบบของงานสร้างสรรค์.....	33
3.3 เทคนิคของงานสร้างสรรค์.....	33
3.4 วิธีการดำเนินงาน	33
3.5 รวบรวมข้อมูล.....	34
3.6 ระยะเวลาในการดำเนินการสร้างสรรค์	34

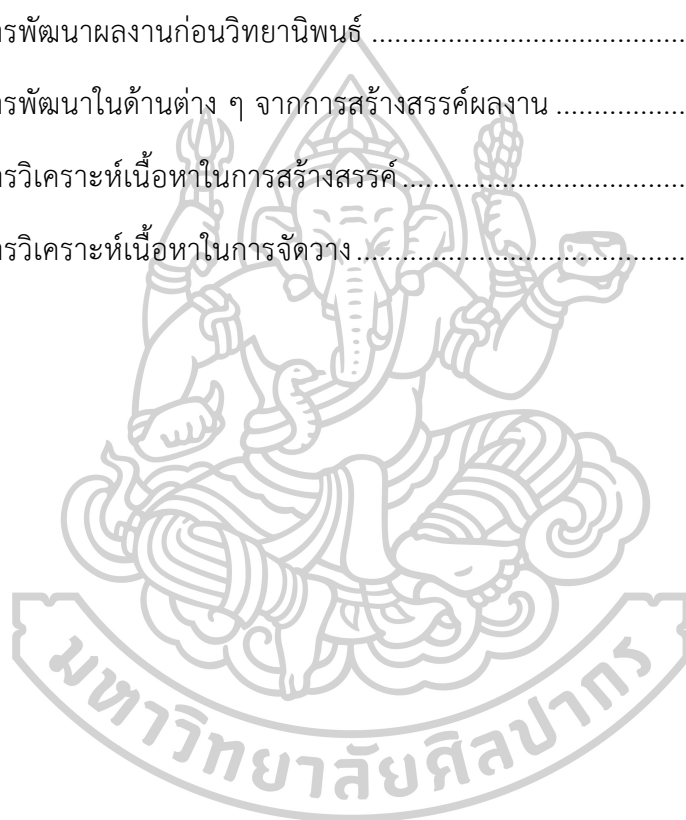
3.8 ข้อมูลชนิดหิน แร่ในพื้นที่พำนัก	35
3.9 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์	41
3.10 วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์	44
3.11 วัสดุอุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล	49
3.12 ขั้นตอนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์	51
3.13 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	57
การเตรียมพื้นผลงาน	69
3.14 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 1.....	76
ขั้นตอนการปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ สมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 1	78
3.15 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 2.....	81
ขั้นตอนการปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ สมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 2	83
3.16 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 3.....	86
ขั้นตอนการปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ สมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 3	88
3.17 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 4.....	92
ขั้นตอนการปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ สมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 4	95
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ เรื่อง สมมติ:สีจากหิน	98
4.1 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	98
4.2 วิเคราะห์พัฒนาการด้านแนวความคิด	104
4.3 ผลงานวิทยานิพนธ์	105
ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 1.....	105
ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 2.....	106
ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 3.....	107
ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 4.....	108
4.4 วิเคราะห์พัฒนาการด้านรูปแบบและทักษะการแสดงออก	109

ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สี่จากหิน ชุดที่ 1.....	109
ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สี่จากหิน ชุดที่ 2.....	111
ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สี่จากหิน ชุดที่ 3.....	113
ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สี่จากหิน ชุดที่ 4.....	114
4.5 วิเคราะห์พัฒนาการด้านเนื้อหา เทคนิค การใช้อุปกรณ์	115
4.6 การวิเคราะห์สีและพื้นที่ว่าง.....	117
บทที่ 5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	124
สรุปผลการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	124
ในด้านเนื้อหา.....	124
ในด้านรูปแบบ	125
ในด้านเทคนิค	125
อภิปรายผล	125
ข้อเสนอแนะ.....	126
รายการอ้างอิง	127
ประวัติผู้เขียน	128

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 วิเคราะห์อิทธิพลในด้านแนวความคิด	29
ตารางที่ 2 วิเคราะห์อิทธิพลในด้านรูปแบบ	30
ตารางที่ 3 วิเคราะห์อิทธิพลในด้านเทคนิค	32
ตารางที่ 4 การพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	56
ตารางที่ 5 การพัฒนาในด้านต่าง ๆ จากการสร้างสรรค์ผลงาน	116
ตารางที่ 6 การวิเคราะห์เนื้อหาในการสร้างสรรค์	121
ตารางที่ 7 การวิเคราะห์เนื้อหาในการจัดวาง	122

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพผลงานของ นพนนท์ ทันนารี.....	19
ภาพที่ 2 ภาพผลงานของ นพนนท์ ทันนารี.....	19
ภาพที่ 3 ภาพผลงานของ นพนนท์ ทันนารี.....	20
ภาพที่ 4 ภาพผลงานของ เกรียงไกร แสงทอง.....	21
ภาพที่ 5 ภาพผลงานของ เกรียงไกร แสงทอง.....	22
ภาพที่ 6 ภาพผลงานของ ญาณวิทย์ กุญแจทอง.....	23
ภาพที่ 7 ภาพผลงานของ ญาณวิทย์ กุญแจทอง.....	24
ภาพที่ 8 ภาพผลงานของ ญาณวิทย์ กุญแจทอง.....	25
ภาพที่ 9 ภาพผลงานของ lee ufan.....	26
ภาพที่ 10 ภาพผลงานของ lee ufan.....	27
ภาพที่ 11 ภาพผลงานของ lee ufan.....	27
ภาพที่ 12 ภาพผลงานของ อนันต์ ลัดดาวัลย์.....	28
ภาพที่ 13 วัฏจักรของหิน (Rock cycle).....	37
ภาพที่ 14 หินทราย ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่	38
ภาพที่ 15 หินทราย ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่	39
ภาพที่ 16 หินดินดาน ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่.....	41
ภาพที่ 17 สถานที่ผู้วิจัยพำนัก ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อยู่ท่ามกลางขุนเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.....	42
ภาพที่ 18 สถานที่ผู้วิจัยพำนัก ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อยู่ท่ามกลางขุนเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.....	42
ภาพที่ 19 สถานที่ผู้วิจัยพำนัก ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อยู่ท่ามกลางขุนเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.....	43

ภาพที่ 20 พบเห็นหินในที่พำนัก ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อยู่ท่ามกลางขุนเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จึงนำมาบดสี.....	44
ภาพที่ 21 หินในพื้นที่พำนัก ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อยู่ท่ามกลางขุนเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่	44
ภาพที่ 22 พู่กันแบน.....	45
ภาพที่ 23 ขวดแก้ว	45
ภาพที่ 24 ครกหิน.....	45
ภาพที่ 25 กาวกระถิน	46
ภาพที่ 26 โกร่งบดสี.....	46
ภาพที่ 27 กรวย.....	46
ภาพที่ 28 ขวดพลาสติก	47
ภาพที่ 29 เฟรม ผ้าใบ.....	47
ภาพที่ 30 ตะแกรง.....	47
ภาพที่ 31 กล่องเก็บหิน ถูขีบ และอื่น ๆ.....	48
ภาพที่ 32 พลั่วเล็ก.....	48
ภาพที่ 33 แปรงขนอ่อน กระบะรองสี.....	48
ภาพที่ 34 ดินสอพอง	49
ภาพที่ 35 เม็ดมะขามเปรี้ยว.....	49
ภาพที่ 36 สมุดสเก็ตภาพ	49
ภาพที่ 37 คอมพิวเตอร์	50
ภาพที่ 38 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1	51
ภาพที่ 39 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2	52
ภาพที่ 40 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 3	53
ภาพที่ 41 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 4	54

ภาพที่ 42 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 5	55
ภาพที่ 43 การหาหินที่มีในพื้นที่บ้านก ฌ วัดธาราธิพยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ มาสกัดด้วยการที่ผู้วิจัยรู้สึกตัวขณะปฏิบัติการที่ใช้สติ เพื่อความสงบในตัวเองของการหาหินแต่ละก้อน 57	
ภาพที่ 44 การหาหินที่มีในพื้นที่บ้านก ฌ วัดธาราธิพยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ มาสกัดด้วยการที่ผู้วิจัยรู้สึกตัวขณะปฏิบัติการที่ใช้สติ เพื่อความสงบในตัวเองของการหาหินแต่ละก้อน เมื่อพบทดลองชุดดู.....	58
ภาพที่ 45 และใช้น้ำเจือกับที่บดไปก็จะสามารถเห็นค่าสีจากหินจากก้อนหินชนิดนั้นได้ ด้วยการแต้มที่หลังมือหรือกระดาษ	58
ภาพที่ 46 ทำตามขั้นตอนเดียวกันนี้ในการหาหิน และใช้ฟิวส์แก๊สด หินบางชนิดที่แข็งมากก็ไม่สามารถนำมาสกัดทำสีได้ จากนั้นจุดเก็บหินที่ได้ใส่ถุงซิปลาสติก เพื่อที่จะนำมาสกัดทำสีในกระบวนการต่อไป.....	59
ภาพที่ 47 ลักษณะของหินแต่ละชนิด ที่สามารถนำมาสกัดทำสีได้นั้นส่วนใหญ่จะเป็นหินทรายที่มีเม็ดกรวดไม่หนาแน่นจนแข็งมากโดยทดลองบด ชูตแล้วจะเป็นผง ซึ่งจะสามารถสกัดทำสีได้ จากนั้นเก็บแยกประเภทใส่กล่องไว้ แยกโทนสีเพื่อง่ายต่อการจัดเก็บทั้งได้เห็นโทนสีชัดเจน และเพื่อความเป็นระเบียบ พร้อมจดบันทึก	60
ภาพที่ 48 จากนั้นนำหินมาตำ บด ในกระบวนการนี้โดยใช้ครกหินเพื่อทุบแรงในส่วนของหินที่แข็งมากและสะดวกขณะตำจากก้อนใหญ่จนเป็นก้อนเล็กจนละเอียดควรใช้ผ้าปิดจมูกเพื่อกันฝุ่นเข้าจมูกได้ตำจนละเอียดมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ยิ่งละเอียดมากเท่าไรก็จะสกัดค่าสีออกมาได้มากเท่านั้น.....	61
ภาพที่ 49 เมื่อบดแล้วนำมาเก็บใส่ขวดแก้วเตรียมไว้รอขั้นตอนการสกัดต่อไป	61
ภาพที่ 50 ในส่วนหินทรายที่มีความหนาแน่นปานกลางถึงความหนาแน่นน้อยก็สามารถใช้โกร่งบดด้วยไม้ได้	62
ภาพที่ 51 รินน้ำสะอาดใส่ลงไปในหินที่บดละเอียดแล้ว คนให้น้ำทำละลายผงหินที่บดก็จะสังเกตเห็นน้ำสีออกมาจากหินได้	62
ภาพที่ 52 นำขวดน้ำพลาสติกมาตัดแบ่งครึ่งเพื่อทำเป็นเครื่องกรองรินน้ำใสเม็ดกรวดคนให้น้ำสีละลายออกมาจากหินจากนั้นก็เทน้ำใส่ขวดที่ตัดไว้ แต่รินน้ำเอาแต่น้ำสีจะไม่เอาน้ำที่ผสมกากกรวดหินและวางซ้อนกันไว้.....	62

ภาพที่ 53 เมื่อได้น้ำสีจะตกตะกอนที่ก้นภาชนะก็จะเทน้ำใส่กรวดใหม่ทำขั้นตอนเดียวกันนี้อีกสองถึงสามรอบจนกว่าน้ำสีที่ได้ออกมาจะจางลงไปจนหมดความเป็นค่าสีจากหิน	63
ภาพที่ 54 การกรองที่ได้จะทิ้งไว้หนึ่งคืนเพื่อรอการตกตะกอน ในกระบวนการนี้จะเรียกว่า การกรองตามแบบกระบวนการช่างเขียนภาพจิตรกรรมไทยในโบราณหมายถึงการตกตะกอนของสีและน้ำจะเห็นได้ว่าเมื่อทิ้งไว้หนึ่งคืนน้ำจะใสแต่หินบางชนิดอาจทิ้งไว้หลายคืนกว่าจะตกตะกอนที่ก้นภาชนะน้ำสีหินบางชนิดจะมีสีใสเหมือนน้ำเปล่าบางชนิดจะเหลืองที่มีแร่สนิมเป็นส่วนผสมตามแร่แต่ละชนิดจัดวางตามค่าสีเรียงค่าน้ำหนักประกอบกับการเขียนชนิดหินเพื่อบันทึกเพื่อจดจำหินแต่ละชนิด	63
ภาพที่ 55 ในกระบวนการกรองจะมีพื้นที่ที่ผู้วิจัยใช้สกัดสี ในที่นี้ผู้วิจัยขอใช้พื้นที่นี้ว่าพื้นที่แห่งความสงบ ในการนำเอากระบวนการสกัดสีหิน เพราะในขั้นตอนจะมีการ เก็บสี บด กรอง กรอเซ ทำวนไปกว่าจะได้มาของสี ต้องใช้เวลา ในขั้นตอนจะได้มาซึ่งความสงบในตัวเอง และใช้กระบวนการควบคุมตัวเองให้สงบ จากนั้นก็จะรินน้ำสีที่ก้นขวดใส่โถรงเป็นอันเสร็จในกระบวนการนี้.....	64
ภาพที่ 56 สีที่กรองได้จากหินแต่ละชนิดที่นำมาเทียบค่าสีที่ได้และที่มาของที่ได้จากหินชนิดนี้.....	64
ภาพที่ 57 น้ำมะขามเปรี้ยวที่แกะเม็ดออกจากฝักแล้วมาคั่วให้สุกเกือบไหม้.....	65
ภาพที่ 58 พักให้เม็ดคายความร้อน ใช้ครกหินตำเพื่อจะแยกเปลือกออกจากเม็ดได้ง่าย	65
ภาพที่ 59 แยกเปลือกออกจากเม็ด	65
ภาพที่ 60 นำเปลือกแยกใส่ถุงซิปลาสติกไว้.....	66
ภาพที่ 61 นำเม็ดมะขามมาแช่น้ำหนึ่งคืนเพื่อจะสามารถตำให้ละเอียดได้ง่าย	66
ภาพที่ 62 ใช้ครกหินตำให้ละเอียด หรือชอยเป็นแผ่นบาง ๆ ก็ได้เช่นกัน เพื่อเวลาต้มจะได้น้ำกาวออกมาจากเม็ดมะขามได้ง่าย	66
ภาพที่ 63 นำมะขามที่ตำแล้ว มาต้มให้เดือด ใส่ น้ำพอประมาณกับจำนวนเม็ดมะขามอย่าให้น้ำเยอะไปหรือมะขามน้อย ในส่วนนี้จะใช้วิธีกะประมาณ หากเมื่อต้มแล้วน้ำกาวที่ได้จะมีความหนืดเป็นอันใช้ได้ โดยต้องคอยกวน เรื่อยไม่เช่นนั้นมันก็จะไหม้ได้.....	67

ภาพที่ 64 น้ำมะขามที่ต้มเคี่ยวประมาณ 1 ชม.แล้วจะมีความหนืด ในการทดสอบว่าใช้ได้หรือไม่ คือใช้ไม้พายตักดูหากว่าน้ำขาวไหลลงเป็นเส้นไม่ขาดสายก็เป็นใช้ได้ จับดูจะเหนียว และเก็บใส่ภาชนะมิดชิดหากทิ้งไว้จะเสียได้	67
ภาพที่ 65 ต่อมาชั้นตอนรองพื้นเตรียมแปรงทาสี ถาดรอง น้ำเปล่า.....	67
ภาพที่ 66 นำกาวกระถินมาบดก็ได้เพื่อแช่น้ำร้อนจะทำให้ละลายเร็วขึ้น	68
ภาพที่ 67 เทน้ำกาวกระถินใส่น้ำกาวเม็ดมะขามในอัตราส่วนน้ำกาวมะขามมากกว่า4:1ลงไป ในถาดรอง หากกาวกระถินมากไปจะทำให้ผิวหน้าดินสอพองแตกได้ และเรียกอีกอย่างว่าหนัก กาวกระถิน	68
ภาพที่ 68 เทดินสอพองลงไป ผสมน้ำเล็กน้อย อย่าใช้น้ำมากเพราะจะเหลวไป คนให้เข้ากันและตรวจสอบความข้นเหลว หากข้นไปใส่น้ำกาวมะขาม เหลวไปใส่ดินสอพอง แต่การรองพื้นสองชั้นแรกจะใช้แบบไม่เหลวมากเพื่อเป็นตัวรองพื้นชั้นแรกก่อนรอบสุดท้ายทาปิดค่อยใช้เป็นแบบเกือบจะเหลว	68
ภาพที่ 69 นำผ้าใบมากางกับพื้นคว่ำหน้าขาวลงด้านล่างเพื่อจะใช้หน้าขาวเป็นด้านหน้าในการ ใช้งาน	69
ภาพที่ 70 นำผ้าใบมาขึงใส่เฟรมตามขนาดผลงานที่ได้กำหนดไว้	69
ภาพที่ 71 นำส่วนผสมเตรียมทาพื้นมาทาบ้นผืนผ้าใบโดยการทาเป็นหน้าทาจากทางซ้ายไปขวา จนหมดหากคนถนัดขวาหรือใครถนัดซ้ายก็ทาจากขวาไปซ้ายจากนั้นทิ้งไว้ให้แห้งสนิท ค่อยทาอีกรอบ	70
ภาพที่ 72 รอบที่สองกลับด้านของเฟรมทาที่แปรงสวนทางที่แปรงในรอบแรกเพื่อเป็นตัวประสานไม่ให้เกิดรอยที่แปรงมากนักและเพื่อจะได้ยึดเกาะพื้นผิวได้ดี รอบหนึ่ง	70
ภาพที่ 73 ทาวนไปจนรอบที่สาม รอบหนึ่ง	70
ภาพที่ 74 ทาวนไปจนรอบที่สี่ จะใช้ส่วนผสมเกือบเหลวเพื่อทาปิดผิวหน้าให้เรียบ	71
ภาพที่ 75 ในการทาทุกครั้งทาขอบเฟรมด้วยเช่นกัน รอบหนึ่ง	71
ภาพที่ 76 ใช้โกร่งบดยา หรือหอยสังข์เพื่อใช้ในการบดผิวหน้าของการทารองพื้นไว้ เพื่อให้ผิวหน้าเรียบ ประกอบกับเพื่อจะผิวกวดินสอพองผสมกาวมะขาม และกาว กระถินกับผ้าใบ ..	71
ภาพที่ 77 ใช้มือกดโกร่งขูดวน ๆ โดยรอบผิวหน้าเฟรม แต่อย่ากดแรงจะทำให้ผิวผ้าใบเป็นแอ่งได้ ในวิธีการนี้เรียกว่าการกวาดเพื่อผิวกวสีรองพื้นเข้ากับผ้าใบได้สนิท	72

ภาพที่ 78 จากนั้นทาพื้นแบบบางอีก 1 รอบ รอแห้ง.....	72
ภาพที่ 79 ทาสีด้านที่แปรงตามเดิม รอแห้ง.....	72
ภาพที่ 80 ทาอีกรอบ รอแห้ง.....	73
ภาพที่ 81 ใช้โกร่งบดยา หรือหอยสังข์เพื่อใช้ในการบดผิวหน้าของการทารองพื้นไว้ เพื่อให้ผิวหน้าเรียบ ประกอบกับเพื่อจะฉีกผิวดินสอพองผสมกาวมะขามและกาวกระถิน.....	73
ภาพที่ 82 ใช้มือกดโกร่งขูดวน ๆ โดยรอบผิวหน้าเฟรม แต่อย่ากดแรงจะทำให้ผิวผ้าใบเป็นแอ่งได้ ในครั้งสุดท้าย ในวิธีการนี้เรียกว่าการกวดเพื่อฉีกสีรองพื้นเข้ากับผ้าใบได้สนิท	73
ภาพที่ 83 เป็นอันเสร็จของการเตรียมพื้นเฟรม ดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม	74
ภาพที่ 84 การสร้างผลงานจากการตั้งสติตัวเอง ควบคุมขณะจิตตนเองแต้มสีหินลงไปบนพื้นที่ว่างไปเรื่อย ๆ จนกว่าพื้นที่ว่างสีขาวของพื้นเฟรมจะหมด	74
ภาพที่ 85 ลักษณะทางกายภาพพื้นที่การสร้างสรรค์ผลงาน	75
ภาพที่ 86 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมาริ:สีจากหิน ชุดที่ 1	76
ภาพที่ 87 แสดงรายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1.....	77
ภาพที่ 88 เริ่มจากการสร้างสมาริกับพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อกำหนดสติให้สงบก่อนปฏิบัติงาน (ดูขั้นตอนการรองพื้นได้).....	78
ภาพที่ 89 ผลงานชุดแรกนี้สร้างสรรค์ผลงานบนผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวกระถินและเม็ดมะขามตามขั้นตอนการรองพื้นตามกระบวนการ การรองพื้นงาน (ดูขั้นตอนการรองพื้นได้). 78	
ภาพที่ 90 เมื่อตั้งสติสมาธิสงบแล้วจึงดำเนินการสร้างสรรค์ด้วยการเลือกเฉดสีจากหินที่ผ่านกระบวนการเกรอะ สกัดสีแล้ว โดยผลงานชุดนี้จะเลือกโทนสีน้ำตาล กับเหลืองเทา จากนั้นจุ่มสีแต้มสีจากหินที่บดได้แต้มลงไปบนพื้นที่ว่างของขอบเขตผลงานที่กำหนดไว้แล้ว	78
ภาพที่ 91 ในการแต้มใช้พู่กันจุ่มสีจากหินแต่ละครั้งก็แต้มลงพื้นที่ว่างของพื้นงานไปจนกว่าสีที่พู่กันจะหมดลง แล้วจุ่มสีใหม่ไปเรื่อย ๆ	79
ภาพที่ 92 ทำแบบเดิมไปจนกว่าจะแต้มที่พู่กันจนเต็มพื้นที่ขอบเขตผลงานที่กำหนดในทางปฏิบัติ และในทางเนื้อหาที่ใช้ตัวเองควบคุมกำหนดการสร้างสรรค์ในสาระทางสมาธิขณะปฏิบัติงานให้สงบควบคู่ไปด้วยหากได้สร้างสรรค์ผลงานในช่วงเวลาดีก็ยิ่งดีมาก	79

ภาพที่ 93 จนาการแต้มสีแต้มพื้นที่ขอบเขตผลงานและควบคู่กับการกำหนดสถิติก็จะได้ผลงานจากสถิติ 1 ชั้นที่ 1	79
ภาพที่ 94 จนาการแต้มสีแต้มพื้นที่ขอบเขตผลงานและควบคู่กับการกำหนดสถิติก็จะได้ผลงานจาก สถิติ 1 ชั้นที่ 2	80
ภาพที่ 95 กำหนดกรอบผลงานในการนำเสนอผลงานใส่กรอบไม้รองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาว กระดาษและกาวเม็ดยะหมี่	80
ภาพที่ 96 การติดตั้งผลงานในพื้นที่นิทรรศการ	80
ภาพที่ 97 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมานธิ:สีจากหิน ชุดที่ 2	81
ภาพที่ 98 ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2	82
ภาพที่ 99 แบบร่างในพื้นที่ในที่นี่หมายถึงการสร้างสรรค์ผลงานเริ่มจากการสร้างสมาธิเพื่อกำหนดสถิติให้สงบก่อนปฏิบัติงาน	83
ภาพที่ 100 ผลงานชุดที่สองนี้สร้างสรรค์ผลงานบนเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาว กระดาษและเม็ดยะหมี่ตามขั้นตอนการรองพื้น (ดูขั้นตอนรองพื้นได้)	83
ภาพที่ 101 กำหนดขอบเขตพื้นที่การสร้างสรรค์โดยใช้ดินสอร่างกับไม้บรรทัดจากขอบเฟรม ...	83
ภาพที่ 102 เมื่อตั้งสติสมาธิสงบแล้วจึงดำเนินการสร้างสรรค์ด้วยการเลือกเฉดสีจากหินที่ผ่านกระบวนการเกรอะ สกัดสีแล้ว โดยผลงานชุดนี้จะเลือกโทนสีดำกับเทา จากนั้นจุ่มสีแต้มสีจากหินที่บดได้แต้มลงไปบนพื้นที่ว่างของขอบเขตผลงานที่กำหนดไว้แล้ว	84
ภาพที่ 103 ในการแต้มใช้พู่กันจุ่มสีจากหินแต่ละครั้งก็แต้มลงพื้นที่ว่างของพื้นงานกำหนดให้ที่แปรงทับซ้อนกันไปจนกว่าสีที่พู่กันจะหมดลงแล้วจุ่มสีใหม่ เรื่อย ๆ จนแต้มพื้นที่ขอบเขตที่กำหนด	84
ภาพที่ 104 กำหนดการนำเสนอผลงานก่อนติดตั้งในพื้นที่นิทรรศการ นำหินมาวางพร้อมกับโครงสี	85
ภาพที่ 105 กำหนดพื้นที่นำเสนอผลงานในพื้นที่ ติดตั้งผลงานที่ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน	85
ภาพที่ 106 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมานธิ:สีจากหิน ชุดที่ 3	86
ภาพที่ 107 ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 3	87
ภาพที่ 108 แบบร่างในพื้นที่ในที่นี่หมายถึงการสร้างสรรค์ผลงานเริ่มจากการสร้างสมาธิเพื่อกำหนดสถิติให้สงบก่อนปฏิบัติงาน	88

ภาพที่ 109 ผลงานชุดที่สามนี้สร้างสรรค์ผลงานบนเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสม กาว กระถินและเม็ดยะขามตามขั้นตอนการรองพื้น (ดูขั้นตอนการรองพื้นได้).....	88
ภาพที่ 110 กำหนดขอบเขตพื้นที่การสร้างสรรค์โดยใช้ดินสอร่างกับไม้บรรทัดจากของเฟรม	88
ภาพที่ 111 เมื่อตั้งสติสมาธิสงบแล้วจึงดำเนินการสร้างสรรค์ด้วยการเลือกเฉดสีจากหินที่ผ่าน กระบวนการเกรอะ สกัดสีแล้ว โดยผลงานชุดนี้จะเลือกโทนสีดำ น้ำตาลอ่อน เทา จากนั้นจุ่มสี แต้มสีจากหินที่บดได้แต้มลงไปบนพื้นที่ว่างของขอบเขตผลงานที่กำหนดไว้แล้ว	89
ภาพที่ 112 ในการแต้มใช้พู่กันจุ่มสีจากหินแต่ละครั้งก็แต้มลงพื้นที่ว่างของพื้นงานกำหนดให้ ที่ แปรงเรียงชิดติดกันไปจนกว่าสีที่พู่กันจะหมดลงแล้วจุ่มสีใหม่ไปเรื่อย ๆ จนเต็มพื้นที่ขอบเขตเกิด ค่าน้ำหนักขึ้นในขณะเดียวกันให้ควบคุมจิตสติตัวเองเพื่อสภาวะสงบในขณะการสร้างสรรค์ผลงาน	89
ภาพที่ 113 กำหนดขอบเขตนำเสนอผลงานก่อนติดตั้งในพื้นที่นิทรรศการ นำหินมาวาง	90
ภาพที่ 114 กำหนดขอบเขตการนำเสนอผลงานก่อนติดตั้งในพื้นที่นิทรรศการ นำหินมาวางพร้อม กับโครงสี	90
ภาพที่ 115 กำหนดพื้นที่นำเสนอผลงานในพื้นที่ ติดตั้งผลงาน	91
ภาพที่ 116 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 4	92
ภาพที่ 117 ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 4	93
ภาพที่ 118 ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 4	94
ภาพที่ 119 แบบร่างในพื้นที่ในที่นี่หมายถึงการสร้างสรรค์ผลงานเริ่มจากการสร้างสมาธิเพื่อ กำหนดสติให้สงบก่อนปฏิบัติงาน.....	95
ภาพที่ 120 ผลงานชุดที่สี่นี้สร้างสรรค์ผลงานบนเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวกระถิน และเม็ดยะขามตามขั้นตอนการรองพื้น (ดูขั้นตอนการรองพื้นได้).....	95
ภาพที่ 121 กำหนดขอบเขตพื้นที่การสร้างสรรค์โดยใช้ดินสอร่างกับไม้บรรทัดจากของเฟรม	95
ภาพที่ 122 เมื่อตั้งสติสมาธิสงบแล้วจึงดำเนินการสร้างสรรค์ด้วยการเลือกเฉดสีจากหินที่ผ่าน กระบวนการเกรอะ สกัดสีแล้วโดยผลงานชุดนี้จะเลือกโทนสีน้ำตาล เหลือง จากนั้นจุ่มสีแต้มสี จากหินที่บดได้แต้มลงไปบนพื้นที่ว่างของขอบเขตผลงานที่กำหนดไว้แล้ว	96

ภาพที่ 123 ในการแต้มใช้พู่กันจุ่มสีจากหินแต่ละครั้งก็แต้มลงพื้นที่ว่างของพื้นงานกำหนดให้ ที่ แปรงขีดกันไปจนกว่าสีที่พู่กันจะหมดลงแล้วจุ่มสีใหม่ไปเรื่อย ๆ จนแต้มพื้นขอบเขตเกิดค่าน้ำหนัก ขึ้นในขณะเดียวกันให้ควบคุมจิตสติตัวเองเพื่อสภาวะสงบในขณะการสร้างสรรค์ผลงาน96	96
ภาพที่ 124 กำหนดขอบเขตการนำเสนอผลงานก่อนติดตั้งในพื้นที่นิทรรศการนำหินมาวางพร้อม กับโครงสีและอุปกรณ์การสร้างสรรค์ผลงานทั้งหมด97	97
ภาพที่ 125 กำหนดพื้นที่นำเสนอผลงานในพื้นที่ ติดตั้งผลงานที่ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน 97	97
ภาพที่ 126 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 199	99
ภาพที่ 127 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2100	100
ภาพที่ 128 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 3101	101
ภาพที่ 129 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 4102	102
ภาพที่ 130 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 5103	103
ภาพที่ 131 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 1105	105
ภาพที่ 132 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 2106	106
ภาพที่ 133 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 3107	107
ภาพที่ 134 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 4108	108
ภาพที่ 135 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 1110	110
ภาพที่ 136 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 1110	110
ภาพที่ 137 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 1111	111
ภาพที่ 138 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 2111	111
ภาพที่ 139 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 2112	112
ภาพที่ 140 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 3113	113
ภาพที่ 141 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 3113	113
ภาพที่ 142 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 4114	114
ภาพที่ 143 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 4115	115
ภาพที่ 144 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1117	117

ภาพที่ 145 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2.....	118
ภาพที่ 146 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 3.....	119
ภาพที่ 147 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 4.....	120

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ

การมีชีวิต บ่อยครั้งผู้วิจัยได้มองเห็นภาพสรรพสิ่งเบื้องหน้าที่ส่งผ่านมาสู่มาตา กับสิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้ทั้งที่มีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตด้วยก็ตาม สิ่งที่เห็นได้ตั้งคำถามข้อสงสัยในการเกิดขึ้นมาได้อย่างไร และเพื่ออะไร คำถามที่ล้นแล้วแต่อยากจะหาคำตอบให้ตัวเองในแง่ ความหมายของธรรมชาติและในสาระของสิ่งนั้น สิ่งที่พบเห็นเป็นสิ่งที่ธรรมชาติได้สร้างสรรค์ ขึ้นมาจากอนุภาคเล็กสุดจนก่อตัวมาเป็นมวล จนเป็นปริมาตรมีปริมาณที่ใหญ่ขึ้น มีประโยชน์ ความสำคัญ ทั้งยังมีการจำแนกแยกย่อยมีชื่อเรียกตามแต่ละชนิดตามผู้คิดค้นมาก่อนหรือตามที่มา ของการจัดการทางองค์ความรู้ที่ได้เริ่มต้นและสืบทอดจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน มนุษย์เราบนโลก เกิดมาร่วมใช้ชีวิตกับธรรมชาติที่เป็นคู่ขนานกันไป ได้ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติทั้งสิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต

ธรรมชาติ มีความหมายกว้างมากกับการจะหาขอบเขตได้ จากสิ่งเล็กที่สุดไปจนถึง อนุภาคใหญ่ที่สุดเป็นปริมาณพื้นที่ส่วนหนึ่งของโลก จนถึงจักรวาล ที่มีส่วนสำคัญจำเป็น ต่อสิ่งมีชีวิตที่อาศัย ใช้ประโยชน์ด้วยเช่นกัน

ธรรมชาติจึงมีการแบ่งเป็นขอบเขตไว้เฉพาะเพื่อจำแนกความเข้าใจ ไม่ว่าจะเป็น ธรรมชาติในสิ่งมีชีวิตไม่ว่าจะเป็นวงจักรวาลจักรพิชและสัตว์หลายชนิด และสิ่งที่ป็นวัตถุไม่มี ชีวิตจำพวกลมฟ้า อากาศ หิน แร่ในทางธรณีวิทยาเป็นสาระ พลังงานที่มีการเปลี่ยนแปลงตาม สภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ จนมาถึงความหมายที่ว่าสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่เป็นธรรมชาติ สร้างและที่เป็นธรรมชาติที่มนุษย์สร้างขึ้น(artificial) ได้แก่ บ้าน รถ โรงเรียน มีบริบทเป็นต้น

ในทางธรณีวิทยาของพื้นที่ได้มีการวิวัฒนาการไปตามสภาพแวดล้อม อากาศ มีเวลา เข้ามาเกี่ยวข้องจนเกิดการก่อรูปทับถม นานวันเข้าได้ตกผลึกจึงเกิดเป็นของแข็งเป็นมวล ปริมาณ ขึ้นมาเรียกว่าดิน หิน แร่ กรวด ที่เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติสร้างขึ้น

การที่ผู้วิจัยได้พำนักอยู่ที่วัดธาราธิพยชัยประดิษฐ์ในพื้นที่กลางเขา อำเภอมะแม่ง จังหวัด เชียงใหม่ เป็นเหตุให้ได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมรอบกาย ป่า เขา อากาศ สังเกตเห็นก้อนหินตาม พื้นมีสีสนเฉพาะในแต่ละก้อนเกิดความสนใจตามเนื้อหาที่กล่าวมาข้างต้นในธรรมชาติจึงได้นำมา สกัดทำสีผสมผสานตามกระบวนการช่างเขียนจิตรกรรมฝาผนังไทยที่มีขั้นตอนกระบวนการตาม ภูมิปัญญา คิดค้น ลองผิดลองถูกทดลองทำจนกว่าจะได้มาเป็นสีสร้างผลงานการเขียนภาพ จิตรกรรมบนฝาผนังในวิหาร อุโบสถตามวัดต่าง ๆ หรือแม้แต่ภาพบนผ้าพระบฏล้วนมีการใช้สีสน

จากทางธรรมชาติมาก่อนแทบทั้งสิ้น นับเป็นคุณค่าทางภูมิปัญญาของครูช่างไทยสมัยก่อนที่ได้คิดค้นขึ้น

อีกทั้งครูช่างไทยในอดีตใช้สีสันในงานจิตรกรรมไทยนับเป็นผลงานพุทธศิลป์ที่เชื่อมโยงค่าสีกับเนื้อหาสาระผลงานได้อย่างแยกคายต่อความหมายที่จะสื่อ ไม่ว่าจะเป็นโทนสี ค่าสี ความหมายของสีเช่นสีแดงสื่อถึงสวรรค์ และสีบางสีอย่างสีน้ำเงิน คราม น้ำตาลก็ล้วนแล้วมาจากสีจากธรรมชาติแทบทั้งสิ้น หากจะย้อนทำความเข้าใจในการสร้างสรรค์ผลงานของครูช่างศิลปกรรมในอดีตก็น่าเอาสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติมาสร้างสรรค์

ในกระบวนการสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยได้เจดสีหลากหลายสวยงามมาแล้วนั้นสามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะได้ ประกอบกับการที่ได้พำนักที่วัดจึงทำความเข้าใจกับหลักปฏิบัติในแนวทางศาสนาพุทธอย่างการทำสมาธิ การควบคุมจิตให้สงบจึงเป็นแนวทางที่นำมาเป็นต้นเรื่อง การสร้างสรรค์ศิลปะผนวกกันกับสิ่งที่ผู้เขียนสนใจ

โดยนำโทนสีจากหินที่สกัดขึ้นเองนี้นำมาสร้างสรรค์ผลงานเฉพาะตัวถ่ายทอดโทนสีที่ได้จากหินในพื้นที่นี้เพื่อแทนค่าสีเชื่อมโยงกับกระบวนการได้มาของสีแต่ละเจด นำเสนอค่าความหมายความเป็นโทนสีก่อรูปเป็นการสร้างงานจากสมาธิในขณะแต้มสีลงไปบนพื้นที่ว่างของเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวเม็ดมะขามและกาวกระถินในการสร้างสรรค์ผลงาน และนำมาจัดวางในพื้นที่ห้องนิทรรศการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- เพื่อศึกษาการทำสมาธิ เข้าใจสาระในธรรมชาติและเข้าใจตนเอง
- เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) แสดงออกทางศิลปะส่วนตัวภายใต้ทัศนคติที่ตนได้สัมผัสรับรู้ตัวเอง สัจจะธรรมชาติ ผ่านกระบวนการสกัดสีจากหินที่ได้ในพื้นที่ นำมาสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในรูปแบบเฉพาะตน
- เพื่อศึกษาเทคนิคและวิธีการตามกระบวนการช่างเขียนจิตรกรรมไทยรูปแบบโบราณ และคิดค้นเทคนิคการทำสีจากหินในกระบวนการเฉพาะตน

1.3 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

แรงบันดาลใจและ ที่มานำมาใช้	ทฤษฎีแนวคิด	อิทธิพลจากศิลปิน	เทคนิค	รูปแบบ
การได้พำนัก ณ วัดธาราธิพยชัย ประดิษฐ์อยู่ใน พื้นที่กลางเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเหตุให้ผู้วิจัยได้ สัมผัสกับ สภาพแวดล้อมรอบ กาย ป่าเขา อากาศ พื้นดิน สังเกตเห็น ก้อนหินตามพื้นมี สีสันทเฉพาะในแต่ ละก้อนทำให้เกิด ความสนใจจึงนำมา ทดลองสกัดทำสี	ทฤษฎีหลัก ศาสนาพุทธ ทฤษฎีความ งามทางศิลปะ ทฤษฎีความ งาม ทฤษฎีทาง ธรรมชาติ ทฤษฎี จิตวิทยา ทฤษฎีศิลปะ ไทยแบบ ประเพณี	นพนันท ทัศนารี เกรียงไกร แสงทอง ญาณวิทย์ กุญแจ ทอง อนุวัฒน์ ลัดดาวัลย์ Lee ufan	ผสมผสานตาม กระบวนการช่าง เขียนจิตรกรรมฝา ผนังไทยในอดีตใน การสกัดสีจากหิน ในพื้นที่อำเภอแม่ แตงจังหวัด เชียงใหม่ จนได้เฉด สีหลากหลาย สวยงามสามารถนำ มาสร้างสรรค์เป็น ผลงานศิลปะโดย นำโทนสีจากหินที่ สกัดขึ้นเองนี้มา สร้างสรรค์ผลงาน เฉพาะตัว โดยมี การเตรียมพื้นด้วย ดินสอพองผสมกาว เม็ดมะขามและ กาวกระถิน	สร้างสรรค์ ผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ รูปแบบศิลปะ การจัดวาง (Installation Art)

วิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone
นำเสนอผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ
รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) จำนวน 4 ชุด

1.4 สมมติฐานของการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone เป็นการถ่ายทอดผลลัพธ์จากการสังเกตเห็นหินตามพื้นที่ที่พำนัก ณ วัดธาราธิพย์ชัยประดิษฐ์ ในพื้นที่กลางเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีสีสันเฉพาะ ในความสนใจนี้ผู้วิจัยจึงทดลองเก็บหินมาบดสกัดทำสีผสมผสานตามกระบวนการช่างเขียนภาพจิตรกรรมไทยโบราณ และค้นคว้าทดลองเป็นแบบเฉพาะตน จากกระบวนการที่ได้สีมาจึงนำมาเชื่อมเรื่องราวของตัวเองต่อการทำสมาธิขณะรับรู้ต่อการสร้างสรรค์ในค่าความเป็นโทนสีของสีจะในแร่ธาตุธรรมชาติที่แต้ลงบนพื้นที่ว่าง โดยนำเสนอผ่านผลงานทัศนศิลป์ดังต่อไปนี้

- ถ่ายทอดความงามในธรรมชาติที่เป็นสิ่งที่คนอาจมองข้ามไม่สนใจเมื่อเราพิจารณาพิณพิเคราะห์เนื้อหาสาระจะเห็นถึงความงาม สาระของธรรมชาติหากมองให้เห็นถึงแก่นและทำความเข้าใจในสิ่งที่มองเห็น พร้อมกับการทำสมาธิ และเข้าใจตนเอง
- นำเสนอผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art) เรื่องสมาธิ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone
- นำเสนอเทคนิคและวิธีการตามกระบวนการช่างเขียนภาพจิตรกรรมไทยรูปแบบโบราณ และคิดค้นเทคนิคการทำสีจากหินในกระบวนการเฉพาะตน

1.5 ขอบเขตของการสร้างสรรค์

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเป็นการนำเสนอเรื่องราวเฉพาะตน ที่มีความรู้สึกต่อทอนสีของพื้นที่ ที่พำนักเชื่อมโยงถึงทัศนคติที่ตนได้สัมผัสรับรู้สัจจะธรรมชาติ รับรู้ตัวเอง ขณะจิต สงบก่อรูปเป็นสมาธิที่ใช้กระบวนการผนวกเข้ากับหลักปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา ผ่านกระบวนการสกัดสีจากหินที่ได้ในพื้นที่ นำมาสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในรูปแบบเฉพาะตน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากแรงบันดาลใจที่ได้อยู่ในพื้นที่ ณ วัดธาราธิพย์ชัยประดิษฐ์ ธรรมชาติรอบตัวในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ป่าเขา เกิดมิติที่พบความสวยงามในเม็ดหิน ดินกรวดตามพื้น จึงเก็บศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ แร่หิน ทฤษฎีความงามความหมายเนื้อหาทางธรรมชาติ ผนวกเข้ากับหลักสมาธิ จิตวิทยา และการเข้าใจตนเอง

ขอบเขตด้านรูปแบบ

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone ผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art) โดยที่ตัวเองได้เป็นส่วนหนึ่งของผลงานในขณะที่ตัวเองสร้างสรรค์นับตั้งแต่การเก็บหิน กรวด มาสกัดจนได้มาของสีจากหินและนำเสนอผลงาน

ขอบเขตด้านเทคนิค

นำกระบวนการตามแบบช่างเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังไทยในสมัยโบราณมาผนวกกับเทคนิคตนเองในการสกัดสีจากหินในพื้นที่พำนัก ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ จนนำมาสร้างสรรค์ผลงานในกระบวนการจนนำไปสู่สมาธิในขณะแถมสีลงไปบนพื้นที่ว่างของเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวเม็ดมะขามและกาวกระถินในการสร้างสรรค์ผลงาน

1.6 ขั้นตอนวิธีการในการศึกษาและสร้างสรรค์

- กำหนดหัวข้อโครงการวิทยานิพนธ์ที่จะศึกษา
- ศึกษาค้นคว้าการทำสมาธิทางศาสนาพุทธ
- ศึกษาศิลปะ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art)
- ศึกษาธรรมชาติ แร่หิน
- ศึกษาเทคนิคและกระบวนการตามแบบช่างเขียนจิตรกรรมไทยที่ค้นหาสนองแนวคิดในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์
- วิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปข้อมูล แนวความคิด ทฤษฎีและเทคนิคที่ได้ค้นคว้า เพื่อนำไปสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์
- กระบวนการสกัดสีตั้งแต่เก็บหินในพื้นที่รอบตัวนำมาบดให้ละเอียด กรอง เกรอะ เอาน้ำสีแยกออกจากกรวด
- สร้างสรรค์และพัฒนาแบบร่าง 2 มิติ รูปแบบจัดวาง(Installation Art) ในรูปแบบโทนสีหินแทนค่าสัจจะของสีในธรรมชาติที่มีอยู่จริงในสิ่งแวดล้อม ความหมาย สาระเนื้อหา โดยการแถมสีลงไปบนพื้นที่ว่างของเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวเม็ดมะขามและกาวกระถินเพื่อสะท้อนกระบวนการขณะสร้างสรรค์ผลงานที่ก่อเกิดสมาธิเพื่อบำบัดตนเอง โดยนำหลักทัศนธาตุทางศิลปะมาสร้างสรรค์ผลงานผลงานสร้างสรรค์นำและสาระความงามของสีที่มีอยู่จริงในแร่

ธรรมชาติ และนำเสนอกระบวนการไปสู่ผู้ชมให้สอดคล้องตรงตามแนวความคิดที่นำมาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ให้มากที่สุด

- ติดตั้งผลงานในห้องนิทรรศการเพื่อนำเสนอผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art) โดยกำหนดขอบเขตของพื้นที่ให้เหมาะสม เพื่อตอบสนองแนวความคิดและวัตถุประสงค์การศึกษาของวิทยานิพนธ์
- สร้างผลงาน วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของผลงานแต่ละชิ้น เพื่อใช้พัฒนาผลงานทัศนศิลป์ต่อไป

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

สมาธิ การที่ได้เข้าถึงความว่างภายในตนเอง ความนิ่งในขณะที่ตนเองได้เริ่มการสร้างสรรคโดยสภาวะจิตในขณะสร้างสรรค์ผลงานก่อให้เกิดเป็นความสงบเข้าสู่ภายในตนเอง

ศิลปะจัดวาง การจัดวางผลงานที่ผนวกตนเองกับกระบวนการ ขั้นตอน การได้มาของสีจากหินนำเสนอผลงานที่ตนเองได้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ การจัดวางจึงเป็นการนำเสนอตัวเองสู่ผู้ชม

หิน จากวัดในพื้นที่กลางเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนปริมาณของหินจากที่มาจากอนุภาคเล็กจนมาเป็นกรวดตกผลึกสะสมจนเป็นหิน จากหินก้อนเล็กกลายมาเป็นก้อนใหญ่จนเป็นภูเขา ธรรมชาติสร้างสิ่งไม่มีชีวิตนี้ขึ้นมาให้สรรพสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตใช้

สีสกัดจากหิน ด้วยกระบวนการที่ได้สร้างขึ้นจากการเก็บหินในพื้นที่ ทำความเข้าใจในชนิดของหินแต่ละก้อนนำมาสกัดจนได้มาของสีแต่ละเฉด จากกระบวนการดังกล่าวนำพาสู่ความสงบที่ขณะปฏิบัติงานที่ต้องละเมียด ใส่ใจ ในขั้นตอนแต่ละขั้นตอน และเมื่อกล่าวถึงภาพจิตรกรรมฝาผนังไทยภายในอุโบสถ วิหาร วัดแล้วล้วนนำเสนอผ่านโครงสร้างที่ว่าด้วยสีที่มาจากธรรมชาติแทบทั้งสิ้นอันเป็นที่มาจากทรัพยากรบนโลกที่รังสรรค์ขึ้นมาในตัวของสรรพสิ่งเองตามธรรมชาติ

โทน ลักษณะของเฉดสีที่มีอยู่จริงในพื้นที่บริบทแวดล้อมนั้น ที่ถูกหลอมรวมมาเป็นค่าของสีในแร่หินอันเป็นที่มาของลักษณะเฉพาะตัวของหินแต่ละก้อน เชื่อมมิติทางภูมิประเทศสภาพแวดล้อมของพื้นที่ไปจนถึงประเพณีและวัฒนธรรม

ธรรมชาติ ที่อยู่รอบกายล้วนแต่เป็นสิ่งที่โลกสร้างขึ้นมาก็เพื่อเกื้อหนุนซึ่งกันและกันหากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วอาจทำให้เสียสมดุลได้ ธรรมชาติยังมีค่านับต่อมนุษย์อีกด้วย

เข้าถึง สภาวะขณะปฏิบัติงานนับจากการเก็บหิน กระบวนการบัดหินจนได้มาของสีหิน เกิดสภาวะการเข้าถึง ห้วงสภาวะดังกล่าวเกิดความเข้าถึงสาระสัจจะในธรรมชาติ เข้าใจรับรู้ ทรัพยากรทางธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่ได้ก่อกำเนิดขึ้นมาบนโลกใบนี้ โยงมาถึงการเข้าใจแห่งตนที่ได้เกิดมาบนโลกได้ใช้ทรัพยากรในธรรมชาติเพื่อดำรงชีพ อีกทั้งการเข้าถึงเป็นการตระหนักรู้คุณค่าของสัจจะธรรมชาติด้วย

สัจจะธรรมชาติ สัจจะคือว่าด้วยความจริง ธรรมคือธรรมะ ธรรมชาติคือสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นมาโดยธรรมชาติที่มนุษย์ไม่ได้สร้างขึ้น สามคำรวมกันเป็นสัจจะธรรมชาติที่หมายถึงความจริงในธรรมะที่ธรรมชาติสร้างสรรค์ขึ้น

1.8 วิธีการศึกษา

การรวบรวมข้อมูล

- ศึกษารวบรวมข้อมูลเนื้อหา เรื่องราว หิน แร่แต่ละชนิด ในธรรมชาติ
- ศึกษากระบวนการตามแบบครูช่างจิตรกรรมฝาผนังไทยโบราณ
- รวบรวมวิธีการ กระบวนการและเทคนิค

การปฏิบัติงาน

- เตรียมพื้นเฟรมผ้าใบ รองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวเม็ดยะขามผสมกาวกระถินกวดเรียบด้วยโครงบดยาหรือหอย
- ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์
- ตรวจสอบผลงาน
- ติดตั้งนำเสนอผลงานรูปแบบจัดวางกับพื้นที่เพื่อตอบสนองกับสาระของกระบวนการสร้างสรรค์และความหมายเนื้อหา

1.9 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลขั้นต้น

- ข้อมูลจากการลงพื้นที่ ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ภูเขา

แหล่งข้อมูลขั้นรอง

- หนังสือหรือบทความเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อม แร่หิน ธรรมชาติ ศาสนาพุทธ ศาสนาเซน ภูมิศาสตร์ ภูมิปัญญา โบราณคดี
- เอกสารศิลปะแขนงต่าง ๆ
- เว็บไซต์ในการค้นคว้าสืบค้นข้อมูล

1.10 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาและสร้างสรรค์

วัสดุในการสร้างสรรค์ผลงาน

- หินในที่พำนัก ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
- ดินสอพอง
- กาวกระถิน
- เม็ดมะขามเปรี้ยว
- พู่กัน
- ผ้าใบ
- เฟรม
- ขวดแก้ว
- ขวดพลาสติก
- โกร่งบดยา
- ครกหิน
- ตะแกรง
- ถูขี้บ
- กล้องพลาสติก
- พู่เหล็ก
- กรวย
- กระดาษรองสี

อุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล

- กล้องถ่ายรูป
- โทรศัพท์มือถือ
- สมุดสเก็ต
- คอมพิวเตอร์

1.11 ค่าใช้จ่ายในการทำวิทยานิพนธ์ (โดยประมาณ)

- 80,000 บาท
- ค่าอุปกรณ์ศิลปะ
- ค่าอุปกรณ์ในการดำเนินงานเก็บข้อมูล
- ค่าเดินทาง
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

1.12 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- เข้าใจสาระในธรรมชาติ แร่หิน สภาพแวดล้อม
 - เข้าใจตนเอง สภาวะขณะจิต ความว่าง สงบ การสมาธิจากหลักคำสอนศาสนาพุทธ
 - นำกระบวนการมาเป็นต้นทางในการสร้างสรรค์ผลงานให้ตนเองได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่ง
- ขณะสร้างสรรค์ผลงานด้านทัศนศิลป์ 2 มิติ รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) ในรูปแบบเฉพาะตน
- นำเสนอผลงานให้แก่ผู้ชมได้ทราบที่มาของกระบวนการสกัดสีจากหินจนเป็นผลงานทางทัศนศิลป์เทคนิคและวิธีการตามกระบวนการช่างเขียนจิตรกรรมไทยรูปแบบโบราณ และคิดค้นเทคนิคการทำสีจากหินในกระบวนการเฉพาะตน
 - ให้ผู้สนใจวิทยานิพนธ์นำไปค้นคว้าต่อยอดสร้างแรงบันดาลใจต่อไปได้

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ เรื่อง สมาธิ:สี่จากหิน

การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์เรื่อง “สมาธิ:สี่จากหิน” นี้ได้รับอิทธิพลทั้งยังได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลในส่วนอื่น ๆ เพื่อนำมาประกอบการการศึกษาเชื่อมโยงเนื้อหาสาระ แนวความคิดเข้ากับการสร้างสรรค์ผลงานโดยประกอบไปด้วย

2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิด

ทฤษฎีทางพระพุทธศาสนา

สติ ตามความหมายในทางพุทธศาสตร์แปลว่า ความระลึกได้, นึกได้, ความไม่เผลอ, การคุมใจไว้กับกิจ หรือคุมจิตไว้กับสิ่งที่เกี่ยวข้องหรือการปฏิบัติตนเอง

สติเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการปฏิบัติในทางพุทธศาสนา เช่น สติในมรรค 8 หรือสติในโพชฌงค์ 7 สติในสติปัฏฐาน 4 เป็นต้น. อันเป็นเหตุปัจจัยอันสำคัญยิ่งในการบรรลุถึงจุดหมายในการดับทุกข์ หรือความจางคลายหายจากทุกข์ ในที่นี้ผู้เขียนจะกล่าวจำเพาะเจาะจงลงไปในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติ โดยเฉพาะสติให้เห็นเวทนาและจิตเป็นสำคัญ (เวทนานุปัสสนา และจิตตานุปัสสนา ในสติปัฏฐาน 4)

สตินั้นก็คือ กริยาหรืออาการหนึ่งของจิตนั่นเองที่ทำหน้าที่ระลึกได้หรือสำนึกพร้อม เป็นหนึ่งในเจตสิก 52 (ข้อที่ 29) เป็นสังขารชั้นคือการกระทำทางใจหรือจิตอย่างหนึ่ง และเป็นสังขารชั้นที่พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญยิ่งว่า "สติ มีประโยชน์ในที่ทั้งปวง" จึงเป็นภาเวตัพพธรรม สิ่งสมควรภาวนาคือทำให้เจริญขึ้น

พึงจดจำไว้ว่า สติที่ใช้ในการปฏิบัติเพื่อการดับไปแห่งทุกข์นั้น ทำหน้าที่สำคัญที่สุดอย่างยิ่ง คือเพื่อระลึกอย่างเท่าทันในเวทนาและจิตสังขารเป็นจุดประสงค์สำคัญสูงสุด ถ้าไม่เท่าทันในเวทนาแล้ว จึงพึงให้ระลึกอย่างเท่าทันในจิต หรือสังขารจิตนั่นเอง เช่น จิตคิดฟุ้งซ่าน จิตคิดหตู่ หรือจิตคิดปรุงแต่งต่าง ๆ นั้นเอง อันเป็นผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาจากเวทนานั้นเอง เพราะสังขารคิดหรือธรรมารมณ์บางอย่างยังให้เกิดเวทนาอันแผ่วเบา เช่นอกุทกขมสุขเวทนาจึงย่อมเห็นคือระลึกได้ไม่ชัดเจนเหมือนจิตสังขาร เช่น ความคิดปรุงแต่ง, โทสะ, ราคะ, หตู่ ฯ. นั่นเอง ดังนั้นการมีสติเห็นเวทนาหรือจิตสังขารจึงเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อกัน ดังนั้นการฝึกสติและอุบายวิธีทั้งหลายทั้งปวงเป็นร้อยเป็นพัน ก็สรุปลงมาถึงจุดประสงค์สูงสุดเดี่ยวนี้นั่นจริง ๆ เมื่อสติระลึกเท่าทันเวทนาหรือจิตสังขารได้แล้ว ปัญญาจึงทำหน้าที่จัดการต่อไป ดังเช่น นิพพิทาญาณ ปัญญาที่รู้เข้าใจตามความเป็นจริงจึงยังให้เกิดความหน่ายคลายความกำหนัด จึงไม่ไปยึดไปอยาก

อันเกิดขึ้นจากการไปรู้ตามความเป็นจริงที่เป็นไปของธรรมนั้น ๆ ทุกข์จึงจางคลายหรือดับไป ขอเน้นสักนิดหนึ่ง สติรู้เท่าทันเวทนาหรือจิตในชีวิตประจำวัน ต้องไม่ใช่ไปจดจ่อ จดจ้อง หรือโฟกัสในเวทนาหรือจิตที่ระลึกรู้เหล่านั้นอย่างไม่ปล่อยวาง รู้เท่าทันแล้วพึงปล่อยวางหรืออุเบกขาเสียนั่นเอง อันพึงยกเว้นในขณะเจริญวิปัสสนาหรือพิจารณาธรรมหรือโยนิโสมนสิการเท่านั้นที่เป็นไปเพื่อก่อสติและปัญญา

การมีสติตามลมหายใจหรือสติในอิริยาบถ หรือการเคลื่อนไหว(สัมปชัญญะ)ในกายานุปัสสนาของสติปัฏฐาน 4 หรือในกายคตาสติสูตรนั้น ก็เป็นการฝึกสติและเป็นเครื่องอยู่ของจิตอันดียิ่งอย่างหนึ่ง แต่พึงเข้าใจด้วยว่าเป็นการฝึกสติในเบื้องต้น รวมทั้งเป็นเครื่องอยู่ของจิตไม่ให้ซัดส่ายออกไปปรุงแต่งหรือฟุ้งซ่านออกไปภายนอกให้เป็นทุกข์ ก็เพื่อให้มีสติเป็นสัมมาสมาธิที่หมายถึงต่อเนื่องหรือตั้งมั่นในระดับขณิกสมาธิ เพื่อเป็นกำลังหรือบาทฐานในการฝึกสติต่อไปในขั้นเวทนานุปัสสนาและจิตตานุปัสสนาตามที่กล่าวข้างต้น หรือเพื่อใช้สติไปในการพิจารณาธรรม(ธรรมานุปัสสนา) อันเป็นไปเพื่อการดับอุปาทานทุกข์โดยตรง ดังนั้นถ้าปฏิบัติแต่ตามลมหายใจอิริยาบถหรือสัมปชัญญะโดยไม่ดำเนินการปฏิบัติในขั้นต่อไปเลย ย่อมก่อให้เกิดความชะงักงันเป็นธรรมดา ในขั้นแรกอาจได้ความสงบ แต่ถ้าไม่ดำเนินให้เกิดปัญญาต่อไป จนถึงขั้นไปติดเพลินจึงกลายเป็นมิจฉาสติหรือมิจฉาสมาธิเสียก็เป็นได้

มีสติเห็นเวทนาหรือจิต พร้อมทั้งปัญญาความเข้าใจ(ญาณ)ในเวทนาหรือจิตหรือจิตสังขารให้เหมือนดังตาเห็นรูป หรือหูได้ยินเสียง กล่าวคือ มีสติระลึกรู้ในเวทนาหรือจิตคิด พร้อมทั้งปัญญาความเข้าใจ ให้ได้อุปมาดังตาเห็นรูปหรือตัวอักษร ที่สติเห็นระลึกรู้และปัญญาเข้าใจในสิ่งที่เห็นนั้น หรือดังเมื่อหูได้ยินระลึกรู้เสียงไพเราะหรือไม่, พร้อมทั้งเข้าใจในความหมายที่สื่อานั้น หรือกล่าวอย่างสั้น ๆ ว่ามีสติเพื่อทำญาณให้เห็นจิต ให้เหมือนตาเห็นรูปอันเป็นไปตามหลักปฏิบัติสติปัฏฐาน 4 คือเห็นเวทนาหรือจิต(จิตสังขาร)ที่เกิดขึ้นบ้าง หรือเห็นความเสื่อมไปบ้าง หรือเห็นความดับลงไปบ้างหรือเห็นความเกิดขึ้นในบุคคลอื่นบ้าง ในตนเองบ้าง

อนึ่งควรมีความเข้าใจให้ถูกต้อง เมื่อฝึกสติ ย่อมเป็นเหตุปัจจัยเครื่องสนับสนุนให้เกิดสมาธิขึ้นด้วยเป็นธรรมดา กล่าวคือการมีสติอย่างแน่วแน่คือเป็นไปได้อย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติ

สมาธินี้ จึงหมายถึง ความมีสติต่อเนื่องอยู่ในการปฏิบัติ มิได้หมายถึงสมถสมาธิที่เข้าถึงแต่ความประณีตความสงบความสบายแต่อย่างใด สมถสมาธิเป็นสมาธิเริ่มต้นเพื่อฝึกจิตให้เป็นสมาธิในเบื้องต้น เพื่อไม่ให้ซัดส่ายเป็นทุกข์ เพื่อให้มีกำลังของจิตใช้ไปในการปฏิบัติขั้นต่อไป คือการวิปัสสนาเพื่อการดับทุกข์อย่างจริงจังเท่านั้น เนื่องจากในปัจจุบันมีการเน้นการฝึกสมถสมาธิแต่อย่างเดียว แต่ก็เรียกกันโดยทั่วไปว่าสมถวิปัสสนาบ้าง พระกรรมฐานบ้าง ผู้ไม่รู้จึงไปเข้าใจผิดคิดว่าปฏิบัติวิปัสสนาที่จำเป็นต้องอาศัยปัญญาให้เข้าใจธรรมอันเป็นหนทางแห่งการดับทุกข์แล้ว ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้ปฏิบัติวิปัสสนาแต่อย่างใด จึงกลับกลายเป็นรูปของมิจฉาสมาธิแต่ฝ่าย

เดียวโดยไม่รู้ตัวด้วยอวิชา ดังเช่นการปฏิบัติอานาปานสติแต่กลายเป็นมิจฉาสติ จึงยังให้เกิดเป็นมิจฉาสมาธิอันให้โทษ ดังนั้นเมื่อปฏิบัติสมถสมาธิแล้ว จึงควรเจริญในวิปัสสนาทุกครั้ง จึงยังให้สมาธินั้นเป็นสัมมาสมาธิอันถูกต้อง กล่าวคือเป็นบาทฐานเครื่องสนับสนุนการวิปัสสนา¹

ทฤษฎีความงาม

เพลโตมีทัศนะความเห็นทางด้านงานศิลปะ คือ การเลียนแบบสิ่งเฉพาะบนโลกแห่งผัสสะ และการเลียนแบบของศิลปิน เป็นเพียงความคล้ายคลึง หรือ เป็นเพียงบางส่วนของต้นแบบ ส่วนทัศนะของอริสโตเติล กล่าวว่าศิลปะ คือการเลียนแบบอย่างแท้จริงซึ่งเป็นกระจกเงาสะท้อนธรรมชาติ ศิลปะไม่ใช่การถ่ายแบบรูปร่างภายนอกวัตถุ แต่เป็นการถ่ายแบบเนื้อแท้ภายในความเห็นของเพลโตและอริสโตเติล ทั้งสองเชื่อเหมือนกันว่า ธรรมชาติหรือความจริงของศิลปะ คือการเลียนแบบโลกภายนอกและการเลียนแบบคือตัวประเมินค่าของศิลปะ แต่โลกภายนอกที่เลียนแบบนั้นแตกต่างกัน เพลโตจึงคิดว่า โลกภายนอกที่ศิลปะเลียนแบบนั้นคือสิ่งที่ปรากฏต่อผัสสะ คือสิ่งที่เป็นรูปธรรม ศิลปะเป็นสิ่งด้อยค่าเพราะสร้างภาพลวงตาและเข้าไม่ถึงความจริงแต่โลกภายนอกที่ศิลปะเลียนแบบสำหรับอริสโตเติลเป็นสิ่งที่เข้าถึงด้วยความคิดเป็นสิ่งที่เป็นนามธรรมศิลปะมีคุณค่าสูงเพราะเข้าถึงความจริง

ศิลปะเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมากมาย และมีคุณค่าอย่างมหาศาลของมนุษย์ ซึ่งศิลปินนำมาประยุกต์เอาศิลปะเป็นผลงานที่มนุษย์พบเห็นในชีวิตประจำวันล้วน ๆ ทำให้มีคุณค่าขึ้นมาและประโยชน์แก่มนุษย์ ที่แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกภายในของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับความงามความพอใจของแต่ละคน ศิลปะ คือการเลียนแบบศิลปะ ดังนั้นทฤษฎีโลกแห่งแบบในปรัชญาความคิดของเพลโตนั่นเอง

ความเป็นมาสุนทรียศาสตร์ เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยค่านิยมทางความงามหรือปรัชญาแห่งความงาม เป็นชื่อที่ถูกบัญญัติมาประมาณ 200 ปีมานี้เองเป็นเรื่องรู้จักดีกว่า 3,000 ปี ตั้งแต่สมัยของปรัชญาเมธีกรีก 2 ท่าน คือ เพลโต และอริสโตเติล แต่รู้จักกันในนามของคุณค่าของความงามที่เกิดจากศิลปะต่อมนุษย์ ได้กล่าวว่าสุนทรียศาสตร์เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยค่านิยมซึ่งเดิมเราเคยใช้คำว่าคุณค่า ค่านิยมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมของมนุษย์ซึ่งมีความเชื่อและทัศนคติไม่คงที่ยังเป็นค่านิยมทางความงามด้วยแล้ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง บางครั้งก็เกิดการเปลี่ยนแปลง

¹ ป. ฐิตินันท์ . สติ . เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.nkgen.com/sti.htm>

แบบหมุนวนเวียนเป็นวัฏจักร งานศิลปะบางชิ้นมีค่านิยมสูงมากสำหรับกาลสมัยหนึ่ง และอาจเสื่อมลงในกาลต่อมาและแล้วก็กลับมีค่านิยมสูงขึ้นอีกครั้ง²

ทฤษฎีทางธรรมชาติ

แร่ หินเมื่อน้ำหยดมาถึงดิน ดินคือองค์ประกอบสำคัญที่เป็นฐานให้ทุกชีวิต ไม่ใช่แค่ในมิติที่ซับซ้อนทางชีววิทยา แต่สามัญและเรียบง่ายกว่ามาก ในฐานะที่เป็นฐานให้เราทุกคนมีที่ยืนบนโลกกลม ๆ นี้อย่างมั่นคงเราสังเกตสีของดินแล้วบอกลักษณะและองค์ประกอบคร่าว ๆ ของดินได้ เช่น สีน้ำตาลดำเป็นดินที่มีซากพืชซากสัตว์ (Humus) ที่ย่อยสลายโดยสมบูรณ์ผสมกับแร่ต่าง ๆ เป็นชั้นดินบนสุด (ชั้น A หรือ Top Soil) ในการแบ่งชั้นดิน (Soil Horizon) สีแดง เหลือง ส้มเข้ม ในชั้นถัดลงมา (ชั้น B) เป็นชั้นที่มีการสะสมของสนิมโลหะ เช่น สนิมเหล็ก น้ำ และความชื้น จากดินชั้นบน สีขาวจากแคลเซียม ยิปซัม แมกนีเซียมคาร์บอเนต และเกลือ เป็นสัญลักษณ์ว่าพื้นที่แถบนี้เคยเป็นทะเลมาเมื่อนานมาแล้ว หากดินมีสีอ่อนมากแปลว่ามีส่วนผสมของทราย (ผลึกควอตซ์) มาก สีที่แตกต่างและลักษณะทางกายภาพของชั้นดินทำให้เราย้อนกลับไปทำความเข้าใจประวัติศาสตร์ทางกายภาพของบริเวณที่ดินนั้นอยู่ได้หลายล้านปี³

ทฤษฎีจิตวิทยา

จิตไร้สำนึก (Unconscious Mind) การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์โดยออกไปโดยไม่รู้ตัว ที่เกิดมาจากพลังของจิตไร้สำนึกซึ่งทำหน้าที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงออกไปตามหลักแห่งความพึงพอใจของตน และการทำงานของจิตไร้สำนึกเกิดจากความปรารถนา หรือความต้องการของบุคคลที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก ที่ไม่ได้รับการยอมรับ เช่น การถูกห้าม หรือถูกลงโทษ จะถูกเก็บกดไว้ในจิตส่วนนี้

จิตสำนึก (Conscious Mind) บุคคลรับรู้ตามประสาทสัมผัสทั้งห้า ที่บุคคลจะมีการรู้ตัวตลอดเวลาว่ากำลังทำอะไรอยู่ คิดอะไรอยู่ คิดอย่างไรเป็นการรับรู้โดยทั่วไปของมนุษย์ ที่ควบคุมการกระทำส่วนใหญ่ให้อยู่ในระดับรู้ตัว (Awareness) และเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมา โดยมีเจตนาและมีจุดมุ่งหมาย

²สรวิษฐ์ วงษ์สอาด. **ทฤษฎีความงาม**. เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/566038>

³The Cloud. **ทฤษฎีทางธรรมชาติ**. เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://readthecloud.co/school-3/>

จิตก่อนสำนึก (Preconscious Mind) เป็นส่วนของประสบการณ์ที่สะสมไว้ หรือเมื่อบุคคลต้องการนำกลับมาใช้ใหม่ก็สามารถระลึกได้และสามารถนำกลับมาใช้ในระดับ จิตสำนึกได้ และเป็นส่วนที่อยู่ใกล้ชิดกับจิตสำนึกมากกว่าจิตไร้สำนึก จะเห็นได้ว่าการทำงานของจิตทั้ง 3 ระดับจะมาจากทั้งส่วนของจิตไร้สำนึกที่มีพฤติกรรม ส่วน ใหญ่เป็นไปตามกระบวนการขั้นปฐมภูมิ (Primary Process) เป็นไปตามแรงขับสัญชาตญาณ (Instinctual Drives) และเมื่อมีการรับรู้กว้างไกลมากขึ้นจากตนเองไปยังบุคคลอื่นและ สิ่งแวดล้อม พลังในส่วนของจิตก่อนสำนึกและจิตสำนึก จะพัฒนาขึ้นเป็นกระบวนการขั้นทุติยภูมิ (Secondary Process)⁴

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานสร้างสรรค์

ศิลปะนามธรรม

ศิลปะนามธรรม (Abstract Art) ใช้ภาษาภาพในการสื่อความหมายด้วย สี และ ลายเส้น เพื่อสร้างสัดส่วนซึ่งอาจจะประกอบขึ้นในระดับความเป็นนามธรรมที่แตกต่างกันไป ตั้งแต่ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาไปจนถึงช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 ศิลปะตะวันตกได้รับอิทธิพลในการใช้ ทัศนมิติและความพยายามในการทำให้สมจริงมากที่สุด ขณะที่ศิลปะของวัฒนธรรมนอกทวีป ยุโรปถูกเข้าถึงและแสดงให้เห็นแนวทางอันหลากหลายในการอธิบายทัศนประสบการณ์ของตัว ศิลปิน จนถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ศิลปินหลายคนรู้สึกถึงความต้องการที่จะสร้างสรรค์ศิลปะ แนวใหม่ ซึ่งสามารถที่จะถ่ายทอดการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานของเทคโนโลยี, วิทยาศาสตร์ และ ปรัชญา ต้นตอที่ทำให้ศิลปินสร้างสรรค์งานศิลปะของตัวเองนั้นมีหลากหลาย และสะท้อนให้เห็น สภาพก่อนการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคมและปัญญาในทุกแง่มุมของวัฒนธรรมยุโรปในขณะนั้น

ศิลปะนามธรรม ศิลปะไร้รูปแบบตายตัว ศิลปะไร้รูปธรรม และศิลปะไม่แสดง ลักษณะ คือศิลปะที่เกี่ยวข้องกันอย่างหลวม ๆ แม้ในความหมายเชิงลึกอาจมีความแตกต่างกันก็ ตาม

ศิลปะนามธรรมชี้ให้เห็นการละทิ้งค่านิยมในการสร้างสรรค์ภาพให้มีความสมจริง ของวงการศิลปะ การวาดภาพโดยที่ไม่เน้นความสมจริงนี้อาจแสดงไว้เพียงเล็กน้อย, บางส่วน หรืออาจจะแสดงไว้โดยสมบูรณ์ทั้งชิ้นงาน ศิลปะนามธรรมคงอยู่ต่อเนื่องเรื่อยมา แม้แต่ศิลปะที่ พยายามจะทำให้มีองค์ประกอบที่มากที่สุดก็อาจจะเรียกได้ว่าเป็นศิลปะนามธรรม และตั้งแต่การแสดงผล

⁴ ทฤษฎีของนักจิตวิทยา. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์. เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://nukjit.blogspot.com/2015/12/blog-post_82.html

ภาพอย่างสมบูรณ์แบบเริ่มมีความยุ่งยากที่จะเข้าถึงแก่นแท้ งานศิลปะที่ใช้ความเป็นอิสระและแตกต่างไปจากเดิมทั้งรูปแบบและการใช้สีซึ่งมีความเด่นสะดุดตา ก็อาจถูกเรียกว่าเป็นศิลปะนามธรรมได้ด้วยเช่นกัน ศิลปะนามธรรมโดยสมบูรณ์คือศิลปะที่ไม่สามารถโยงเข้ากับแหล่งอ้างอิงรูปธรรมใดได้เลย ตัวอย่างเช่น ในศิลปะนามธรรมทรงเรขาคณิตน้อยครั้งที่จะพบแหล่งต้นตอของแนวคิดหรือรูปทรงที่ปรากฏเป็นรูปธรรมในธรรมชาติ ซึ่งทั้งศิลปะรูปแบบตายตัวและศิลปะนามธรรมโดยสมบูรณ์ต่างก็มีความเฉพาะตัวที่เหมือน แต่ศิลปะรูปแบบตายตัวและศิลปะเสมือนจริง (หรือศิลปะสังนิยม) มักจะมีบางส่วนที่เป็นนามธรรมปรากฏด้วยอยู่บ่อยครั้ง

ทั้งศิลปะนามธรรมทรงเรขาคณิตและศิลปะนามธรรมแบบพลั่วไหลมักจะเป็นนามธรรมโดยสมบูรณ์อยู่บ่อยครั้งและหนึ่งในพัฒนาการอันหลากหลายของศิลปะที่กลายมาเป็นศิลปะนามธรรมบางส่วนเช่นศิลปะคิตีโฟวิสต์ที่เน้นการใช้สีแบบผิดแปลกอย่างจงใจและเด่นชัดหรือลัทธิคิวบิสม์ที่เน้นการทำให้รูปแบบการวาดภาพสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตจริงผิดแผกไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด⁵

ศิลปะจัดวาง

ในงานศิลปะประเภทอิสตอลเลชั่น (ศิลปะจัดวาง) ศิลปินจำนวนไม่น้อยใช้วัสดุและกรรมวิธีการทางศิลปะ ผสมผสานกันเรียกว่า Mixed Media Installation⁶

ศิลปะในรูปแบบอิสตอลเลชั่น คืองานศิลปะที่สามารถสร้างในพื้นที่เฉพาะเจาะจง (Site-Specific Installation) หรือเป็นพื้นที่แห่งไหนก็ได้ พื้นที่ดังกล่าวจะต้องถูกสร้างหรือแปรสภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของงานซึ่งมีความหมายแตกต่างไปจากเดิม ศิลปินที่ทำงานในแนวนี้อาจไม่นำสิ่งต่าง ๆ มาจัดวางในพื้นที่เพียงเพื่อความสวยงามหรือความเหมาะสม แต่เป็นการสร้างพื้นที่ขึ้นใหม่ตามกรรมวิธีเทคนิคหรือการใช้สื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุเหลือใช้ วัสดุสำเร็จรูป งานจิตรกรรม ภาพถ่าย ภาพพิมพ์ ประติมากรรมหรืองานวาดเส้น มาสร้างสรรค์ให้เป็นงานศิลปะตามความคิด อารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการของศิลปิน ศิลปะในรูปแบบนี้สามารถสร้างกับพื้นที่หลากหลายชนิด อาทิเช่น บนผนัง เพดาน พื้น หรืออาจจะเป็นพื้นที่ที่เป็นกล่อง มุมหนึ่งมุมใดของ

⁵ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. ศิลปะนามธรรม. เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2562. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ศิลปะนามธรรม>

⁶ สุริยะ ฉายะเจริญ. Installation ศิลปะประเภทอิสตอลเลชั่น (ศิลปะจัดวาง). เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://jumpsuri.blogspot.com/2015/06/installation.html>

ตัวอาคาร ผู้ดูสามารถเดินเข้าไปในงานเพื่อสัมผัสกับความคิดของศิลปินหรืออาจกลายเป็นส่วนหนึ่งของงานได้ด้วยเช่นกัน⁷

ศิลปะอินสตอลเลชันเริ่มเป็นที่รู้จักในแวดวงศิลปะของไทย เมื่อครั้งที่ กมล ทัศนาญชลี ศิลปินที่ใช้ชีวิตอยู่ในลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเวลาหลายสิบปี ได้นำผลงานของเขาในช่วงระยะเวลาสิบปีในอเมริกา พ.ศ. 2513-2523 มาแสดงเดี่ยว ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2523...พื้นที่ห้องแสดงงานได้ถูกแปรสภาพให้เป็นงานศิลปะในลักษณะ 3 มิติ ผู้ชมสามารถเดินดูได้โดยรอบ แต่เนื่องจากกว้างขึ้นนี้ของกมลเป็นสิ่งที่แปลกและใหม่เกินไปสำหรับคนไทยในช่วงเวลานั้น รูปแบบของงานดังกล่าวที่ปรากฏ ซึ่งจัดได้ว่า เป็นศิลปะอินสตอลเลชันประเภทหนึ่ง จึงยังไม่เป็นที่ยอมรับเท่าใดนัก⁸

สำหรับในส่วน of ศิลปะ การมีส่วนร่วมและการต่อต้านได้แสดงออกมาในศิลปะการติดตั้ง (installation art) ศิลปะแนวสถานการณ์เฉพาะศิลปะ (site-specific art) ศิลปะที่ไม่ได้ปรากฏร่างอยู่ในพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ และแกลเลอรี เป็นต้น ศิลปะในแนวทางนี้เป็นที่แพร่หลายมากขึ้นในทศวรรษ 1970 จนกระทั่งทศวรรษ 1980 ศิลปะในแนวทางดังกล่าวจึงได้กลายเป็นกระแสที่มีชีวิตและจิตใจเป็นของตนเอง⁹

ศิลปะติดตั้ง (installation art) จึงเป็นเพียงการจับสิ่งแปลกปลอมวางลงไปในพื้นที่ของผู้ชมที่ไม่คุ้นเคยกับผลงานศิลปะ ทั้งนี้ภายใต้ความไม่ชัดเจนและอะไรก็เป็นศิลปะไปเสียหมด ก็ทำให้ผู้ชมกลับรู้สึกคุ้นเคยกับวัสดุขาวของที่กลับกลายมาเป็นศิลปะ ในโลกของศิลปะ สิ่งที่ไม่คุ้นเคยจึงกลายเป็นสิ่งที่คุ้นเคย ศิลปะในสภาวะสมัยใหม่จึงเป็นกระบวนการของการทำลายความคุ้นเคย (defamiliarization) เพราะในที่สุดแล้ว ทั้งผู้คนและศิลปะต่างก็เป็นเพียงสิ่งแปลกปลอมซึ่งกันและกัน เมื่อเป็นดังนั้นนั้นวัตถุศิลปะนั้นก็สูญสลายตัวเองไปกับผู้ชม¹⁰

การทำงาน ศิลปะติดตั้ง (installation) อันเป็น ศิลปะ ที่ต้องใช้พื้นที่นอกเหนือไปจากสถาบันศิลปะเท่านั้น เท่ากับว่า เป็นการประกาศให้เห็นถึงการมีศิลปะแบบใหม่ของศิลปินรุ่นใหม่และชนชั้นใหม่ ๆ ที่เคลื่อนไหวตัวขึ้นมาในโครงสร้างของชนชั้นหลังจากการขยายตัวของระบบการศึกษาที่มีไว้เพื่อตอบสนองแรงงาน นี่ถือได้ว่าเป็นการประกาศอัตลักษณ์แบบใหม่ที่

⁷ เรื่องเดิม

⁸ เรื่องเดิม

⁹ เรื่องเดิม

¹⁰ เรื่องเดิม

สามารถขยายตัวไปได้ทุกหนแห่ง อัดลักษณะที่สามารถจะดั่งสรรพสิ่งต่าง ๆ ให้เข้ามารวมตัวเป็น ศิลปะ¹¹

ศิลปะไทยแบบประเพณี

ผนังโบสถ์และวิหารของวัดต่าง ๆ มักมีรูปภาพสวยงามเล่าเรื่องประวัติ พระพุทธเจ้าบ้าง ชาดกบ้าง ทำให้เด็ก ๆ ได้รู้จักเรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสนาแล้วยังเรียนรู้ธรรมะได้อย่างสนุกเพลิดเพลิน บางครั้งได้รู้จักประวัติศาสตร์ไปพร้อม ๆ กันด้วย ภาพสวยงามตามผนัง โบสถ์และวิหารเหล่านั้นเรียกว่า จิตรกรรมฝาผนัง อันเป็นจิตรกรรมไทยแบบประเพณีอย่างหนึ่ง ช่างไทยเขียนภาพเช่นนี้มาแต่โบราณท่านใช้สีที่ได้มาจากแร่ธาตุธรรมชาติ เช่น สีดำทำจากเขม่า หรือถ่าน สีแดงมาจากดินสีแดง สีทองก็ใช้ทองคำเปลว ส่วนพู่กันที่ท่านใช้ทำจากรากต้นลำเจียก หรือทำจากเปลือกต้นกระดังงา ถ้าเป็นพู่กันขนาดเล็กใช้สำหรับตัดเส้นก็ทำมาจากขนหูกว้าง ช่างไทยท่านสร้างสรรค์สิ่งสมสืบทอดกลวิธีการเขียนภาพมาหลายชั่วอายุคน นับว่าจิตรกรรมไทยแบบ ประเพณีนี้เป็นศิลปะที่คนไทยควรภาคภูมิใจ

ภูมิปัญญาและฝีมือของช่างเขียนไทยแต่โบราณนั้น สะท้อนแนวความคิด และ เรื่องราวทางพุทธศาสนา กิจกรรมทางสังคม และชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน ภาพจิตรกรรม ประเพณี เป็นศิลปะ ที่ช่างไทยสร้างสรรค์สิ่งสม สืบทอด ปรับปรุงกันมาหลายชั่วอายุคน จนเป็น ศิลปะ ที่มีระเบียบงดงาม มีความชัดเจนแนบเนียน จนกลายเป็นจิตรกรรมไทยแบบประเพณี ปรากฏให้เห็นทั่วไปในภาพจิตรกรรมฝาผนังของโบสถ์และวิหาร

จิตรกรรมไทยแบบประเพณี

จิตรกรรมในพุทธศาสนา เข้าใจกันว่าจิตรกรรมไทยแบบประเพณีเริ่มเกิดขึ้นใน ประเทศไทยมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 10 -11 ตั้งแต่อารยธรรมอินเดียแพร่หลายเข้ามาสู่ประเทศ ไทย ก่อให้เกิดวัฒนธรรมทวารวดีมีการสร้างงานประติมากรรมเล่าเรื่องในพุทธศาสนา เช่น สร้าง พระพุทธรูปสลักหินหรือใช้ปูนปั้นซึ่งปรากฏให้เห็นอยู่ เชื่อว่ายังมีงานจิตรกรรมด้วยแต่ไม่ปรากฏ หลักฐานโดยคาดว่างานจิตรกรรมคงชำรุด เสียหายไปหมดแล้วเพราะงานจิตรกรรมเขียนด้วยวัสดุ ไม่คงทนอาจถูกแดดถูกฝนทำลายชะล้างไปสิ้น¹²

¹¹ เรื่องเดิม

¹² หรุปลูกปัญญา. จิตรกรรมไทยแบบประเพณี. เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/58316/-cul->

2.3 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปินต่อการสร้างสรรค์

อิทธิพลจากศิลปินในด้านแนวความคิด

นพนันท์ ทันนารี

แนวความคิด ที่แสดงออกถึงความสงบในจิตใจผ่านมุมมองของทิวทัศน์จากประสบการณ์ที่เคยสัมผัสมาสร้างใหม่เป็นทิวทัศน์ในจินตนาการ ผสมกับกระบวนการวาดเส้นสร้างสรรค์จากลักษณะหายไปสู่ละเอียดคล้ายกับการทำสมาธิเจริญสติ อันเป็นผลให้เกิดความสงบขึ้นในจิตใจของผู้สร้างสรรค์เองและแสดงออกสู่ตัวผลงานตามไปด้วยพร้อมกัน

ปราชญ์ท่านหนึ่งได้บอกกับศิษย์ใจคนนี้ว่า “ถ้าอยากเป็นคนฉลาด ก็ต้องเป็นคนโง่มาก่อน การที่จะมีความคิดที่ดีได้นั้นต้องสั่นคิดให้ได้”

ศิษย์ใจจึงฝึกฝนวิธีการทำให้จิตว่าง ซึ่งไม่ง่ายเลย ฝึกฝนให้มีสติอยู่กับปัจจุบันขณะ เมื่อมีสติระลึกถึงก็น้อมนำใจให้ครองตนอยู่ในศีล จึงเกิดสมาธิ และเป็นหนทางสู่ปัญญา เมื่อมีปัญญาเพิ่มขึ้นบ้างแล้ว ศิษย์ใจคนนี้จึงตระหนักรู้ได้ว่าตอนนี้ตนเองกำลังโง่อยู่! ปราชญ์อีกท่านหนึ่ง บอกกับศิษย์ใจคนนี้อีกว่า “ถ้าหากศิลปะสำหรับเราคือชีวิต เราก็ควรที่จะพัฒนาชีวิต เพื่อที่จะให้ศิลปะพัฒนาตามชีวิตไปด้วย”

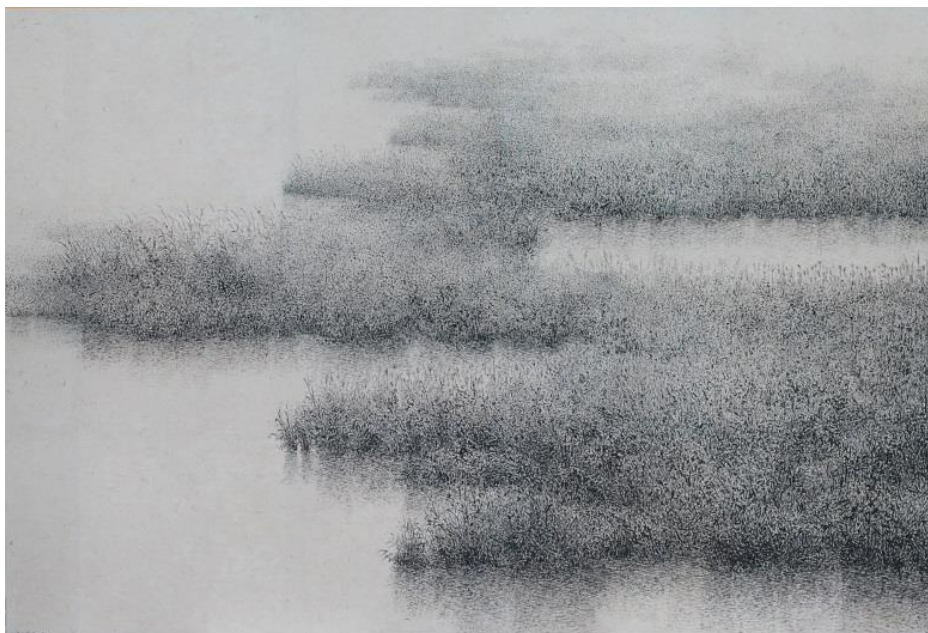
ศิษย์ใจจึงหัดที่จะครองตนในทางกายและทางใจให้ดีขึ้น เพื่อชีวิตที่ดีขึ้น และเพื่อศิลปะของชีวิตที่ดีขึ้นครูปาจารย์ทั้งหลายได้แผ้วถางทางแห่งการแสวงหาปัญญาไว้ข้างหน้ามาแล้วเพียงช่วงระยะหนึ่ง แต่ระยะทางข้างหน้ายังคงรกชัฏ เป็นระยะทางที่รอให้ศิษย์ใจคนนี้เป็นผู้แผ้วถางเอาเองในวิถีทางของตน ในแนวทางที่แน่วแน่และจิตใจที่มั่นมัน ทะเยอทะยานในการแสวงหาคุณค่าในตนเองด้วยสติปัญญาที่มีอยู่ในปัจจุบันของทุก ๆ ขณะ

การแสวงหาปัญญาโดยการค้นจิตสู่ธรรมชาติ เป็นวิธีที่ศิษย์ใจเลือกปฏิบัติเป็นกิจวัตรชั่วคราว เพราะธรรมชาติเป็นที่พักพิงของจิตใจ ต้นไม้ไหว ใบหญ้าเล็ก เม็ดหินดินทรายเรียงรายไร้ระเบียบแต่มีระบบ แม้ในอนุเล็ก ๆ นั้นก็ย่อมมีความอนันต์ไม่สิ้นสุด

พิจารณา พิจารณา พิจารณาด้วยสติลงบนเส้นสาย จุดเล็กใหญ่ หลอมรวมเป็นมวลทัศนธาตุที่มีอยู่เคลื่อนที่อยู่ในความสงบ หากแต่ความสงบที่ศิษย์เห็นนี้ไม่ได้เห็นด้วยตาแต่เห็นด้วยใจ สุนทรียะในที่นี้แก่งำก่กำเนิดได้จากกระบวนการสร้างสรรค์ของศิษย์ใจเป็นเหตุให้เกิดปรากฏการณ์พิเศษในทางบวกขึ้นในจิตใจ ความทุกข์เปลี่ยนเป็นความสุข ความอ้างว้างถูกทดแทนจนเป็นความสงบ ลึกซึ้งยิ่งกว่านั้นศิษย์เองต้องการแสดงสิ่งทั้งดงามเหล่านี้ให้ปรากฏขึ้น จากจิตหนึ่ง สู่ จิตหนึ่ง โดยไร้ถ้อยคำใดใด

รูปแบบ 2 มิติ

เทคนิค การวาดเส้นหมึกจีนด้วยเทคนิคปากกาไม้ไผ่

ภาพที่ 1 ภาพผลงานของ นพนนท์ ทันนารี

ที่มา : <http://www.rama9art.org/noppanan/works.html>, สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2562.

ภาพที่ 2 ภาพผลงานของ นพนนท์ ทันนารี

ที่มา : <http://www.rama9art.org/noppanan/works.html>, สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2562.

ภาพที่ 3 ภาพผลงานของ นพนนท์ ทันนารี

ที่มา : <http://www.rama9art.org/noppanan/works.html>, สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2562.

เกรียงไกร แสงทอง

แนวความคิด โดยมีจุดประสงค์เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ หรือการสั่งสมการรับรู้ ที่มาจากการสัมผัสทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ หล่อหลอมเป็นลักษณะนามธรรม อันได้แก่ ความคิด ความนึก ความรู้สึก ส่งประสานสู่การแสดงออกทางศิลปะและการตระหนักรู้ถึงสาระของจิต ที่มีความเปลี่ยนแปลง ความไม่แน่นอน

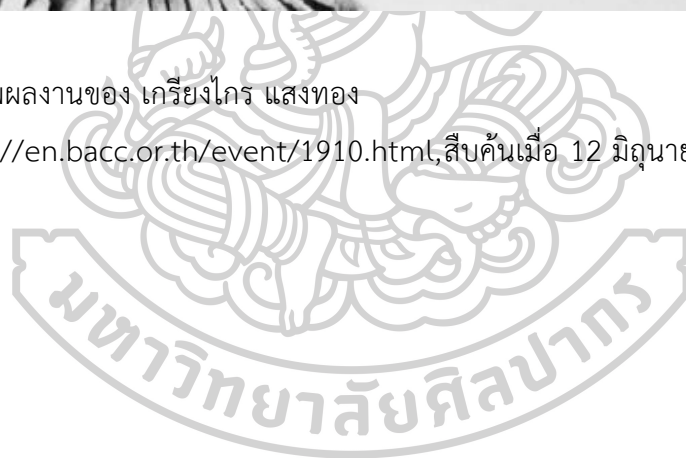
รูปแบบ 2 มิติ

เทคนิค การประติมากรรมด้วยแม่พิมพ์ร่างกายตัวเองด้วยหมึก

ภาพที่ 4 ภาพผลงานของ เกรียงไกร แสงทอง

ที่มา : <https://en.bacc.or.th/event/1910.html>, สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2562.

ภาพที่ 5 ภาพผลงานของ เกรียงไกร แสงทอง

ที่มา : <https://en.bacc.or.th/event/1910.html>, สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2562.

อิทธิพลจากศิลปินในด้านรูปแบบ

ญาณวิทย์ กุญแจทอง

แนวความคิด ได้ทำการคิดค้นและพัฒนาเทคนิคภาพพิมพ์สีธรรมชาติอันเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง โดยอาศัยแรงบันดาลใจที่ได้จากผืนป่าของบิดา สงวน กุญแจทอง อาจารย์และเกษตรกรแผนไทยที่ได้ทุ่มเทเวลา 58 ปีปลูกและอนุรักษ์ไว้บนพื้นที่ขนาด 108 ไร่ ในอำเภอชะอำ ด้วยแหล่งวัตถุดิบอันทรงคุณค่านี้ ศิลปินได้ศึกษาต้นไม้และพืชสมุนไพรไทยที่ให้สีสันทนและกระบวนการสร้างสรรค์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนี้ผสมผสานเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน จนเกิดเป็นผลงาน Monoprint แบบนามธรรม สีสันทนและลวดลายที่ปรากฏเป็นการรังสรรค์ของธรรมชาติ แสดงความงดงามที่เกิดจากความอุดมสมบูรณ์ของป่าและพืชพันธุ์และการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล ทั้งยังสะท้อนถึงสายตากว้างไกลของบิดาของศิลปินในการอนุรักษ์ “ป่าสงวน” แห่งนี้ไว้เพื่อเป็นแหล่งความรู้ของชุมชนเกี่ยวกับพันธุ์ไม้และสมุนไพรไทย รวมถึงความรักความผูกพันที่ศิลปินมีต่อบิดาผู้ล่วงลับและผืนป่าอันเป็นมรดกที่ตกทอดมาสู่ตน

รูปแบบ 2 มิติ จัดวางตามพื้นที่

เทคนิค การสกัดสีและสร้างภาพพิมพ์ที่ปราศจากสารเคมี เทคนิค Organic Print

ภาพที่ 6 ภาพผลงานของ ญาณวิทย์ กุญแจทอง

ที่มา : <https://www.posttoday.com/life/life/164663>, สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2562.

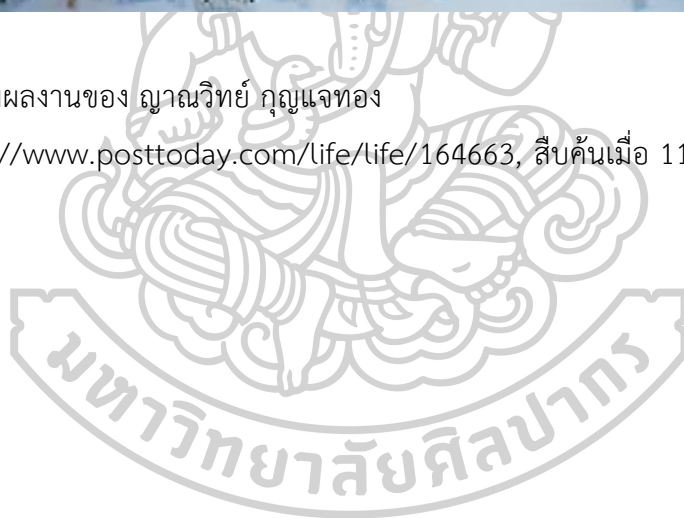
ภาพที่ 7 ภาพผลงานของ ญาณวิทย์ กุญแจทอง

ที่มา : <https://mgronline.com/celebonline/detail/9570000064813>, สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2562.

ภาพที่ 8 ภาพผลงานของ ญาณวิทย์ กุญแจทอง

ที่มา : <https://www.posttoday.com/life/life/164663>, สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2562.

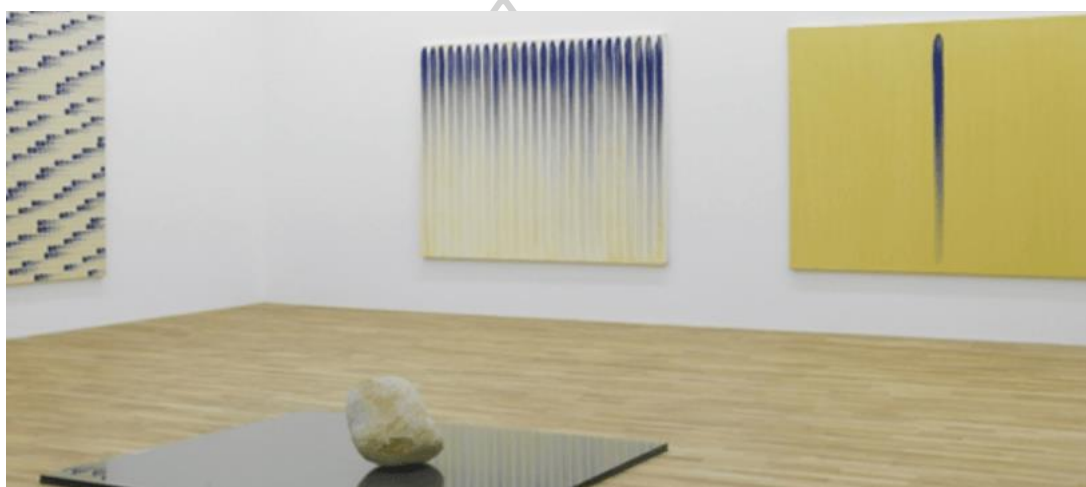

lee ufan

แนวความคิด สิ่งที่คุณเห็นคือ ที่คุณไม่เห็น ในฐานะจิตรกรประติมากรนักประพันธ์ ปราชญ์และผู้สร้างสภาพแวดล้อมงานของศิลปินทำหน้าที่เป็นอุปกรณ์เปิดเผยถึงจุดความสนใจของเราสู่พื้นที่ว่างเปล่าความจืดชืดที่เกิดขึ้นที่เกิดขึ้นระหว่างพื้นที่บนผืนผ้าใบที่ไม่มีการแตะต้องระยะห่างแบ่งสององค์ประกอบของตำแหน่งผู้ชมผลกระทบของแสงและเงา

รูปแบบ 2 มิติ จัดวางตามพื้นที่

เทคนิค จิตรกรรมผสมวัสดุวัตถุจริงในธรรมชาติ

ภาพที่ 9 ภาพผลงานของ lee ufan

ที่มา : <https://cometokagawa.com/2018/12/11/naoshima-lee-ufan-museum/>, สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2562.

ภาพที่ 10 ภาพผลงานของ lee ufan

ที่มา : <http://www.studioleeufan.org/>, สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2562.

ภาพที่ 11 ภาพผลงานของ lee ufan

ที่มา : <https://www.guggenheim.org/exhibition/lee-ufan-marking-infinity>, สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2562.

อิทธิพลจากศิลปินในด้านเทคนิค

อนุวัฒน์ ลัดดาวัลย์

แนวความคิด เรื่องราวตามแนวทางพระพุทธศาสนาตอนหนึ่งชื่อว่ายมกปาฏิหาริย์ ปาฏิหาริย์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เป็นเหมือนการเปรียบเทียบคำสอนของแก่นสาระทางศาสนา พุทธ

รูปแบบ 2 มิติ

เทคนิค สีฝุ่นทองคำเปลวบนดินสอพอง

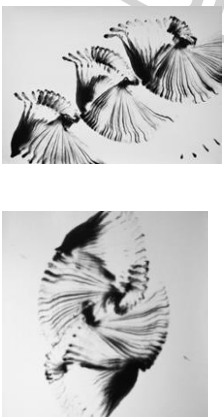

ภาพที่ 12 ภาพผลงานของ อนุวัฒน์ ลัดดาวัลย์

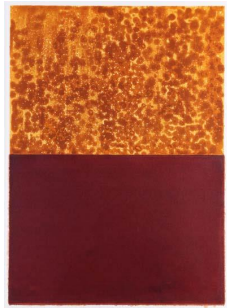
ที่มา : <http://www.queengallery.org/th/exhibitions/past/artist?artist=9781>, สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2562.

การวิเคราะห์หัตถิพลที่ได้รับจากศิลปิน

ตารางที่ 1 วิเคราะห์หัตถิพลในด้านแนวความคิด

ศิลปิน	ผลงาน	แนวความคิด	รูปแบบ	เทคนิค	สรุปหัตถิพลที่ได้รับต่อการสร้างสรรค์
นพรัตน์ ทันนาริ	 ชื่อผลงาน ทิวทัศน์ในความสงบ ของจิต	ถ่ายทอดเรื่องราวสาระความงามในธรรมชาติที่เป็นสายน้ำ ต้นหญ้า จนมาเกี่ยวโยงหลักสมาธิหลักศาสนาพุทธ	มีการนำเสนอในรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ และผลงานถือได้ว่ามีขนาดใหญ่ ในมิติที่ผู้ชมสามารถได้รับบรรณรสโชนสีในตัวผลงานและเนื้อหาได้ดีตรงประเด็นกับสาระที่ภาพมุมกว้างของการนำเสนอ	วาดเส้นหมึกจีนด้วยเทคนิคปากกาไม้ไผ่เป็นเทคนิคเฉพาะตัวกับทักษะของศิลปินที่นำเสนอผ่านกระบวนการแล้วให้ผลสอดคล้องกับเนื้อเรื่องทางด้านจิต สมาธิสงบ การสร้างสรรค์ผลงานที่เทคนิคเส้นสายของปลายไม้ไผ่อาจดูหยาบแต่เมื่อผลงานมีช่วงระยะให้ชมก็พบกับความพิเศษของเทคนิคได้	ความสงบในตัวผลงานตัวเทคนิคที่ใช้ช่างไม้ไผ่จุ่มสีหมึกจีนขีดลงไปบนกระดาษสาหรือผ้าใบสอดคล้องกับเนื้อหา มีกระบวนการของเทคนิคเฉพาะตัวน่าสนใจในความพิถีพิถันของศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานทุกขั้นตอนอย่างดี
เกรียงไกร แสงทอง	 ชื่อผลงาน Mind Essence	ศิลปินถ่ายทอดผลงานจากประสาทสัมผัสทั้ง 6 ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ของร่างกายตนเองในขณะจิตควบคุมรับรู้	ผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ มีการใช้ร่างกายตนเองประทับรอยลงบนผืนระนาบรองรับด้วยการเคลื่อนไหวท่าทาง ลีลาประกอบส่วนของเนื้อหาเกิดมิติขึ้นในผลงาน	การใช้ร่างกายตนเองเคลื่อนไหวขณะสร้างสรรค์ จุ่มหมึก ประทับรอยลงบนผืนผ้าใบก่อรูปจากสมาธิในขณะควบคุมจิตตนเองได้ดี	ได้นำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้กับการสร้างสรรค์ผลงาน ที่ใช้ตนเองเป็นส่วนหนึ่งในรูปแบบและเทคนิคของการสร้างสรรค์

ตารางที่ 2 วิเคราะห์อิทธิพลในด้านรูปแบบ

ศิลปิน	ผลงาน	แนวความคิด	รูปแบบ	เทคนิค	สรุปอิทธิพลที่ได้รับต่อการสร้างสรรค์
ญาณวิทย์ กุญแจทอง	 ชื่อผลงาน พิมพ์จากป่า สวยในใจ	ศิลปินนำเรื่องราวความสัมพันธ์ของครอบครัวที่มีบิดาเป็นเภสัชกร ทั้งครอบครัวมีฝันว่าใคร่ใน การมีพืชที่เป็นยาในป่าของบ้านตนเอง โดยนำเอาศิลปะมาผนวกเข้ากับสิ่งที่มีอยู่ใกล้ตัวเชื่อมเรื่องราวมาสู่บุคคลในครอบครัวอีกครั้ง	มีความหลากหลายในชุดผลงานที่นำเสนอ เช่น นำเสนอกระบวนการในขั้นตอนการสกัดสีจากพืชแต่ละชนิด ทั้งดิน เปลือก ใบ ในผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ ทั้งผนวกเข้ากับรูปแบบจัดวาง Installation Art ได้อย่างลงตัว	ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานโดยวิธีการสกัดสีจากพืชพันธุ์ไม้แต่ละชนิดในผืนป่าตนเองและสร้างภาพพิมพ์ที่ปราศจากสารเคมี โดยศิลปินให้นิยามเทคนิคดังกล่าวว่า Organic Print และเป็นเทคนิคเฉพาะตัว	ในด้านการนำเสนอรูปแบบกลวิธีทั้งในกระบวนการประกอบกับเรื่องราวที่เกี่ยวข้องถึงธรรมชาติ และเทคนิคของการสกัดสี ทั้งเนื้อหา สาระ มีความเกี่ยวโยงถึงที่มาของแรงบันดาลใจในตัวผลงานกับสาระรวมทั้งรูปแบบการจัดวาง

ตารางที่ 2 วิเคราะห์อิทธิพลในด้านรูปแบบ (ต่อ)

ศิลปิน	ผลงาน	แนวความคิด	รูปแบบ	เทคนิค	สรุปอิทธิพลที่ได้รับต่อการสร้างสรรค์
lee ufan		ศิลปินนำเอาวัตถุดิบที่มีอยู่ในธรรมชาติมานำเสนอประกอบสร้างร่วมกับการถ่ายทอดความงามในความน้อย คงอยู่ของสิ่งนั้น	ศิลปินแสดงออกผ่านผลงานจิตรกรรม 2 มิติ และผลงาน 3 มิติ ในพื้นที่เปิดและในพื้นที่ปิดในรูปแบบจัดวาง Installation Art	ในการแสดงออกทางด้านเทคนิค ศิลปินมีการนำเสนอความเป็นความหมายความเป็นสาระในผลงาน ให้มีการเชื่อมโยงกันอย่างกลมกลืน	นำรูปแบบการนำเสนอความสำคัญของธรรมชาติและความหมายในการนำเสนอแก่นสาระทางความจริงในธรรมชาติ ซึ่งเกี่ยวข้องให้ผู้ชมได้เกิดมิติต่อตัวเองในการชมผลงานเพื่อเปิดมิติของผู้ชมไปสู่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ตารางที่ 3 วิเคราะห์อิทธิพลในด้านเทคนิค

ศิลปิน	ผลงาน	แนวความคิด	รูปแบบ	เทคนิค	สรุปอิทธิพลที่ได้รับต่อการสร้างสรรค์
อนุนวัณน์ ลัดดาวัลย์	 ชื่อผลงาน ยมกปาฏิหาริย์	ศิลปินเลือก นำ เรื่องของ ปาฏิหาริย์พระ สัมมาสัมพุทธเจ้า มานำเสนอเรื่อง ที่เป็นเหมือนการ เปรียบเทียบคำ สอนของแก่นสาระ ทางศาสนาพุทธ เพื่อเล่าบรรยายให้ ผู้ชมเข้าใจง่ายและ สื่อสารเชิง สัญลักษณ์ด้วย ภาพสีสันสวยงาม	ผลงาน ทัศนศิลป์ 2 มิติ จิตรกรรม ไทยแบบ ประเพณี	แบบโบราณที่ สร้างสรรค์ผลงาน จากการเตรียม พื้นโดยใช้ดินสอ พองผสมกาวยา มะขามและกา วกระถินขัดผิวหน้า เรียบด้วยหอย ส่วนด้าน จิตรกรรมนั้น ศิลปินใช้สีฝุ่น บด ผสมกาวยา กระถินคั่วเปล่า ทั้งที่เป็นสีจาก ธรรมชาติ (คราม) มาผสม	ความประณีต ละเอียด ต่อ กระบวนการ รูปแบบสาระที่ เป็นด้าน ประวัติศาสตร์ คุณค่าในทาง ศิลปะของตัว ผลงานและนำ เทคนิคใน กระบวนการ มาใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

วิทยานิพนธ์เรื่อง สมานี:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone ต้องการแสดงออกทางด้านทัศนคติส่วนตัวในการศึกษาการทำสมาธิ เข้าใจสาระในธรรมชาติและเข้าใจตนเอง ผ่านการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์โดยเริ่มจากแรงบันดาลใจที่ตัวเองได้สัมผัส รับรู้ การเก็บข้อมูล จนเป็นผลงานในแบบ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art)

3.1 แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

จากแรงบันดาลใจที่ได้พำนักอยู่ในพื้นที่ธรรมชาติรอบตัวในจังหวัดเชียงใหม่ ป่าเขา เกิดมิติที่พบความสวยงามในเม็ดหิน ดินกรวดตามพื้นจึงเก็บศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ แร่หิน ทฤษฎีความงามความหมาย ผนวกเข้ากับหลักสมาธิ จิตวิทยา และการเข้าใจตนเอง และผนวกกับผู้วิจัยพำนักในวัดอันเป็นสายทางที่ผู้วิจัยอยากจะเข้าใจแนวทางศาสนา พุทธและความหมายของหลักคำปฏิบัติที่ว่า สมานี ความว่าง จิต จึงได้นำเนื้อหาส่วนนี้มาผนวกกับต้นทางของแรงบันดาลใจจึงเกิดเป็นการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

3.2 รูปแบบของงานสร้างสรรค์

ผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art) โดยที่ตัวเองได้เป็นส่วนหนึ่งของผลงานในขณะที่ตัวเองสร้างสรรค์นับตั้งแต่การเก็บหิน กรวด ค้นคว้า นำมา สกัดในกระบวนการจนได้มาของสีจากหินและนำเสนอผลงาน

3.3 เทคนิคของงานสร้างสรรค์

ผู้วิจัยนำกระบวนการตามแบบช่างเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังไทยในสมัยโบราณมาผนวกกับเทคนิคตนเองในการสกัดสีจากหินในพื้นที่รอบตัวจนนำมาสร้างสรรค์ผลงานในกระบวนการจนนำไปสู่สมาธิในขณะแต้มสีลงไปในพื้นที่ว่างของเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมขาวเม็ดมะขามและกาวกระถินในการสร้างสรรค์ผลงาน

3.4 วิธีการดำเนินงาน

จากทัศนคติส่วนตัวที่ได้เกิดความสนใจในความเป็นสีในหินตามพื้นดินจากการได้พำนักอยู่ในพื้นที่กลางเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเหตุให้ผู้วิจัยได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมรอบ

กาย ป่า เขา อากาศ พื้นดิน ผู้วิจัยมีความสนใจ จึงตั้งข้อสงสัยในแก่นสาระของธรรมชาติที่ได้
สรรค์สร้างสิ่งไม่มีชีวิตที่เรียกว่า หิน กรวด จากการสังเกตเห็นก้อนหินตามพื้นมีสีสันเฉพาะในแต่ละ
ละก้อนจึงได้นำมาสกัดทำสี อันเป็นต้นทางต่อยอดจากแรงบันดาลใจ

3.5 รวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลด้านเอกสาร หนังสือ ค้นระบบอินเทอร์เน็ต และการได้รับ
รู้ศึกษาจากการสัมผัสด้วยตัวเอง เก็บหิน จดบันทึก ภาพถ่าย ภาพร่าง สืบค้นข้อมูลหลักธรรมชาติ
ข้อมูลหินแร่ทฤษฎีทางศิลปะ ทฤษฎีจิตวิทยา อิทธิพลของศิลปินทั้งในตัวเองผลงาน รูปแบบ เทคนิค
และกระบวนการตามครูช่างจิตรกรรมฝาผนังไทยในอดีต

3.6 ระยะเวลาในการดำเนินการสร้างสรรค์

แสดงรายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินการสร้างสรรค์

รายละเอียดของการดำเนินการ	เดือน ประจำปี 2562						หมายเหตุ
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	
เสนอหัวข้อในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ แนวความคิด แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานแก่อาจารย์ ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ							
นำเสนอแบบร่าง แนวความคิดผลงานชุดที่ 1 กับอาจารย์ ที่ปรึกษา กรรมการและปฏิบัติงานชุดที่ 1							
นำเสนอแบบร่าง แนวความคิดผลงานชุดที่ 2 กับอาจารย์ ที่ปรึกษา กรรมการและปฏิบัติงานชุดที่ 2							
นำเสนอแบบร่าง แนวความคิดผลงานชุดที่ 3 กับอาจารย์ ที่ปรึกษา กรรมการและปฏิบัติงานชุดที่ 3							
นำเสนอแบบร่าง แนวความคิดผลงานชุดที่ 4 กับอาจารย์ ที่ปรึกษา กรรมการและปฏิบัติงานชุดที่ 4							
อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการคัดเลือกผลงานเพื่อ ใช้ในการแสดงผลงานนิทรรศการศิลปนิพนธ์ การแสดงผลงานนิทรรศการศิลปนิพนธ์ นักศึกษาปริญญาโท ณ หอศิลป์บรมราชกุมารี คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม							
สอบจบโดยคณะกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษา และ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก							

3.7 วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

วัสดุในการสร้างสรรค์ผลงาน

- หินในที่พำนัก ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
- ดินสอพอง
- กาวกระถิน
- เม็ดมะขามเปรี้ยว
- พู่กัน
- ผ้าใบ
- เฟรม
- ขวดแก้ว
- ขวดพลาสติก
- โกร่งบดยา
- ครกหิน
- ตะแกรง
- ถูขี้บ
- กล้องพลาสติก
- พลุเล็ก
- กรวย
- กระบะรองสี

อุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล

- กล้องถ่ายรูป
- โทรศัพท์มือถือ
- สมุดสเก็ต
- คอมพิวเตอร์

3.8 ข้อมูลชนิดหิน แร่ในพื้นที่พำนัก

ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

เนื้อหาชนิดของหิน

หิน (Rock) หมายถึง มวลของแข็งที่ประกอบขึ้นด้วยแร่ชนิดเดียวกันหรือหลายชนิดรวมตัวกันอยู่ตามธรรมชาติ แบ่งตามลักษณะการเกิดได้ 3 ชนิดใหญ่

1. หินอัคนี (Igneous Rock) เกิดจากหินหนืดที่อยู่ใต้เปลือกโลกแทรกดันขึ้นมาแล้วตกผลึกเป็นแร่ต่าง ๆ และเย็นตัวลงจับตัวแน่นเป็นหินที่ผิวโลก แบ่งเป็น 2 ชนิดคือ

หินอัคนีแทรกซอน (Intrusive Igneous Rock) เกิดจากการเย็นตัวลงอย่างช้า ๆ ของหินหนืดใต้เปลือกโลก มีผลึกแร่ขนาดใหญ่ (>1 มิลลิเมตร) เช่นหินแกรนิต (Granite) หินไดออไรต์ (Diorite) หินแกบโบร (Gabbro)

หินอัคนีพุ (Extrusive Igneous Rock) หรือหินภูเขาไฟ (Volcanic Rock) เกิดจากการเย็นตัวลงอย่างรวดเร็วของหินหนืดที่ดันตัวพุดอกมานอกผิวโลกเป็นลาวา (Lava) ผลึกแร่มีขนาดเล็กหรือไม่เกิดผลึกเลยเช่น หินบะซอลต์ (Basalt) หินแอนดีไซต์ (Andesite) หินไรโอไลต์ (Rhyolite)

2. หินชั้นหรือหินตะกอน (Sedimentary Rock) เกิดจากการทับถม และสะสมตัวของตะกอนต่าง ๆ ได้แก่ เศษหิน แร่ กรวด ทราย ดินที่ผุพังหรือสีกกร่อนถูกชะละลายมาจากหินเดิมโดยตัวการธรรมชาติ คือ ธารน้ำ ลม ธารน้ำแข็งหรือคลื่นในทะเล พัดพาไปทับถมและแข็งตัวเป็นหินในแอ่งสะสมตัวหินชนิดนี้แบ่งตามลักษณะเนื้อหินได้ 2 ชนิดใหญ่ ๆ คือ

หินชั้นเนื้อประสม (Clastic Sedimentary Rock) เป็นหินชั้นที่เนื้อเดิมของตะกอน พวกรวด ทราย เศษหินและดิน ยังคงสภาพอยู่ให้พิสูจน์ได้ เช่น หินทราย (Sandstone) หินดินดาน (Shale) หินกรวดมน (Conglomerate) เป็นต้น

หินเนื้อประสาน (Nonclastic Sedimentary Rock) เป็นหินที่เกิดจากการตกผลึกทางเคมี หรือจากสิ่งมีชีวิต มีเนื้อประสานกันแน่นไม่สามารถพิสูจน์สภาพเดิมได้ เช่น หินปูน (Limestone) หินเชิร์ต (Chert) เกลือหิน (Rock Salt) ถ่านหิน (Coal) เป็นต้น

3. หินแปร (Metamorphic Rock) เกิดจากการแปรสภาพโดยการกระทำของความร้อน ความดันและปฏิกิริยาทางเคมี ทำให้เนื้อหิน แร่ประกอบหินและโครงสร้างเปลี่ยนไปจากการแปรสภาพของหินจะอยู่ในสถานะของของแข็ง ซึ่งจัดแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

การแปรสภาพบริเวณไพศาล (Regional metamorphism) เกิดเป็นบริเวณกว้างโดยมีความร้อนและความดันทำให้เกิดแร่ใหม่หรือผลึกใหม่เกิดขึ้น มีการจัดเรียงตัวของแร่ใหม่ และแสดงริ้วขนาน (Foliation) อันเนื่องมาจากแร่เดิมถูกบีบอัดจนเรียงตัวเป็นแนวหรือแถบขนานกัน เช่น หินไนส์ (Gneiss) หินชีสต์ (Schist) และหินชนวน (Slate) เป็นต้น

การแปรสภาพสัมผัส (Contact metamorphism) เกิดจากการแปรสภาพโดยความร้อนและปฏิกิริยาทางเคมีของสารละลายที่ขึ้นมากับหินหนืดมาสัมผัสกับหินท้องที่ ไม่มีอิทธิพลของความดันมากนัก ปฏิกิริยาทางเคมีอาจทำให้ได้แร่ใหม่บางส่วนหรือเกิดแร่ใหม่แทนที่

แร่ในหินเดิม หินแปรที่เกิดขึ้นจะมีการจัดเรียงตัวของแร่ใหม่ ไม่แสดงริ้วขนาน (Nonfoliation) เช่น หินอ่อน (Marble) หินควอตไซต์ (Quartzite)¹³

ภาพที่ 13 วัฏจักรของหิน (Rock cycle)

ที่มา http://www.dmr.go.th/ewtadmin/ewt/dmr_web/n_more_news.php?filename=rocks, สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2562.

วัฏจักรของหิน (Rock cycle) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของหินทั้ง 3 ชนิด จากหินชนิดหนึ่งไปเป็นอีกชนิดหนึ่งหรืออาจเปลี่ยนกลับไปเป็นหินชนิดเดิมอีกก็ได้ กล่าวคือ เมื่อ หินหนืดเย็นตัวลงจะตกผลึกได้เป็น หินอัคนี เมื่อหินอัคนีผ่านกระบวนการผุพังอยู่กับที่และการกร่อนจนกลายเป็นตะกอนมีกระแสน้ำ ลม ธารน้ำแข็ง หรือคลื่นในทะเล พัดพาไปสะสมตัวและเกิดการ

¹³ กรมทรัพยากรธรณี. หิน. เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.dmr.go.th/ewtadmin/ewt/dmr_web/n_more_news.php?filename=rocks

แข็งตัวกลายเป็นหิน อันเนื่องมาจากแรงบีบอัดหรือมีสารละลายเข้าไปประสานตะกอนเกิดเป็น หินชั้นขึ้น เมื่อหินชั้นได้รับความร้อนและแรงกดอัดสูงจะเกิดการแปรสภาพกลายเป็นหินแปร และ หินแปรเมื่อได้รับความร้อนสูงมากจนหลอมละลาย ก็จะกลายสภาพเป็นหินหนืด ซึ่งเมื่อเย็นตัวลง ก็จะตกผลึกเป็นหินอัคนีอีกครั้งหนึ่งวนเวียนเช่นนี้เรื่อยไปเป็นวัฏจักรของหิน กระบวนการเหล่านี้ อาจข้ามขั้นตอนดังกล่าวได้ เช่น จากหินอัคนีไปเป็นหินแปร หรือจากหินแปรไปเป็นหินชั้น¹⁴

ภาพที่ 14 หินทราย ณ วัดธาราพิทักษ์ประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

¹⁴ เรื่องเดิม

ภาพที่ 15 หินทราย ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

หินดินดาน (Shale) และหินโคลน (Mudstone) หินดินดานมีส่วนประกอบเป็นอนุภาคของเม็ดตะกอนขนาดเล็กชนิดโคลน (Mud) ส่วนประกอบเหล่านี้ทับถมกันจนกลายเป็นหินแข็งที่มีลักษณะเป็นแผ่น สามารถกะเทาะออกเป็นชั้นบาง ๆ ได้ คำว่าเชล (Shale) เป็นคำเก่ามาจากภาษาอังกฤษโบราณที่ว่า สคัลลู (Scealu) แปลว่า สะเก็ด หรือกาบ (Scale) หรือเปลือกหอย หรือเปลือกไข่ (Shell) เมื่อเราใช้คำโบราณดังกล่าวในทางธรณีวิทยาแล้วทำให้นึกถึงคุณสมบัติของหินได้ชัดเจนยิ่งขึ้นเนื่องจากหินดินดานประกอบด้วยเม็ดตะกอนขนาดดินเคลย์ หรือเม็ดแร่อิสระ หรืออนุภาคหินขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเล็กกว่า 0.0625 มม. (1/16 มม.) ส่วนประกอบจำนวนมากจึงไม่สามารถแยกออกด้วยตาเปล่า ต้องใช้กล้องจุลทรรศน์ช่วยเพื่อให้มองเห็นได้ชัดเจนขึ้น หินดินดาน ส่วนใหญ่ประกอบด้วยเม็ดแร่ขนาดเล็กของควอร์ตซ์ เฟลด์สปาร์ ไมกา และเศษหินขนาดใหญ่พร้อมด้วยแร่ดิน กระจายอยู่ทั่วทั้งก้อน หินดินดานมีอยู่จำนวนมาก เชื่อกันว่ามีเกือบครึ่งหนึ่งของหินตะกอนทั้งหมด

หินดินดานส่วนมากเป็นสีเทาหรือดำโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าประกอบด้วยสารอินทรีย์ แต่อาจมีสีแดงปนดำหรือสีเขียว หรือหลายสีสลับกัน ขึ้นอยู่กับว่ามีเหล็กหรือเม็ดสีชนิดอื่นปนมากน้อยเพียงใด

แม้ว่าฟิสซิลิตี (Fissility) หรือความสามารถในการกะเทาะแตกตามแนวระนาบช่องว่างในหินเกิดได้ง่าย โดยแตกออกเป็นชั้นบาง ๆ ขนานกับชั้นหิน และถือว่าเป็นคุณสมบัติสำคัญของหินดินดาน แต่ไม่ได้หมายความว่า เป็นคุณสมบัติเฉพาะของหินดินดาน ทุกชนิด เพราะหินบางชนิดเมื่อเทียบส่วนประกอบและขนาดของเม็ดแร่แล้วเหมือนหินดินดาน พบว่าไม่สามารถแตกออกตามลักษณะดังกล่าวได้ แต่จะแตกในลักษณะเป็นก้อนหรือเป็นบล็อกเล็ก ๆ หินเหล่านี้จึงถูกตั้งชื่อให้เหมาะสมที่สุดเป็น หินโคลน (Mudstone)¹⁵

¹⁵ patchra. หิน ดิน ดาน . เข้าถึงเมื่อ 4 กรกฎาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.patchra.net/minerals/MinDesc/sediment07.php>

ภาพที่ 16 หินดินดาน ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

3.9 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ค้นหาแรงบันดาลใจ

การที่ผู้วิจัยได้พำนักร้อยท่ามกลางขุนเขา ป่า พบเห็นสภาพภูมิประเทศ รับรู้สภาพภูมิอากาศของเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ด้วยตลอดระยะเวลาร่วม 2 ปีทำให้ผู้วิจัยสะสมความใส่ใจ รับรู้ความเป็นธรรมชาติตามที่กล่าวมา การดำรงอยู่ในแต่ละวันกลับเป็นเสมือนว่าได้สัมผัส ในหลากหลายสิ่งอย่างไม่ว่าจะเป็นแมกไม้ นานาพันธุ์ ใบหญ้า ดิน หิน อาจกล่าวได้ว่าความที่ผู้วิจัยนั่งมองหน้าผาหินทุกวันทั้งวันทั้งคืน การมองเห็นสีในหินบ่อยขึ้นจนเป็นเหตุให้เกิดความสนใจในที่มาของหิน แร่ จึงเก็บมาดูและดูเห็นว่าสามารถเป็นสีได้จึงนำมาบด สกัด จนได้มาของสีจากหินทั้งที่มาของธรรมชาติที่ธรรมชาติได้สรรค์สร้างขึ้นมาบนโลกใบนี้โดยมนุษย์ได้ใช้อาศัย ที่ที่ผู้วิจัยอาศัยอยู่ในวัดเกิดมิติเชื่อมโยงมาจากคำว่าธรรมชาติกับคำว่าธรรมะ จึงเป็นที่มาของการหยิบสองความหมายนี้มาผนวกกันในการไขข้อสงสัยตนเอง และการจะเดินไปสู่คำตอบของตนก็ใช้ศิลปะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ไขคำตอบเหตุผลให้ตนเอง จากที่มาดังกล่าวจึงเป็นแรงบันดาลใจต้นทางให้ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดนี้ขึ้น

ภาพที่ 17 สถานที่ผู้วิจัยพำนัก ณ วัดธรรมาทิพย์ชัยประดิษฐ์ อยู่ท่ามกลางขุนเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 18 สถานที่ผู้วิจัยพำนัก ณ วัดธรรมาทิพย์ชัยประดิษฐ์ อยู่ท่ามกลางขุนเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 19 สถานที่ผู้วิจัยพำนัก ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อยู่ท่ามกลางขุนเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 20 พบเห็นหินในที่พำนัก ณ วัดธาราธิพยชัยประดิษฐ์ อยู่ท่ามกลางขุนเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จึงนำมาบดสี

3.10 วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 21 หินในพื้นที่พำนัก ณ วัดธาราธิพยชัยประดิษฐ์ อยู่ท่ามกลางขุนเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 22 พู่กันแบน

ภาพที่ 23 ขวดแก้ว

ภาพที่ 24 ครกหิน

ภาพที่ 25 กาวกระถิน

ภาพที่ 26 โกร่งบดสี

ภาพที่ 27 กรวย

ภาพที่ 28 ขวดพลาสติก

ภาพที่ 29 เฟรม ผ้าใบ

ภาพที่ 30 ตะแกรง

ภาพที่ 31 กล่องเก็บหิน ถูขีบ และอื่น ๆ

ภาพที่ 32 พลั่วเล็ก

ภาพที่ 33 แปรงขนอ่อน กระบะรองสี

ภาพที่ 34 ดินสอพอง

ภาพที่ 35 เม็ดมะขามเปรี้ยว

3.11 วัสดุอุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล

ภาพที่ 36 สมุดสเก็ตภาพ

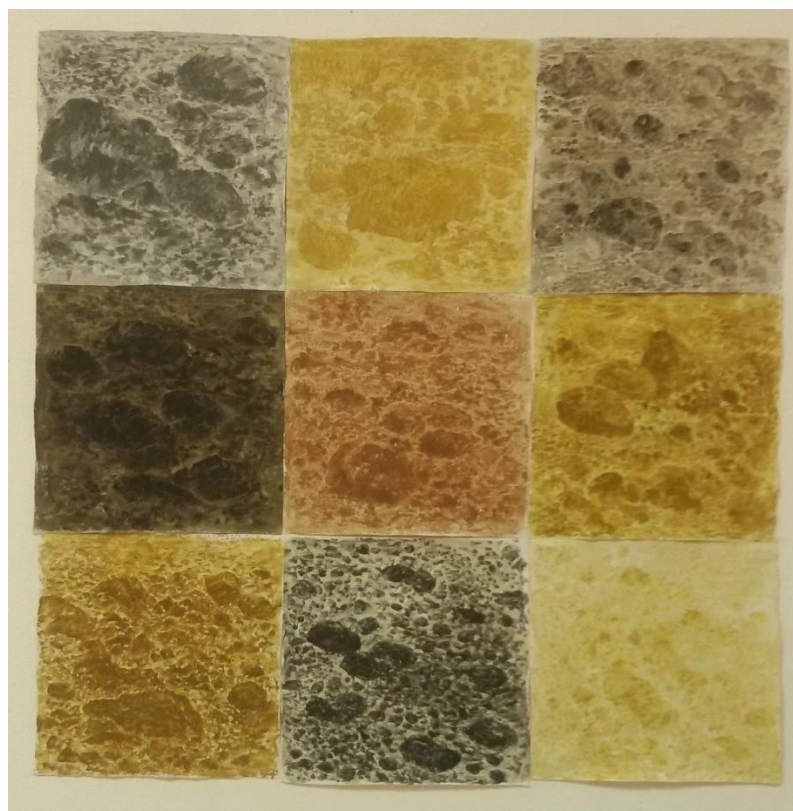

ภาพที่ 37 คอมพิวเตอร์

3.12 ขั้นตอนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

การพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

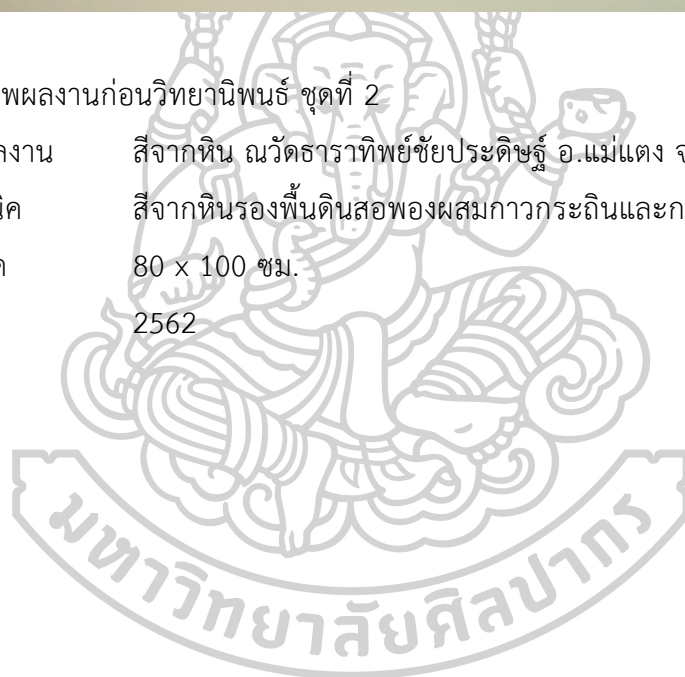
ภาพที่ 38 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1

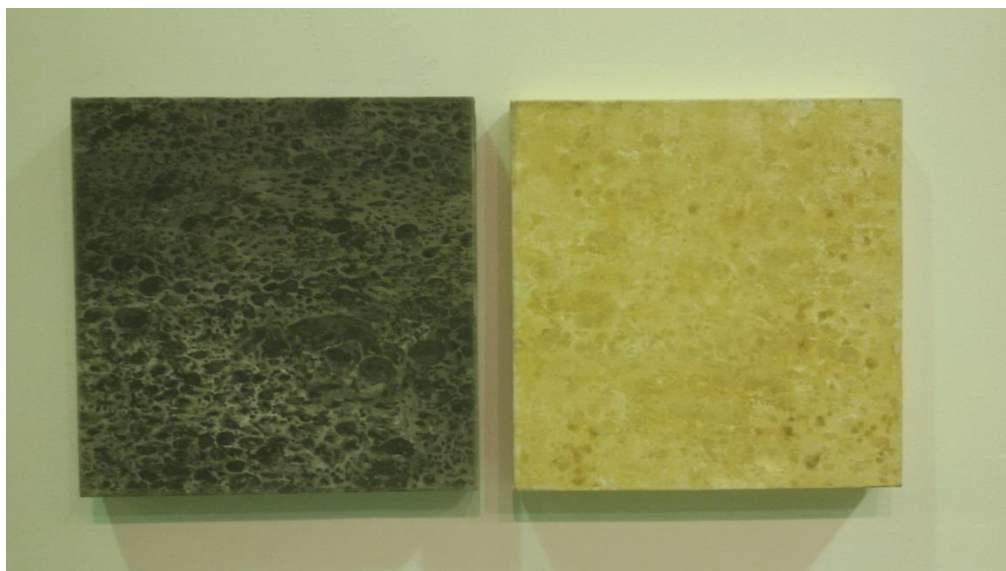
ชื่อผลงาน	สีจากหิน ณ วัดธาราธิพยชัยประดิษฐ์อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
เทคนิค	สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม
ขนาด	120 x 120 ซม.
ปี	2562

ภาพที่ 39 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2

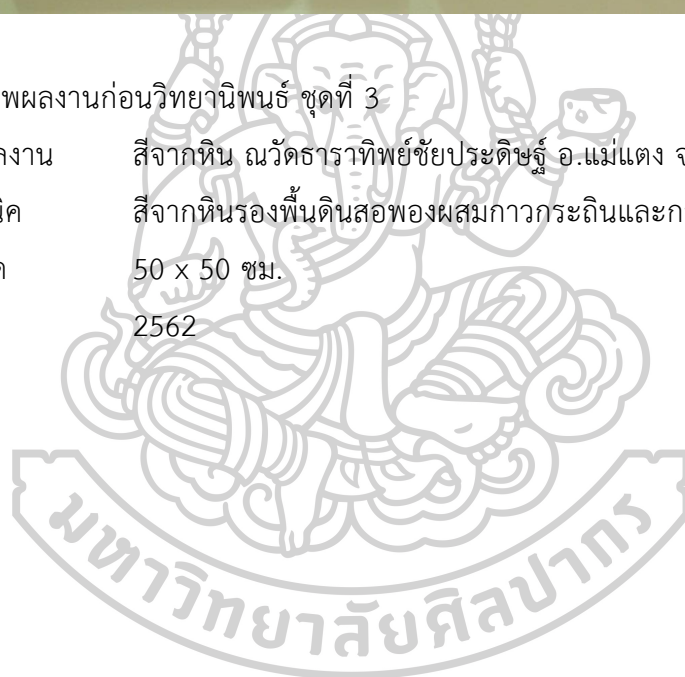
ชื่อผลงาน สีจากหิน ฦวฒราราทัพย์ชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
 เทคนิค สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม้ดมะขาม
 ขนาด 80 x 100 ซม.
 ปี 2562

ภาพที่ 40 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 3

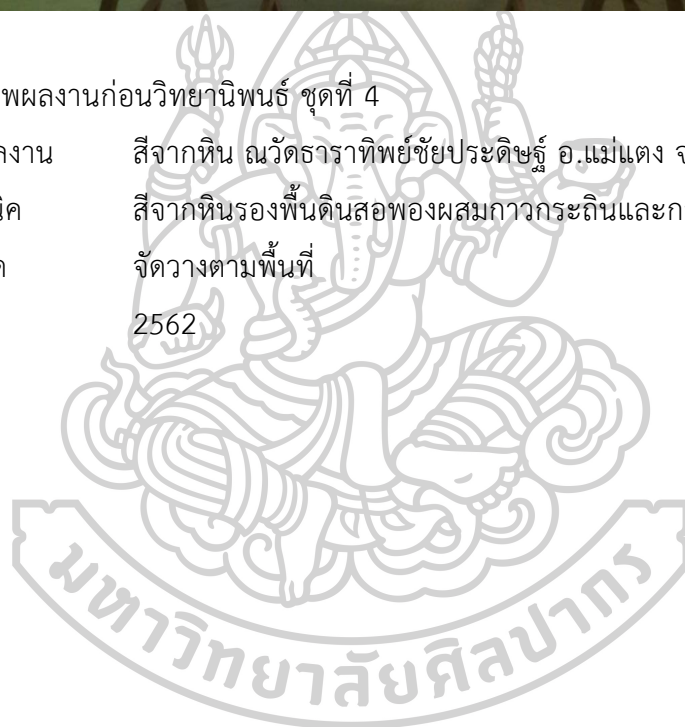
ชื่อผลงาน สีจากหิน ฦวฒราราทิพยัชยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
 เทคนิค สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม
 ขนาด 50 x 50 ซม.
 ปี 2562

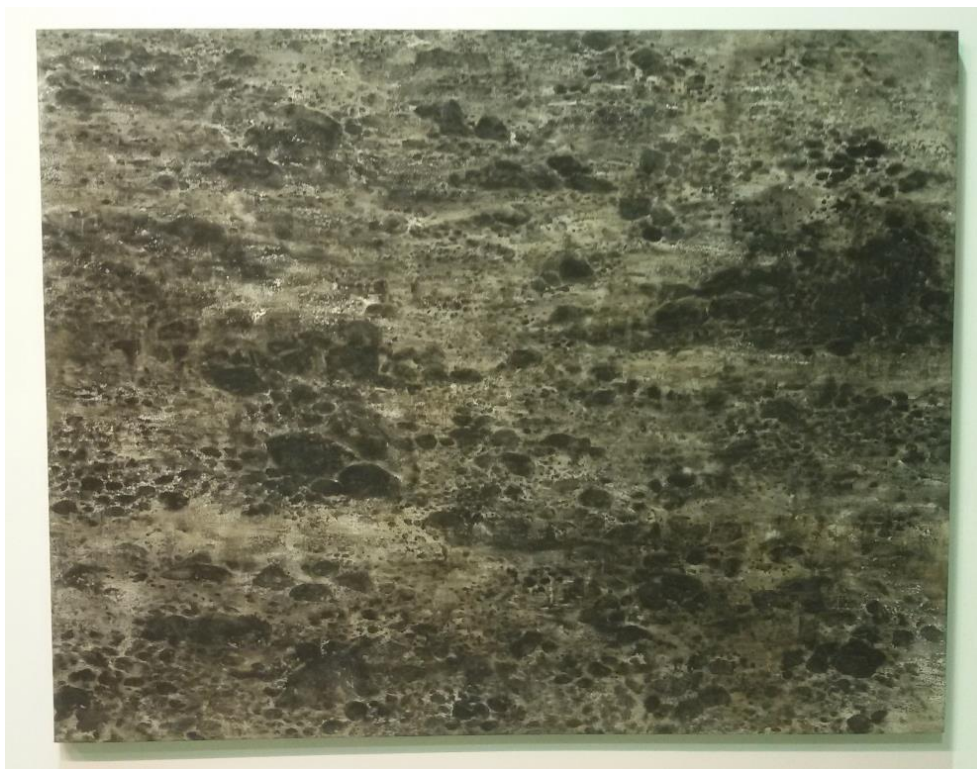

ภาพที่ 41 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 4

ชื่อผลงาน สีจากหิน ฦว้ธรราทิพย์ชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
 เทคนิค สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม
 ขนาด จัดวางตามพื้นที่
 ปี 2562

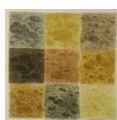
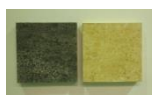

ภาพที่ 42 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 5

ชื่อผลงาน สีจากหิน ณวัดธาราธิพย์ชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
 เทคนิค สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม
 ขนาด 160 x 200 ซม.
 ปี 2562

ตารางที่ 4 การพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพผลงาน					
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5
แนวความคิด	การที่ได้สัมผัสกับธรรมชาติที่พำนัก ประทับใจ สีในหิน จึงต้องถ่ายถ่ายทอดความเป็นสามัญของหิน สาระแร่ธาตุ ความจริงความงาม คุณค่าในตัวเอง				
ช่วงเวลา	ผลงานสร้างสรรค์ก่อนวิทยานิพนธ์ ปี พ.ศ. 2562				
จุดเด่น	มีการถ่ายทอด สาระตาม แนวความคิดได้ ดี	มีความหลากหลายในการสร้างผลงาน มิติใหม่เกิดขึ้นที่จะสามารถนำไป พัฒนาต่อได้	มีการนำรูปแบบ การจัดวางมา ประกอบใช้กับ การนำเสนอ ผลงานได้ดี	นำเสนอค่าของสี จากหินนั้นได้มี แนวทางที่จะ พัฒนาต่อได้	
จุดด้อย	การจัดการในเรื่องของการติดตั้งการนำเสนอผลงาน ยังไม่ ดีพอที่จะให้ผลงานสมบูรณ์มากขึ้น		ยังขาดการ นำเสนอที่เป็น ระบบในการใช้ พื้นที่ร่วมกับงาน	ยังขาดเรื่องราวที่ จะนำเสนอที่ ชัดเจน	
การพัฒนา	นำกระบวนการมาพัฒนาต่อในรูปแบบจัดวางร่วมกับผลงานประกอบเชื่อมโยงกับแนวความคิดและ จัดการกับพื้นที่				

3.13 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสกัดสีจากหิน

ภาพที่ 43 การหาหินที่มีในพื้นที่พำนัก ณ วัดธาราพิทยัชยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ มาสกัดด้วยการที่ผู้วิจัยรู้สึกตัวขณะปฏิบัติการที่ใช้สติ เพื่อความสงบในตัวเองของการหาหินแต่ละก้อน

ภาพที่ 44 การหาหินที่มีในพื้นี่พำนัถ ฦ วัตราราทิพยัษัประดัษฐ์ อ.แม่แตง จ.เซียงใหม่ มาสกัถ ด้วยการที่ผู้วิจัยรู้สึถวัขณะปฏิบัติการที่ไษัถติ เพื่อความสงบในตัวเองของการหาหินแต่ละกัอน เมื่อบพบทดลองชุดดู

ภาพที่ 45 และใช้น้ำเจือกับที่บดไปก็จะสามารถเห็นค่าสีจากหินจากกัอนหินชนิดนั้นได้ ด้วยการใช้ที่หลังมือหรือกระดาษ

ภาพที่ 46 ทำตามขั้นตอนเดียวกันนี้ในการหาหิน และใช้พั่วเล็กจัด หินบางชนิดที่แข็งมากก็ไม่
สามารถนำมาสกัดทำสีได้ จากนั้นชุดเก็บหินที่ได้ใส่ถุงซิปลาสติก เพื่อที่จะนำมาสกัดทำสีใน
กระบวนการต่อไป

ภาพที่ 47 ลักษณะของหินแต่ละชนิด ที่สามารถนำมาสกัดทำสีได้นั้นส่วนใหญ่จะเป็นหินทรายที่มีเม็ดกรวดไม่หนาแน่นจนแข็งมากโดยทดลองบด ชูบแล้วจะเป็นผง ซึ่งจะสามารถสกัดทำสีได้ จากนั้นเก็บแยกประเภทใส่กล่องไว้ แยกโทนสีเพื่อง่ายต่อการจัดเก็บทั้งได้เห็นโทนสีชัดเจน และ เพื่อความเป็นระเบียบ พร้อมจดบันทึก

ภาพที่ 48 จากนั้นนำหินมาตำ บด ในกระบวนการนี้โดยใช้ครกหินเพื่อทุบแรงในส่วนของหินที่
แข็งมากและสะดวกขณะตำจากก้อนใหญ่จนเป็นก้อนเล็กจนละเอียดควรใช้ผ้าปิดจมูกเพื่อกันฝุ่น
เข้าจมูกได้ตำจนละเอียดมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ยิ่งละเอียดมากเท่าไรก็จะสกัดค่าสีออกมาได้มาก
เท่านั้น

ภาพที่ 49 เมื่อบดแล้วนำมาเก็บใส่ขวดแก้วเตรียมไว้รอขั้นตอนการสกัดต่อไป

ภาพที่ 50 ในส่วนหินทรายที่มีความหนาแน่นปานกลางถึงความหนาแน่นน้อยก็สามารใช้โม่บดด้วยไม้ได้

ภาพที่ 51 รินน้ำสะอาดใส่ลงไปบนหินที่บดละเอียดแล้ว คนให้น้ำทำละลายผงหินที่บดก็จะสังเกตเห็นน้ำสีออกมาจากหินได้

ภาพที่ 52 นำขวดน้ำพลาสติกมาตัดแบ่งครึ่งเพื่อทำเป็นเครื่องกรองรินน้ำใสเมื่ดกรวดคนให้น้ำสีละลายออกมาจากหินจากนั้นก็เทน้ำใสขวดที่ตัดไว้ แต่รินน้ำเอาแต่น้ำสีจะไม่เอาน้ำที่ผสมกากกรวดหินและวางซ้อนกันไว้

ภาพที่ 53 เมื่อได้น้ำสีจะตกตะกอนที่ก้นภาชนะก็จะเทน้ำใสกรวดใหม่ทำขั้นตอนเดียวกันนี้อีกสองถึงสามรอบจนกว่าน้ำสีที่ได้ออกมาจะจางลงไปจนหมดความเป็นค่าสีจากหิน

ภาพที่ 54 การกรองที่ได้จะทิ้งไว้หนึ่งคืนเพื่อรอการตกตะกอน ในกระบวนการนี้จะเรียกว่า การกรองตามแบบกระบวนการช่างเขียนภาพจิตรกรรมไทยในโบราณหมายถึงการตกตะกอนของสีและน้ำจะเห็นได้ว่าเมื่อทิ้งไว้หนึ่งคืนน้ำจะใสแต่หินบางชนิดอาจทิ้งไว้หลายคืนกว่าจะตกตะกอนที่ก้นภาชนะน้ำสีหินบางชนิดจะมีสีใสเหมือนน้ำเปล่าบางชนิดจะเหลืองที่มีแร่สนิมเป็นส่วนผสมตามแร่แต่ละชนิดจัดวางตามค่าสีเรียงค่าน้ำหนักประกอบกับการเขียนชนิดหินเพื่อบันทึกเพื่อจดจำหินแต่ละชนิด

ภาพที่ 55 ในกระบวนการเกรอะจะมีพื้นที่ที่ผู้วิจัยใช้สกัดสี ในที่นี้ผู้วิจัยขอใช้พื้นที่นี้ว่าพื้นที่แห่งความสงบ ในการนำเอากระบวนการสกัดสีหิน เพราะในขั้นตอนจะมีการ เก็บสี บด กรอง เกรอะ ทำวนไปกว่าจะได้มาของสี ต้องใช้เวลา ในขั้นตอนจะได้มาซึ่งความสงบในตัวเอง และใช้กระบวนการควบคุมตัวเองให้สงบ จากนั้นก็จะรินน้ำสีที่กั้นขวดใส่โถรงเป็นอันเสร็จในกระบวนการนี้

ภาพที่ 56 สีที่เกรอะได้จากหินแต่ละชนิดที่นำมาเทียบค่าสีที่ได้และที่มาของสีที่ได้จากหินชนิดนี้

การเตรียมพื้นผลงานต้มกาวเม็ดมะขามผสมกาวกระถิน

ภาพที่ 57 น้ำมะขามเปลี่ยนที่แกะเม็ดออกจากฝักแล้วมาคั่วให้สุกเกือบไหม้

ภาพที่ 58 พักให้เม็ดคายความร้อน ใช้ครกหินตำเพื่อจะแยกเปลือกออกจากเม็ดได้ง่าย

ภาพที่ 59 แยกเปลือกออกจากเม็ด

ภาพที่ 60 นำเปลือกแยกใส่ถุงซิปลาสติกไว้

ภาพที่ 61 นำเม็ดมะขามมาแช่น้ำหนึ่งคืนเพื่อจะสามารถตำให้ละเอียดได้ง่าย

ภาพที่ 62 ใช้ครกหินตำให้ละเอียด หรือซอยเป็นแผ่นบาง ๆ ก็ได้เช่นกัน เพื่อเวลาต้มจะได้น้ำกาวออกมาจากเม็ดมะขามได้ง่าย

ภาพที่ 63 นำมะขามที่ตำแล้ว มาต้มให้เดือด ใส่ น้ำพอประมาณกับจำนวนเม็ดมะขามอย่าให้น้ำ เยอะไปหรือมะขามน้อย ในส่วนนี้ก็จะใช้วิธีกะประมาณ หากเมื่อต้มแล้วน้ำกาวที่ได้จะมีความ หนืดเป็นอันใช้ได้ โดยต้องคอยกวน เรือยไม่เช่นนั้นก้นกระทะจะไหม้ได้

ภาพที่ 64 น้ำมะขามที่ต้มเคี่ยวประมาณ 1 ชม.แล้วจะมีความหนืด ในการทดสอบว่าใช้ได้หรือไม่ คือใช้ไม้พายตักดูหากว่าน้ำกาวไหลลงเป็นเส้นไม่ขาดสายก็เป็นใช้ได้ จับดูจะเหนียว และเก็บใส่ ภาชนะมิดชิดหากทิ้งไว้จะเสียได้¹⁶

ภาพที่ 65 ต่อมาขั้นตอนรองพื้นเตรียมแปรงทาสี ถาดกรอง น้ำเปล่า

¹⁶ ผ่อง เช่งกิ่ง, สัมภาษณ์โดยอนุวัฒน์ ลัดดาวัลย์ โรงเรียนรุ่งอรุณ มรดกศิลปกรรมอัมพวา (PARBPIM Led.Part, 2559), 70-71.

ภาพที่ 66 นำกาวกระถินมาบดก็ได้เพื่อแช่น้ำร้อนจะทำให้ละลายเร็วขึ้น

ภาพที่ 67 เทน้ำกาวกระถินใส่น้ำกาวเม็ดมะขามในอัตราส่วนน้ำกาวมะขามมากกว่า4:1ลงไปในถาดรอง หากกาวกระถินมากเกินไปจะทำให้ผิวหน้าดินสอพองแตกได้ และเรียกอีกอย่างว่าหนักกาวกระถิน

ภาพที่ 68 เทดินสอพองลงไป ผสมน้ำเล็กน้อย อย่าใช้น้ำมากเพราะจะเหลวไป คนให้เข้ากันและตรวจสอบความคันเหลว หากข้นไปใส่น้ำกาวมะขาม เหลวไปใส่ดินสอพอง แต่การรองพื้นสองชั้นแรกจะใช้แบบไม่เหลวมากเพื่อเป็นตัวรองพื้นชั้นแรกก่อนรอบสุดท้ายทาปิดค่อยใช้เป็นแบบเกือบจะเหลว

การเตรียมพื้นผลงาน

ภาพที่ 69 นำผ้าใบมาวางกับพื้นคว่ำหน้าขาวลงด้านล่างเพื่อจะใช้น้ำขาวเป็นด้านหน้าในการใช้งาน

ภาพที่ 70 นำผ้าใบมาซึ่งใส่เฟรมตามขนาดผลงานที่ได้กำหนดไว้

ภาพที่ 71 นำส่วนผสมเตรียมทาพื้นมาทาบนพื้นผ้าใบโดยการทาเป็นหน้าทาจากทางซ้ายไปขวา จนหมดหากคนถนัดขวาหรือใครถนัดซ้ายก็ทาจากขวาไปซ้ายจากนั้นทิ้งไว้ให้แห้งสนิท ค่อยทาอีกรอบ

ภาพที่ 72 รอบที่สองกลับด้านของเฟรมทาที่แปรงสวนทางที่แปรงในรอบแรกเพื่อเป็นตัวประสานไม่ให้เกิดรอยที่แปรงมากนักและเพื่อจะได้ยึดเกาะพื้นผิวได้ดี รอบแห้ง

ภาพที่ 73 ทาจนไปจนรอบที่สาม รอบแห้ง

ภาพที่ 74 ทาจนไปจนรอบที่สี่ จะใช้ส่วนผสมเกือบเหลวเพื่อทาปิดผิวหน้าให้เรียบ

ภาพที่ 75 ในการทาทุกครั้งทาขอบเฟรมด้วยเช่นกัน รอแห้ง

ภาพที่ 76 ใช้โถรงบดยา หรือหอยสังข์เพื่อใช้ในการบดผิวหน้าของการทารองพื้นไว้ เพื่อให้ผิวหน้าเรียบ ประกอบกับเพื่อจะฉีกผิวดินสอพองผสมกาวมะขาม และกาว กระจินกับผ้าใบ

ภาพที่ 77 ใช้มือกดโกร่งขัดวน ๆ โดยรอบผิวหน้าเฟรม แต่อย่ากดแรงจะทำให้ผิวผ้าใบเป็นแอ่งได้
ในวิธีการนี้เรียกว่าการกวาดเพื่อผนึกสีรองพื้นเข้ากับผ้าใบได้สนิท

ภาพที่ 78 จากนั้นทาพื้นแบบบางอีก 1 รอบ รอแห้ง

ภาพที่ 79 ทาสลับด้านที่แปรงตามเดิม รอแห้ง

ภาพที่ 80 ทาอีกรอบ รอแห้ง

ภาพที่ 81 ใช้โถรงบดยา หรือหอยสังข์เพื่อใช้ในการบดผิวหน้าของการทารองพื้นไว้ เพื่อให้ผิวหน้าเรียบ ประกอบกับเพื่อจะฉนีกผิวดินสอพองผสมกาวมะขามและการกระฉิน

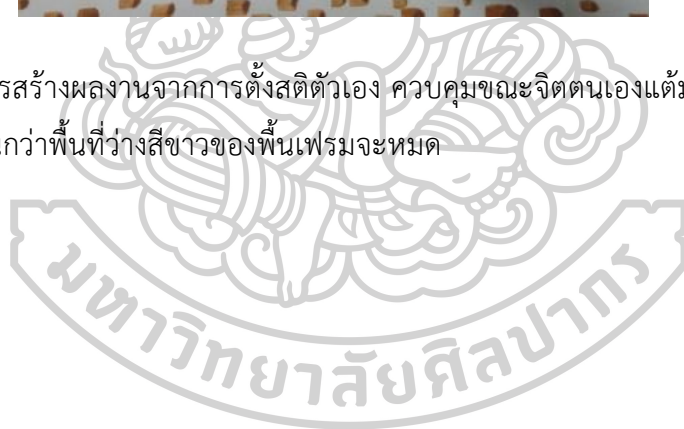
ภาพที่ 82 ใช้มือกดโถรงขัตนวน ๆ โดยรอบผิวหน้าเฟรม แต่อย่ากดแรงจะทำให้ผิวผ้าใบเป็นแอ่งได้ ในครั้งสุดท้าย ในวิธีการนี้เรียกว่าการกวดเพื่อฉนีกสีรองพื้นเข้ากับผ้าใบได้สนิท

ภาพที่ 83 เป็นอันเสร็จของการเตรียมพื้นเฟรม ดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม

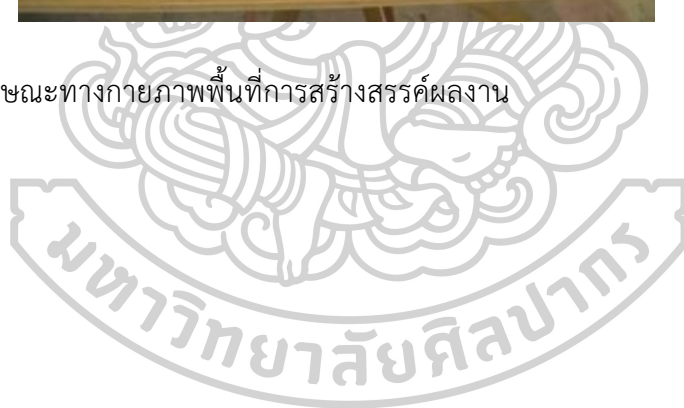

ภาพที่ 84 การสร้างผลงานจากการตั้งสติตัวเอง ควบคุมขณะจิตตนเองแต้มสีหินลงไปบนพื้นที่ว่างไปเรื่อย ๆ จนกว่าพื้นที่ว่างสีขาวของพื้นเฟรมจะหมด

ภาพที่ 85 ลักษณะทางกายภาพพื้นที่การสร้างสรรค์ผลงาน

3.14 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมาริ:สีจากหิน ชุดที่ 1

ภาพที่ 86 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมาริ:สีจากหิน ชุดที่ 1

ชื่อผลงาน สีจากหิน ฅนวัดธาราธิพยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
เทคนิค สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม
ขนาด 60 x 70 ซม.
ปี 2562

ภาพที่ 87 แสดงรายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1

ขั้นตอนการปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ สมมติ:สีจากหิน ชุดที่ 1

ภาพที่ 88 เริ่มจากการสร้างสมมติกับพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อกำหนดสติให้สงบก่อนปฏิบัติงาน (ดูขั้นตอนการรองพื้นได้)

ภาพที่ 89 ผลงานชุดแรกนี้สร้างสรรค์ผลงานบนผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวกระถินและเม็ต้มะขามตามขั้นตอนการรองพื้นตามกระบวนการ การรองพื้นงาน (ดูขั้นตอนการรองพื้นได้)

ภาพที่ 90 เมื่อตั้งสติสมมติสงบแล้วจึงดำเนินการสร้างสรรค์ด้วยการเลือกเฉดสีจากหินที่ผ่านกระบวนการเกรอะ สกัดสีแล้ว โดยผลงานชุดนี้จะเลือกโทนสีน้ำตาล กับเหลืองเทา จากนั้นจุ่มสีแต้มสีจากหินที่บดได้แต้มลงไปบนพื้นที่ว่างของขอบเขตผลงานที่กำหนดไว้แล้ว

ภาพที่ 91 ในการแต้มใช้พู่กันจุ่มสีจากหินแต่ละครั้งก็แต้มลงพื้นที่ว่างของพื้นงานไปจนกว่าสีที่พู่กันจะหมดลง แล้วจุ่มสีใหม่ไปเรื่อย ๆ

ภาพที่ 92 ทำแบบเดิมไปจนกว่าจะแต้มที่พู่กันจนเต็มพื้นที่ขอบเขตผลงานที่กำหนดในทางปฏิบัติ และในทางเนื้อหาที่ใช้ตัวเองควบคุมกำหนดการสร้างสรรค์ในสาระทางสมมติขณะปฏิบัติงานให้สงบควบคู่ไปด้วยหากได้สร้างสรรค์ผลงานในช่วงเวลาดีก็จะได้ผลงานที่ดีมาก

ภาพที่ 93 จนการแต้มสีเต็มพื้นที่ขอบเขตผลงานและควบคู่กับการกำหนดสติก็จะได้ผลงานจากสีชุดที่ 1 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 94 จานการแต้มสีแต้มพื้นที่ขอบเขตผลงานและควบคุมกับการกำหนดสติก็จะได้ผลงานจาก สีชุดที่ 1 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 95 กำหนดกรอบผลงานในการนำเสนอผลงานใส่กรอบไม้รองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาว กระดาษและกาวเม็ดมะขาม

ภาพที่ 96 การติดตั้งผลงานในพื้นที่นิทรรศการ

3.15 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมาริ:สีจากหิน ชุดที่ 2

ภาพที่ 97 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมาริ:สีจากหิน ชุดที่ 2

ชื่อผลงาน	สีจากหิน ฌวัตธราทิพย์ชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
เทคนิค	สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม
ขนาด	จัดวางตามพื้นที่
ปี	2562

ภาพที่ 98 ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2

ขั้นตอนการปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ สมาริ:สีจากหิน ชุดที่ 2

ภาพที่ 99 แบบร่างในพื้นที่นี้หมายถึงการสร้างสรรค์ผลงานเริ่มจากการสร้างสมาริเพื่อกำหนดสติให้สงบก่อนปฏิบัติงาน

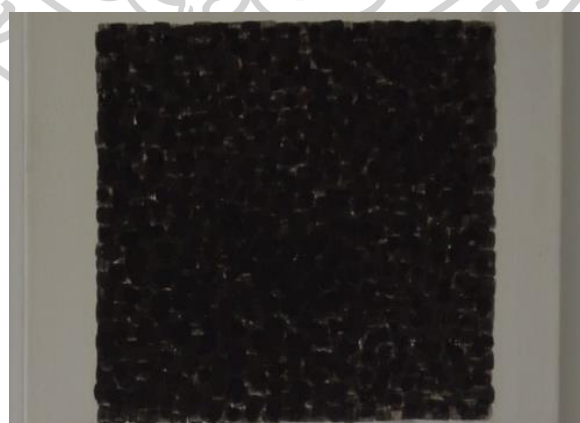
ภาพที่ 100 ผลงานชุดที่สองนี้สร้างสรรค์ผลงานบนเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวกระถินและเม็ดยะขามตามขั้นตอนการรองพื้น (ดูขั้นตอนรองพื้นได้)

ภาพที่ 101 กำหนดขอบเขตพื้นที่การสร้างสรรค์โดยใช้ดินสอร่างกับไม้บรรทัดจากขอบเฟรม

ภาพที่ 102 เมื่อตั้งสติสมาธิสงบแล้วจึงดำเนินการสร้างสรรค์ด้วยการเลือกเจดสีจากหินที่ผ่านกระบวนการเกรอะ สกัดสีแล้ว โดยผลงานชุดนี้จะเลือกโทนสีดำกับเทา จากนั้นจุ่มสีแต้มสีจากหินที่บดได้แต้มลงไปบนพื้นที่ว่างของขอบเขตผลงานที่กำหนดไว้แล้ว

ภาพที่ 103 ในการแต้มใช้พู่กันจุ่มสีจากหินแต่ละครั้งก็แต้มลงพื้นที่ว่างของพื้นงานกำหนดให้ที่แปรงทับซ้อนกันไปจนกว่าสีที่พู่กันจะหมดลงแล้วจุ่มสีใหม่ เรื่อย ๆ จนแต้มพื้นที่ขอบเขตที่กำหนด

ภาพที่ 104 กำหนดการนำเสนอผลงานก่อนติดตั้งในพื้นที่นิทรรศการ นำหินมาวางพร้อมกับโครงสี่

ภาพที่ 105 กำหนดพื้นที่นำเสนอผลงานในพื้นที่ ติดตั้งผลงานที่ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน

3.16 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมาริ:สีจากหิน ชุดที่ 3

ภาพที่ 106 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมาริ:สีจากหิน ชุดที่ 3

ชื่อผลงาน สีจากหิน ญัตติธรรมาทิพย์ชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
 เทคนิค สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระฉินและกาวเม็ดมะขาม
 ขนาด จัดวางตามพื้นที่
 ปี 2562

ภาพที่ 107 ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 3

ขั้นตอนการปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ สมาริ:สีจากหิน ชุดที่ 3

ภาพที่ 108 แบบร่างในพื้นที่นี้หมายถึงการสร้างสรรค์ผลงานเริ่มจากการสร้างสมาริเพื่อกำหนดสติให้สงบก่อนปฏิบัติงาน

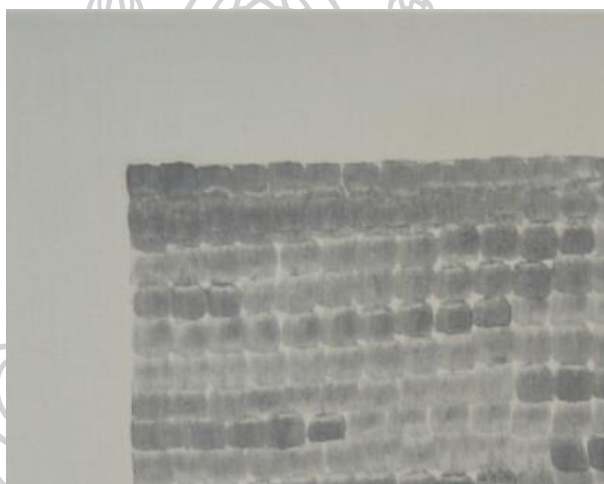
ภาพที่ 109 ผลงานชุดที่สามนี้สร้างสรรค์ผลงานบนเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวกระถินและเม็ดยะขามตามขั้นตอนการรองพื้น (ดูขั้นตอนการรองพื้นได้)

ภาพที่ 110 กำหนดขอบเขตพื้นที่การสร้างสรรค์โดยใช้ดินสอร่างกับไม้บรรทัดจากของเฟรม

ภาพที่ 111 เมื่อตั้งสติสมาธิสงบแล้วจึงดำเนินการสร้างสรรค์ด้วยการเลือกเฉดสีจากหินที่ผ่านกระบวนการเกรอะ สกัดสีแล้ว โดยผลงานชุดนี้จะเลือกโทนสีดำ น้ำตาลอ่อน เทา จากนั้นจุ่มสีแต้มสีจากหินที่บดได้แต้มลงไปบนพื้นที่ว่างของขอบเขตผลงานที่กำหนดไว้แล้ว

ภาพที่ 112 ในการแต้มใช้พู่กันจุ่มสีจากหินแต่ละครั้งก็แต้มลงพื้นที่ว่างของพื้นงานกำหนดให้ที่แปรงเรียงชิดติดกันไปจนกว่าสีที่พู่กันจะหมดลงแล้วจุ่มสีใหม่ไปเรื่อย ๆ จนเต็มพื้นที่ขอบเขตเกิดค่าน้ำหนักขึ้นในขณะเดียวกันให้ควบคุมจิตสติตัวเองเพื่อสภาวะสงบในขณะการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 113 กำหนดขอบเขตนำเสนอผลงานก่อนติดตั้งในพื้นที่นิทรรศการ นำหินมาวาง

ภาพที่ 114 กำหนดขอบเขตการนำเสนอผลงานก่อนติดตั้งในพื้นที่นิทรรศการ นำหินมาวางพร้อมกับโครงสี่

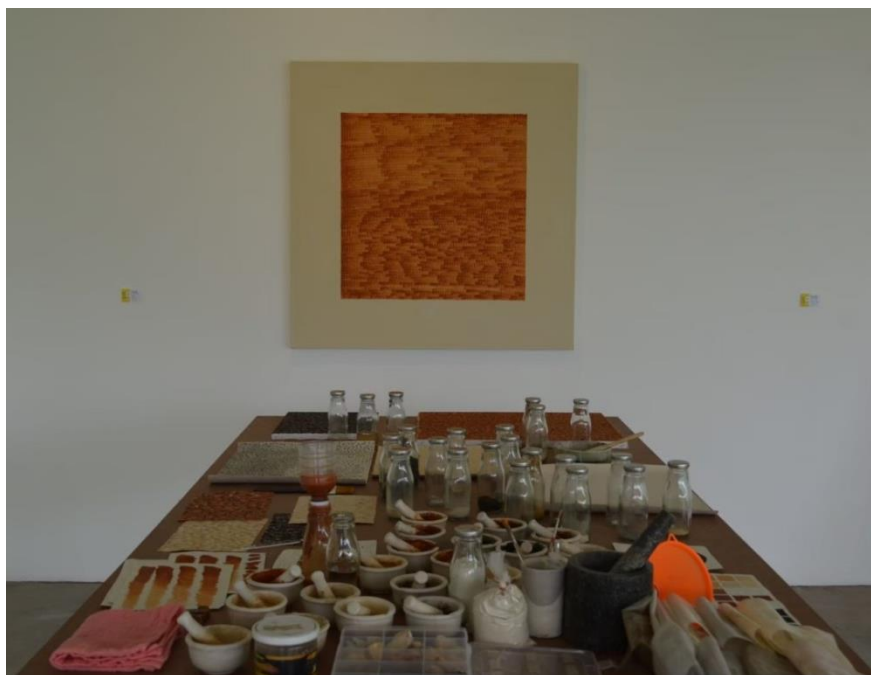
ภาพที่ 115 กำหนดพื้นที่นำเสนอผลงานในพื้นที่ ติดตั้งผลงาน

3.17 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมานธิ:สีจากหิน ชุดที่ 4

ภาพที่ 116 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ สมานธิ:สีจากหิน ชุดที่ 4

ชื่อผลงาน	สีจากหิน ฅนวัดธาราธิพยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
เทคนิค	สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม
ขนาด	จัดวางตามพื้นที่
ปี	2562

ภาพที่ 117 ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 4

ภาพที่ 118 ภาพแสดงรายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 4

ขั้นตอนการปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ สมาริ:สีจากหิน ชุดที่ 4

ภาพที่ 119 แบบร่างในพื้นที่นี้หมายถึงการสร้างสรรค์ผลงานเริ่มจากการสร้างสมาริเพื่อกำหนดสติให้สงบก่อนปฏิบัติงาน

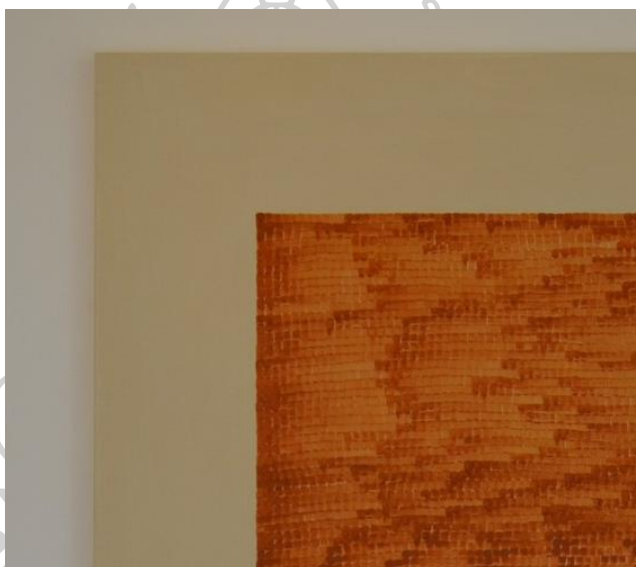
ภาพที่ 120 ผลงานชุดที่สี่นี้สร้างสรรค์ผลงานบนเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวกระถินและเม็ดมะขามตามขั้นตอนการรองพื้น (ดูขั้นตอนการรองพื้นได้)

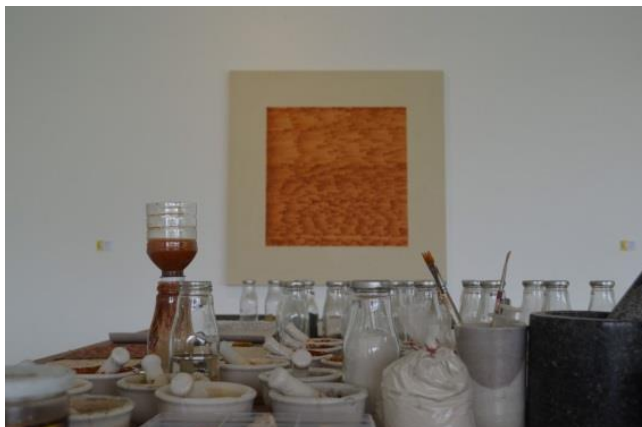
ภาพที่ 121 กำหนดขอบเขตพื้นที่การสร้างสรรค์โดยใช้ดินสอร่างกับไม้บรรทัดจากของเฟรม

ภาพที่ 122 เมื่อตั้งสติสมาธิสงบแล้วจึงดำเนินการสร้างสรรค์ด้วยการเลือกเฉดสีจากหินที่ผ่านกระบวนการเกรอะ สกัดสีแล้วโดยผลงานชุดนี้จะเลือกโทนสีน้ำตาล เหลือง จากนั้นจุ่มสีแต้มสีจากหินที่บดได้แต้มลงไปบนพื้นที่ว่างของขอบเขตผลงานที่กำหนดไว้แล้ว

ภาพที่ 123 ในการแต้มใช้พู่กันจุ่มสีจากหินแต่ละครั้งก็แต้มลงพื้นที่ว่างของพื้นงานกำหนดให้ที่แปร่งขีดกันไปจนกว่าสีที่พู่กันจะหมดลงแล้วจุ่มสีใหม่ไปเรื่อย ๆ จนแต้มพื้นขอบเขตเกิดค่าน้ำหนักขึ้นในขณะเดียวกันให้ควบคุมจิตสติตัวเองเพื่อสภาวะสงบในขณะการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 124 กำหนดขอบเขตการนำเสนอผลงานก่อนติดตั้งในพื้นที่นิทรรศการนำหินมาวางพร้อม
กับโครงสื่และอุปกรณ์การสร้างสรรค์ผลงานทั้งหมด

ภาพที่ 125 กำหนดพื้นที่นำเสนอผลงานในพื้นที่ ติดตั้งผลงานที่ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ เรื่อง สมบัติ:สีจากหิน

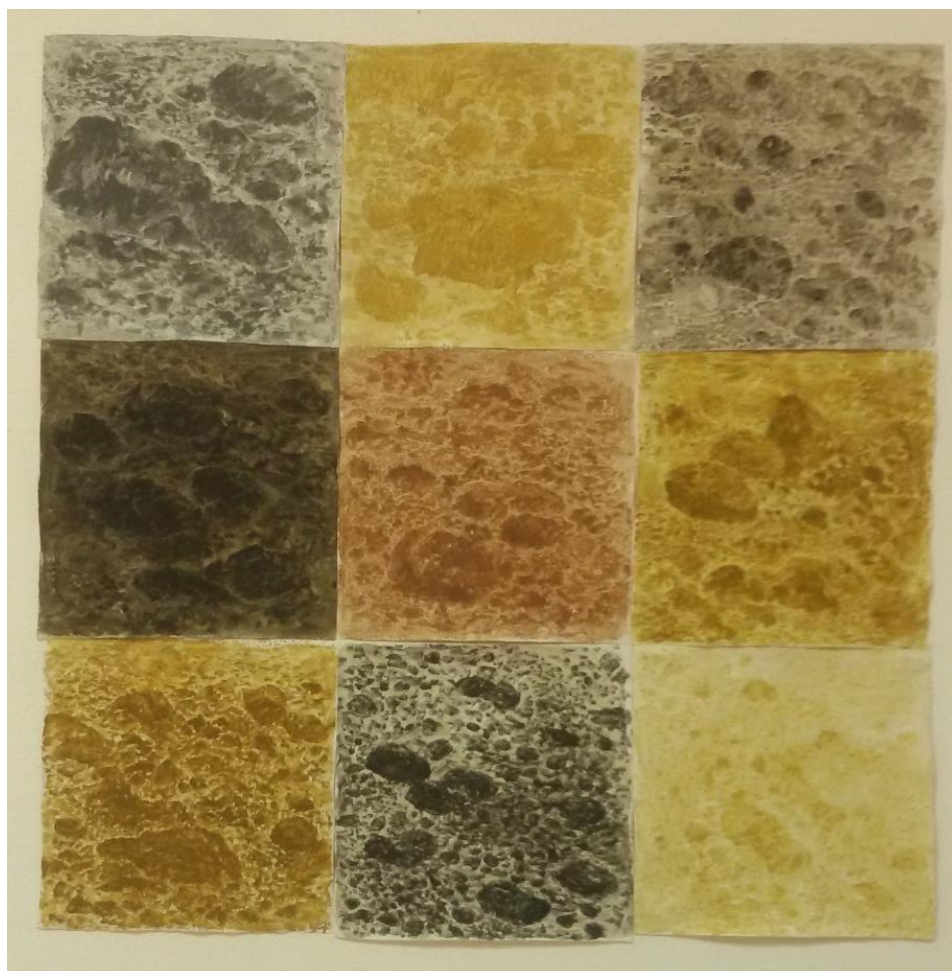
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมบัติ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone เป็นผลงานการสร้างสรรค์จากทัศนคติส่วนตัวที่ได้เกิดความสนใจในความเป็นสีในหินตามพื้นดิน โดยนำโทสีจากหินที่สกัดขึ้นเองนี้มาสร้างสรรค์ผลงานเฉพาะตัวถ่ายทอดโทสีที่ได้จากหินในพื้นที่นี้เพื่อแทนค่าสีเชื่อมโยงกับกระบวนการได้มาของสีแต่ละเฉด นำเสนอค่าความหมายความเป็นโทสีก่อรูปเป็นการสร้างงานจากสมบัติในขณะแต้มสีลงไปในพื้นที่ว่างของเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวเม็ดยะขางและกาวกระถินในการสร้างสรรค์ผลงาน นำเสนอผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art)

ซึ่งผลงานการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดสมบัติ:สีจากหิน นี้มีการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานมาจากผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ที่เป็นจุดเริ่มต้นจากแรงบันดาลใจในการรับรู้สัมผัสกับผู้วิจัยเองต่อยอด และนำมาสู่แนวความคิด เนื้อหาของการสร้างสรรค์ผลงานในกระบวนการ ไปจนถึงเทคนิค รูปแบบการนำเสนอผลงานในการสร้างสรรค์ต่อมา

จากกระบวนการขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ ได้มีการค้นคว้าศึกษาข้อมูลวิเคราะห์จนเป็นผลงานการสร้างสรรค์โดยทฤษฎีทางทัศนศิลป์ ซึ่งมีหลักการดังนี้

4.1 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์นั้นเริ่มจากผู้วิจัยพบแรงบันดาลใจจากการสัมผัสกับธรรมชาติรอบกายในขณะที่พำนัก ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ พื้นที่กลางเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบกับแหล่งที่อยู่มีหินที่มีสีจึงนำมาสกัดและได้สีจากหินรอบตัวมา และนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานในแนวทาง 2 มิติ มีแนวเรื่องความเป็นสีธรรมชาติ สัจจะของสีในธรรมชาติ สื่อสาระความงามในสีสันที่ธรรมชาติได้รังสรรค์ขึ้น ความงามที่เป็นสาระของคุณค่าในตัวมันเองจนพัฒนาผลงาน พัฒนาเนื้อหา และนำเสนอรูปแบบผลงาน 2 มิติในชุดแรก ๆ ต่อมาถึงนำเสนอรูปแบบจัดวางในการกระบวนการในผลงานชุดท้าย ๆ

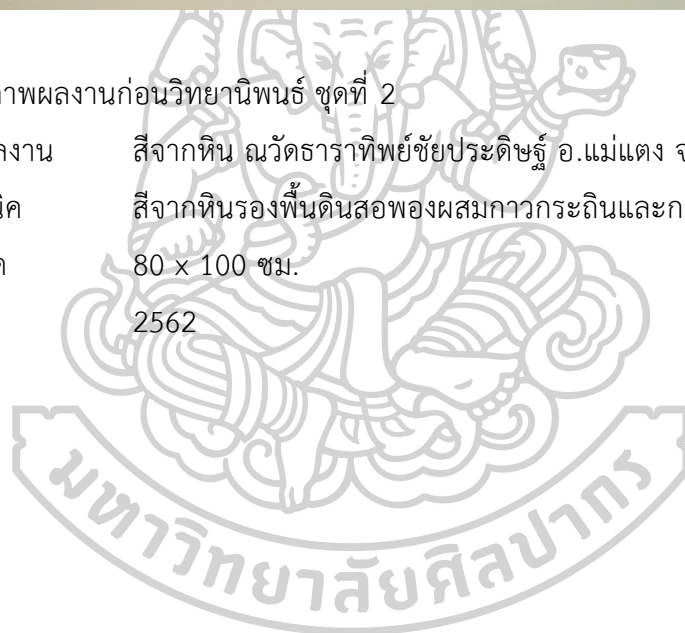
ภาพที่ 126 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1

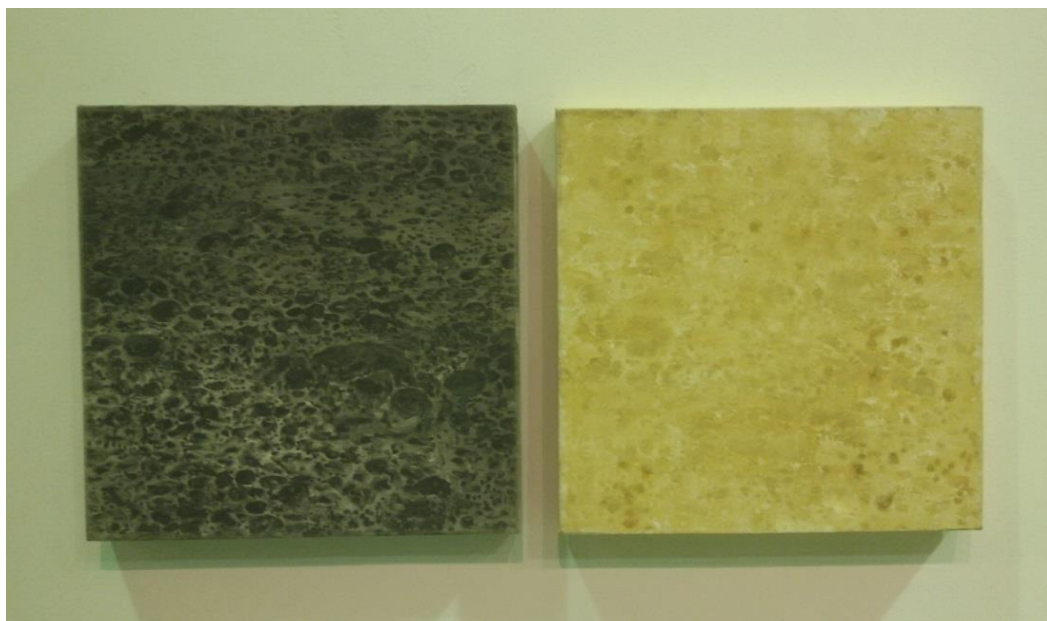
ชื่อผลงาน	สีจากหิน ธรรมชาติราชภัฏชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
เทคนิค	สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม
ขนาด	120 x 120 ซม.
ปี	2562

ภาพที่ 127 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2

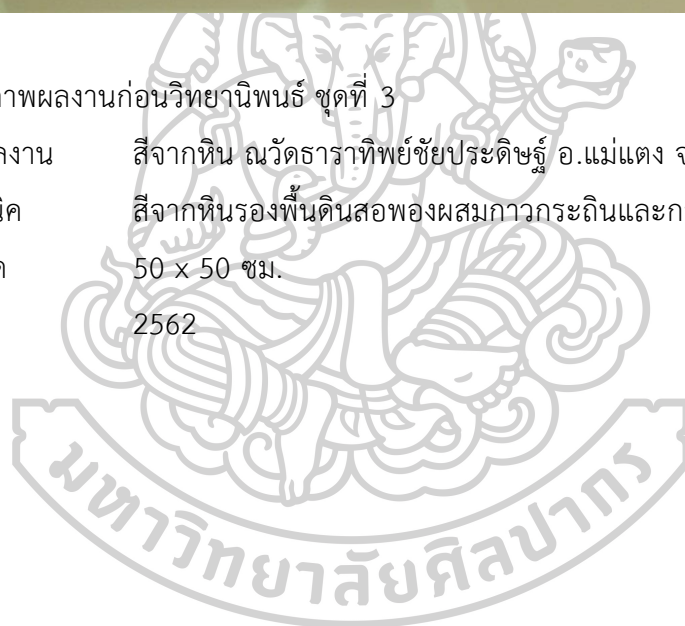
ชื่อผลงาน สีสากหิน ฦวฒธาราทัพย์ชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
 เทคนิค สีสากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม
 ขนาด 80 x 100 ซม.
 ปี 2562

ภาพที่ 128 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 3

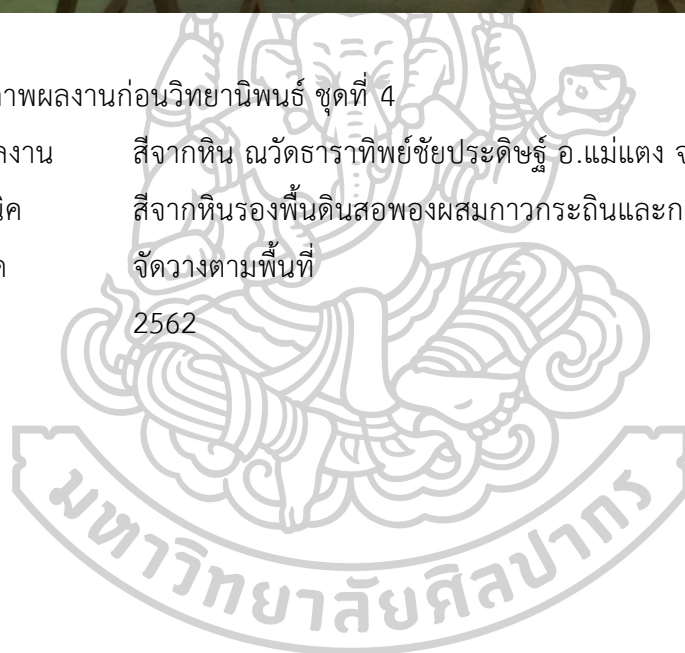
ชื่อผลงาน สีจากหิน ณวัดธาราธิพย์ชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
 เทคนิค สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม
 ขนาด 50 x 50 ซม.
 ปี 2562

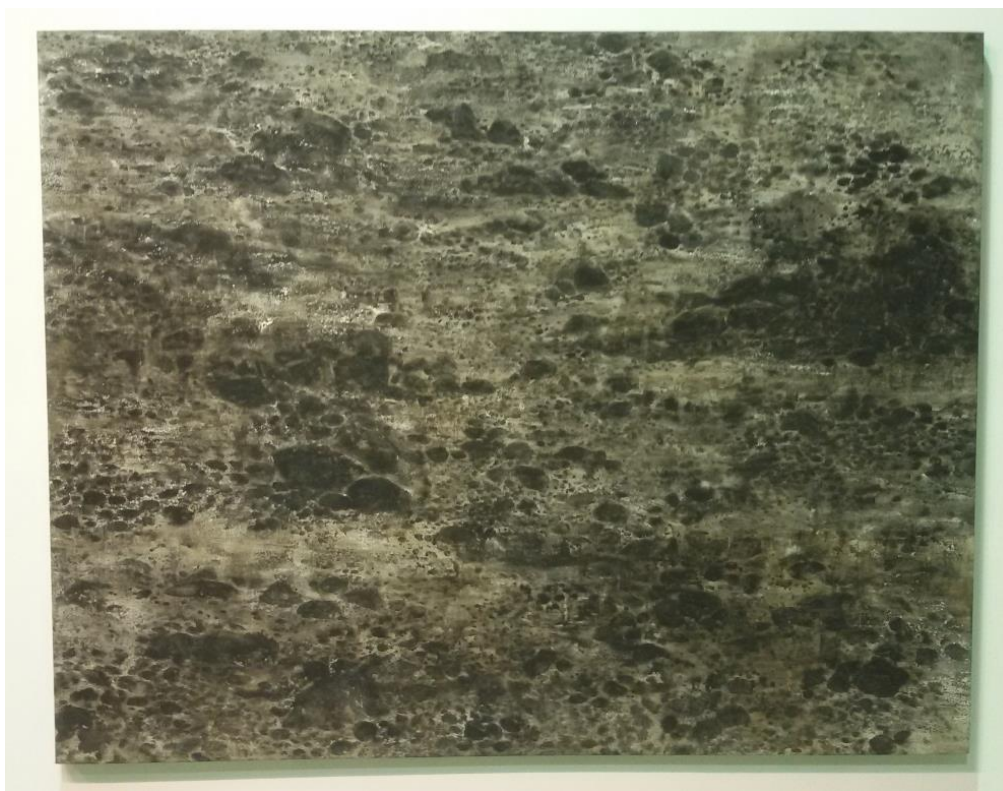

ภาพที่ 129 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 4

ชื่อผลงาน สีจากหิน ผนวตธรรมาทิพย์ชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
 เทคนิค สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม
 ขนาด จัดวางตามพื้นที่
 ปี 2562

ภาพที่ 130 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 5

ชื่อผลงาน สีจากหิน ณวัดธาราธิพย์ชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่
 เทคนิค สีจากหินรองพื้นดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม
 ขนาด 160 x 200 ซม.
 ปี 2562

4.2 วิเคราะห์พัฒนาการด้านแนวความคิด

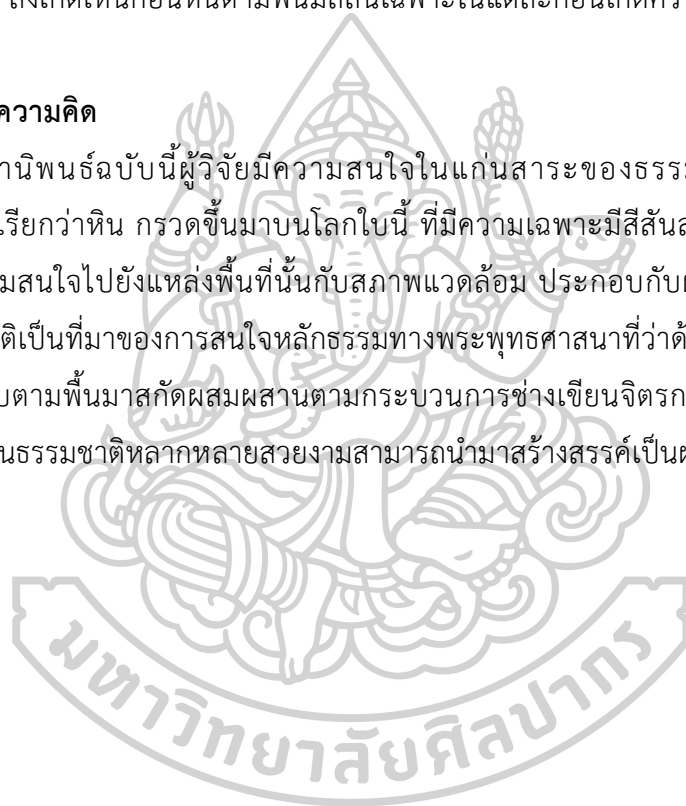
ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ: สีจากหิน ประกอบด้วยผลงานทางทัศนศิลป์ 2 มิติ รูปแบบการจัดวาง (Installation Art) จำนวน 4 ชุด โดยเริ่มต้นจากแรงบันดาลใจ แนวความคิด และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ ดังนี้

แรงบันดาลใจ

การได้พำนัก ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ อยู่ในพื้นที่กลางเขาอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเหตุให้ผู้วิจัยได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมรอบกาย ป่า เขา อากาศพื้นดิน สังเกตเห็นก้อนหินตามพื้นมีสีสันทันเฉพาะในแต่ละก้อนเกิดความสนใจจึงได้นำมาสกัดทำสี

แนวความคิด

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยมีความสนใจในแก่นสาระของธรรมชาติที่ได้สรรค์สร้างสิ่งไม่มีชีวิตที่เรียกว่าหิน กรวดขึ้นมาบนโลกใบนี้ ที่มีความเฉพาะมีสีสันทันสวยงาม จึงทำให้ผู้วิจัยเชื่อมโยงความสนใจไปยังแหล่งพื้นที่นั้นกับสภาพแวดล้อม ประกอบกับผู้วิจัยได้พำนักอยู่ในวัดกลางธรรมชาติเป็นที่มาของการสนใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ว่าด้วยสมาธิ ความสงบ จึงนำหินที่ได้เก็บตามพื้นมาสกัดผสมผสานตามกระบวนการช่างเขียนจิตรกรรมฝาผนังไทยในอดีต จนได้เฉดสีโทนธรรมชาติหลากหลายสวยงามสามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะได้

4.3 ผลงานวิทยานิพนธ์

วิเคราะห์พัฒนาการด้านขั้นตอน และกระบวนการสร้างสรรค์

ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ: สีจากหิน ชุดที่ 1

ภาพที่ 131 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ: สีจากหิน ชุดที่ 1

ลักษณะทางกายภาพ

ผลงานชุดที่ 1 เป็นผลงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art) ที่มีการนำเสนอความซ้ำกันของทีแปร่งขณะแต้มลงพื้นที่ว่างจนที่ว่างเหลือน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย

ลักษณะด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยต้องการนำเสนอในแก่นสาระของค่าความจริงในสัจจะทางธรรมชาติที่ว่าด้วยเรื่อง สีสันในแร่ หิน กรวดตามพื้นดินที่มีสีสันในตัวมันเอง และความสำคัญก็ไม่ได้ด้อยค่าไปจากสิ่งอื่น บนโลกใบนี้และเมื่อความจริงที่ผู้วิจัยได้รับรู้ด้วยตาเห็นค่าความงามของสิ่งไม่มีชีวิต หากคนทั่วไป อาจจะมองไม่เห็นถึงความสำคัญและความสวยงาม แต่ถ้าเราพินิจดูแล้วจะเห็นถึงความหมาย ที่โลกได้สร้างขึ้นมาล้วนมีคุณค่ามีความหมายในตัวมันเองแทบทั้งสิ้น

และเมื่อผู้วิจัยแปร่งค่าตัวมันเองจากมวลหินสีกัดเป็นสีแต้มแต่งลงบนผืนระนาบผ้าใบรอง พื้นดินสอพองผสมกาวเม้ดมะขามและกาวกระถินแล้วนั้นสีสันโดดเด่นต่อสายตาเพื่อจะสะท้อน ความงามจากที่ที่ไม่มีใครมองเห็นถึงความสวยงามและความสำคัญ

ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 2

ภาพที่ 132 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 2

ลักษณะทางกายภาพ

ผลงานชุดที่ 2 เป็นผลงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art) ที่มีการนำเสนอความซ้ำกันของที่แปรงขณะแต้มลงพื้นที่ว่างจนที่ว่างเหลือน้อยที่สุดและทับซ้อนมากขึ้น หรือไม่มีเลยโดยประกอบสร้างพื้นผิวด้วยปริมาตรของสีหินที่บดไม่ละเอียดเพื่อสร้างมิติ

ลักษณะด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยต้องการนำเสนอในแก่นสาระของค่าความจริงในสังคมทางธรรมชาติที่ว่าด้วยเรื่องสีสนในแร่ หิน กรวดตามพื้นดินที่มีสีสนในตัวเอง และความสำคัญก็ไม่ได้ด้อยค่าไปจากสิ่งอื่นบนโลกใบนี้ และเมื่อความจริงที่ผู้วิจัยได้รับรู้ด้วยตาเห็นค่าความงามของสิ่งไม่มีชีวิต หากคนทั่วไปอาจจะมองไม่เห็นถึงความสำคัญและความสวยงาม แต่ถ้าเราพินิจดูแล้วจะเห็นถึงความหมายที่โลกได้สร้างขึ้นมามีคุณค่ามีความหมายในตัวเองแทบทั้งสิ้น

และเมื่อผู้วิจัยแปรงค่าตัวมันเองจากมวลสัณฐานเป็นสีแต้มแต่งลงบนผืนระนาบผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวเม้ดมะขามและกาวกระถินแล้วนั้นสีสนที่เป็นโทนสีเทา ดำ หมองหม่นในทางความรู้สึกภาพจำประสบการณ์ของคนที่มีกับสีดำ เทา ผู้วิจัยจึงนำเสนอในมิติต่อเรื่องราวความเชื่อหรือความรู้สึกจะนำพาให้ไปสู่สิ่งใด แต่ยังมีโครงเนื้อหาของสีจากหินต่อสายตาเพื่อจะสะท้อนความงามจากที่ที่ไม่มีใครมองเห็นถึงความสวยงามและความสำคัญ

ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 3

ภาพที่ 133 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 3

ลักษณะทางกายภาพ

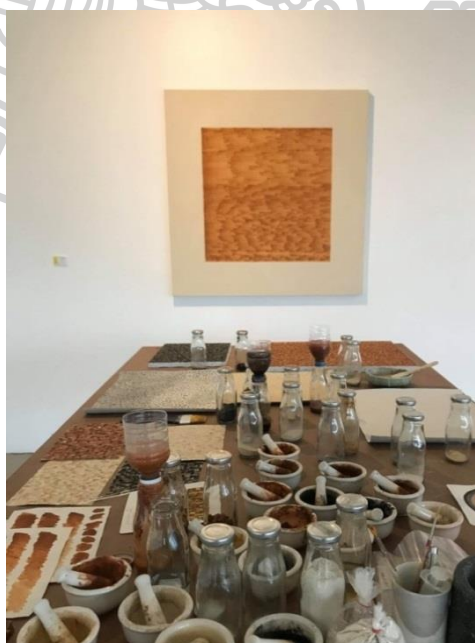
ผลงานชุดที่ 3 เป็นผลงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art) ที่มีการนำเสนอความซ้ำกันของทีแปรงเรียงต่อกันไปเรื่อย ๆ ขณะแต้มลงพื้นที่ว่าง

ลักษณะด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยต้องการนำเสนอในแก่นสาระของค่าความจริงในสัจจะทางธรรมชาติที่ว่าด้วยเรื่องสี่สีในแร่ หิน กรวดตามพื้นดินที่มีสี่สีในตัวมันเอง และความสำคัญก็ไม่ได้ด้อยค่าไปจากสิ่งอื่นบนโลกใบนี้ และเมื่อความจริงที่ผู้วิจัยได้รับรู้ด้วยตาเห็นค่าความงามของสิ่งไม่มีชีวิต หากคนทั่วไปอาจจะมองไม่เห็นถึงความสำคัญและความสวยงาม แต่ถ้าเราพินิจดูแล้วจะเห็นถึงความหมายที่โลกได้สร้างขึ้นมามีคุณค่ามีความหมายในตัวมันเองแทบทั้งสิ้น

และเมื่อผู้วิจัยแปร่งค่าตัวมันเองจากมวลสีกัดเป็นสีแต้มแต่งลงบนผืนระนาบผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวเม้ดมะขามและกาวกระถินสี่สีที่นำเสนอในผลงานชุดนี้มีสีน้ำตาล เทา เทาเข้ม ดำ ไร่เรียงค่าเฉดสีจากอ่อนไปเข้ม ผลงานชุดนี้ผู้วิจัยต้องการนำเสนอมิติที่ผู้วิจัยอยากจะใช้ศิลปะผนวกเข้ากับหลักธรรมะที่ว่าด้วยความสงบ จิตการควบคุมจิต สติ เมื่อนำสองอย่างมารวมกันก็จะนำไปสู่ผลงานการแต้มสีลงไปในพื้นผิวนาบบที่ว่างโดยมีการควบคุมสติเพื่อควบคุมตนเองให้สงบ

ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สี่จากหิน ชุดที่ 4

ภาพที่ 134 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สี่จากหิน ชุดที่ 4

ลักษณะทางกายภาพ

ผลงานชุดที่ 4 เป็นผลงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art) ที่มีการนำเสนอความซ้ำกันของทีแปรงเรียงต่อกันไปเรื่อย ๆ ขณะแต้มลงพื้นที่ว่าง

ลักษณะด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยต้องการนำเสนอในแก่นสาระของค่าความจริงในสัจจะทางธรรมชาติที่ว่าด้วยเรื่องสีล้วนในแร่ หิน กรวดตามพื้นดินที่มีสีล้วนในตัวมันเอง และความสำคัญก็ไม่ได้ด้อยค่าไปจากสิ่งอื่นบนโลกใบนี้ และเมื่อความจริงที่ผู้วิจัยได้รับรู้ด้วยตาเห็นค่าความงามของสิ่งไม่มีชีวิต หากคนทั่วไปอาจมองไม่เห็นถึงความสำคัญและความสวยงาม แต่ถ้าเราพินิจดูแล้วจะเห็นถึงความหมายที่โลกได้สร้างขึ้นมามีคุณค่ามีความหมายในตัวมันเองแทบทั้งสิ้น

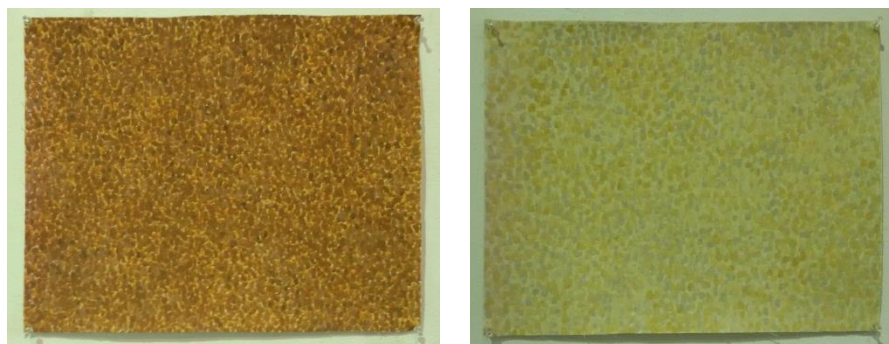
และเมื่อผู้วิจัยแปรค่าตัวมันเองจากมวลสัณฐานเป็นสีแต้มแต่งลงบนพื้นระนาบผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมขาวเม้ดมะขามและกาวกระถินสีล้วนที่นำเสนอในผลงานชุดนี้ไม่มีสีน้ำตาล ผลงานชุดนี้ต่อยอดมาจากผลงานชุดที่ 3 ในเนื้อหาและกระบวนการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยต้องการนำเสนอมิติที่ผู้วิจัยอยากจะใช้ศิลปะผนวกเข้ากับหลักธรรมะที่ว่าด้วยความสงบ จิตการควบคุมจิต สติ เมื่อนำสองอย่างมารวมกันก็จะนำไปสู่ผลงานการแต้มสีลงไปบนพื้นผิวระนาบที่ว่างโดยมีการควบคุมสติเพื่อควบคุมตนเองให้สงบ แต่จะเพิ่มขนาดให้ใหญ่ขึ้นเพื่อมีสภาวะจิตที่ควบคุมให้สงบยาวขึ้นตามไปด้วย และนำกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานมานำเสนอทุกอุปกรณ์เพื่อเป็นตัวบอกผ่านถึงที่มาที่ไปของการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบการสร้างสรรค์ของผู้วิจัย

4.4 วิเคราะห์พัฒนาการด้านรูปแบบและทักษะการแสดงออก

วิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน มีรูปแบบและทักษะการแสดงออกตามหลักทัศนธาตุ ดังนี้

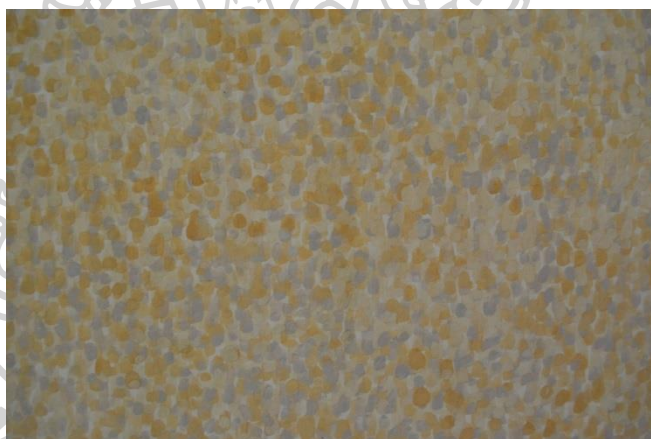
ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 1

สี (Color) สีเป็นนับเป็นส่วนสำคัญของการมองเห็นและมนุษย์ตั้งค่าเรียกกันมาในความจำแนกเรียกกันเพื่อรับรู้เข้าใจตรงกัน สีในที่นี้จะกล่าวถึงสีล้วนในผลงานการสร้างสรรค์ ที่หยิบยกสีล้วนที่มีอยู่จริงในธรรมชาติมานำเสนอไม่ว่าจะเป็นสีน้ำตาล สีเทา ค่าสีสองเฉดนี้จะมีลักษณะที่มีความเป็นธรรมชาติสูงต่อสายตาผู้ชม

ภาพที่ 135 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 1

การซ้ำ (Repetition) ด้วยลักษณะของทีแปร่งที่แต้มสีลงบนพื้นมีการซ้ำกันของทีแปร่งในปริมาณที่คงที่ไปเรื่อย ๆ จะเป็นจังหวะเดียวกันหรือความถี่ต่างกันก็แล้วแต่ล้วนทำให้เกิดการซ้ำเกิดขึ้น

ภาพที่ 136 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 1

ระนาบ (Plane) ระนาบในที่นี้หมายถึงระนาบที่อยู่บนพื้นที่ว่างในทีแปร่งสีเป็นสีกับระนาบที่ทีแปร่งทับกันเกิดเป็นระนาบใหม่เกิดขึ้น

พื้นที่ว่าง (Space) พื้นที่ว่างในผลงานจะมี 3 ลักษณะคือ

พื้นที่ว่างบนระนาบที่แปร่งที่ได้แต้มลงไปบนพื้นระนาบ

พื้นที่ว่างที่อยู่ข้างระนาบแต่จะเป็นพื้นที่ว่างขนาดเล็ก

พื้นที่ว่างภายนอกผลงานที่เป็นเสมือนนัยยะของผลงานที่นำเสนอผ่านเรื่อง

ความสงบ

ภาพที่ 137 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 1

ดุลยภาพ (Balance) การแต้มของทีแปรงที่มีความเท่ากันในลักษณะระนาบทีแปรง ในการกระจายการซ้ำของทีแปรงไปทั่วขอบเขตพื้นที่สร้างผลงานประกอบกับการใช้สีในโทนเดียวกันของผลงานเพื่อให้เกิดความสมดุลภาพของผลงาน

ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 2

ภาพที่ 138 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 2

พื้นผิว (Texture) ลักษณะของพื้นผิวผลงานเกิดจากการแต้มสีด้วยที่แปรงทับซ้อนกันมากขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะเดียวกันก็ใช้สีจากหินที่บดละเอียดเพื่อเพิ่มปริมาตรให้กับการเกิดพื้นผิวในผลงาน

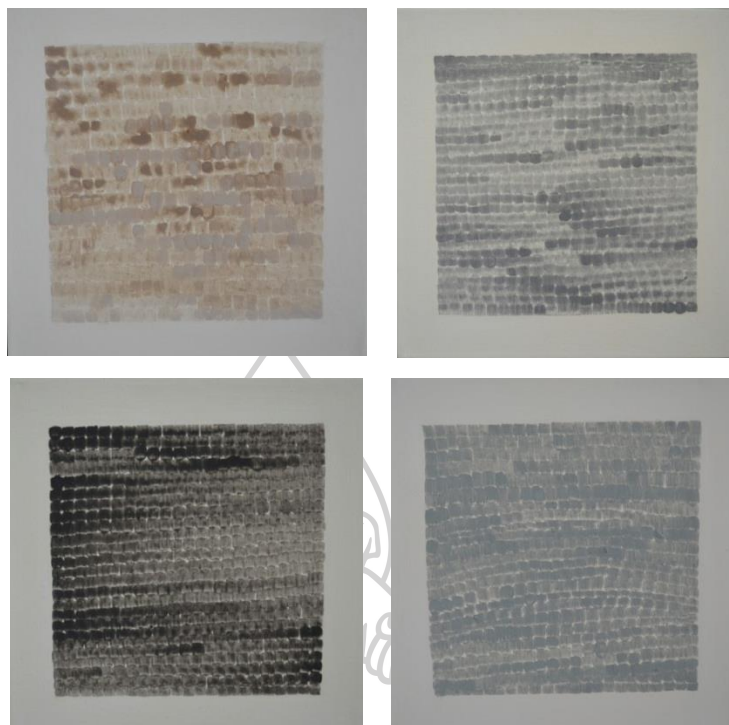
พื้นที่ว่าง (Space) พื้นที่ว่างภายนอกผลงานที่เป็นเสมือนนัยยะของผลงานที่นำเสนอผ่านเรื่องความสงบ ความนิ่ง หรือความว่างที่หมายถึงความว่างเปล่า ที่เป็นพื้นที่ขอบขาวของผลงานที่จะนำเสนอความว่างภายนอกตัวเองก่อนที่จะเข้าสู่ความว่างภายใน

ภาพที่ 139 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 2

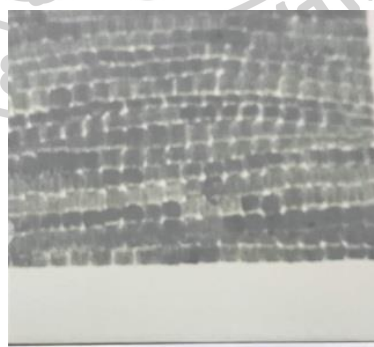
สี (Color) ความเศร้า ความกลัว ความสิ้นหวัง หดหู่หรือแม้กระทั่งความตายก็มาจากสีในโทนเทา ดำ สีเข้มเฉดนี้ให้ความรู้สึกเช่นนั้นตามที่ใช้เรียกกันมา แต่ในขณะเดียวกันสีโทนนี้ก็ให้ความรู้สึกสงบได้ด้วย

ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 3

ภาพที่ 140 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 3

จังหวะ (Rhythm) การทำซ้ำในตัวแปรของเวลาที่เท่าเดิมก็เกิดจังหวะในผลงานเกิดขึ้น การใช้ที่แปรงเดิมซ้ำกับการแต้มที่แปรลงอีกครั้งในระนาบที่ชิดติดกันไปเรื่อย ๆ

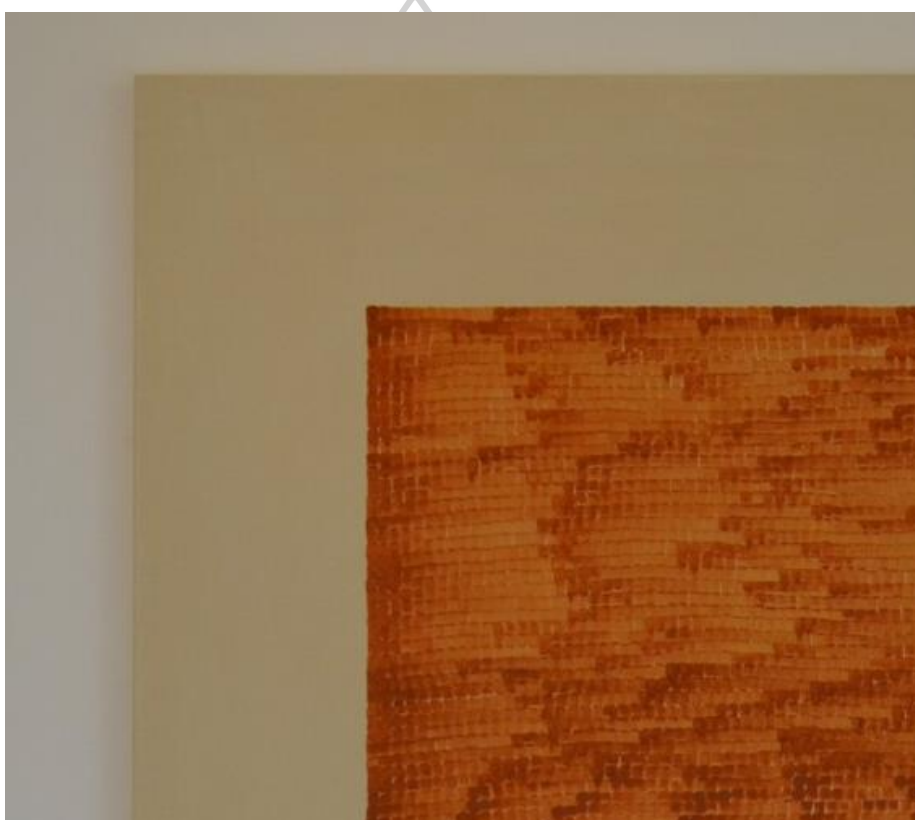

ภาพที่ 141 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 3

ค่าน้ำหนัก (Dimension) การใช้สีที่แปรปรวนจุ่มสีหินแต้มสีลงไปในพื้นระนาบและแต้มที่แปรปรวนไปเรื่อย ๆ จนน้ำสีที่แปรปรวนของค่าสีจึงเกิดมิติในค่าน้ำหนักเกิดขึ้นในผลงาน

พื้นที่ว่าง (Space) พื้นที่ว่างภายนอกผลงานที่เป็นเสมือนนัยยะของผลงานที่นำเสนอผ่านเรื่องความสงบ ความนิ่ง หรือความว่างที่หมายถึงความว่างเปล่า ที่เป็นพื้นที่ชอบขาวของผลงานที่จะนำเสนอความว่างภายนอกตัวเองก่อนที่จะเข้าสู่ความว่างภายใน

ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 4

ภาพที่ 142 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 4

จังหวะ (Rhythm) การทำซ้ำในตัวแปรของเวลาที่เท่าเดิมก็เกิดจังหวะในผลงานเกิดขึ้น การใช้สีที่แปรปรวนซ้ำกับการแต้มที่แปรปรวนอีกครั้งในระนาบที่ขีดติดกันไปเรื่อย ๆ

ภาพที่ 143 ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดที่ 4

ค่าน้ำหนัก (Dimension) การใช้สีที่แปร่งจุ่มสีจากหินแต้มสีลงไปบนพื้นระนาบและแต้มที่แปร่งไปเรื่อย ๆ จนน้ำสีที่แปร่งจดจางของค่าสีจึงเกิดมิติในค่าน้ำหนักเกิดขึ้นในผลงาน

4.5 วิเคราะห์พัฒนาการด้านเนื้อหา เทคนิค การใช้อุปกรณ์

ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน ชุดนี้ได้แรงบันดาลใจจากความประทับใจที่ผู้วิจัยได้พำนัก ณ วัดธาราธิปไตยชัยประดิษฐ์ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ อยู่กลางเขา ป่า ไม้และที่อาศัยนี้เป็นเขตสงฆ์ทำให้ผู้วิจัยสนใจหลักปฏิบัติในพุทธศาสนาในแนวทางการฝึกสมาธิฝึกสติ ความสงบ นำเอาหลักมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

นำเสนอเป็นผลงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art)

ตารางที่ 5 การพัฒนาในด้านต่าง ๆ จากการสร้างสรรค์ผลงาน

การพัฒนา	เนื้อหาของการพัฒนา
ด้านแนวความคิด	ในการสร้างสรรค์ผลงานมีการเคลื่อนไปของมิติที่สร้างสรรค์ถึงแม้จะใช้เทคนิครูปแบบเดียวกันก็ตาม จะมีเรื่องราวใหม่ ๆ เข้ามาให้ได้ทำความเข้าใจ เรียนรู้ต่อยอดต่อได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด
ด้านรูปแบบ	การจัดวางในรูปแบบที่วาดด้วยการใช้พื้นที่ให้สัมพันธ์กับผลงานและยังต้องมีความเกี่ยวข้องกับตัวเองอีกเพราะเป็นส่วนหนึ่งของผลงานชุดนี้ด้วย
ด้านเทคนิค	การบดสีจากหิน ในกระบวนการที่มีเป็นต้นทางที่ทำมาผนวกใช้อย่างกระบวนการเกราะสีเพื่อให้ได้มาของสี การใช้เทคนิคตามครูช่างจิตรกรรมไทยโบราณก็เป็นสิ่งชีวิตในความสำเร็จให้ได้ทำความเข้าใจศึกษา เรียนรู้

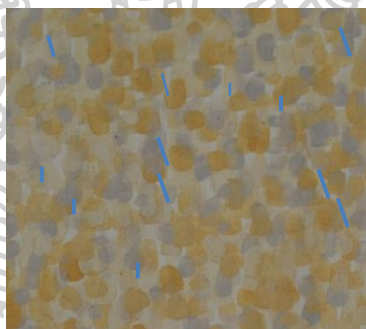

4.6 การวิเคราะห์สีและพื้นที่ว่าง

ผลการวิเคราะห์พื้นที่ว่าง ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1

● สีแดง แสดงลักษณะพื้นที่ว่างภายนอกผลงาน

● สีฟ้า แสดงลักษณะพื้นที่ว่างภายในผลงาน

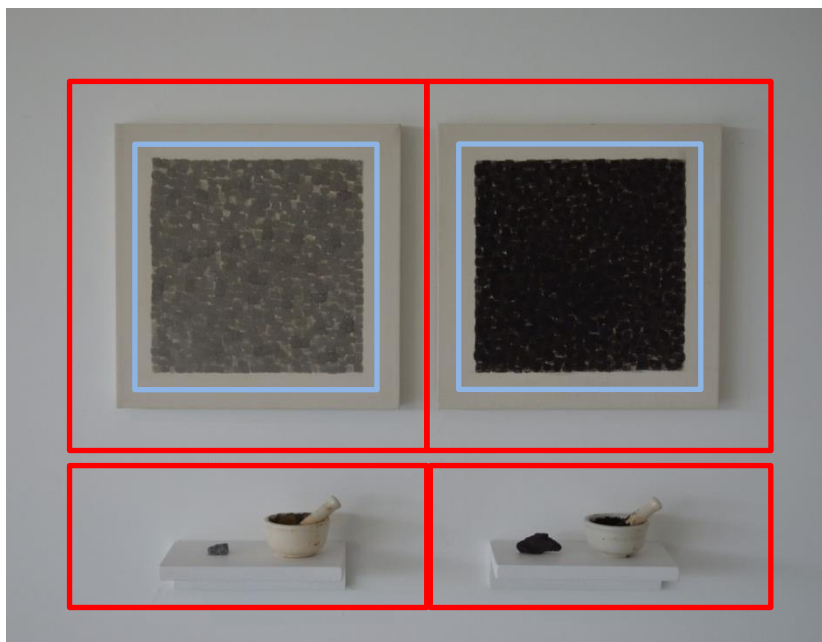

ภาพที่ 144 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1

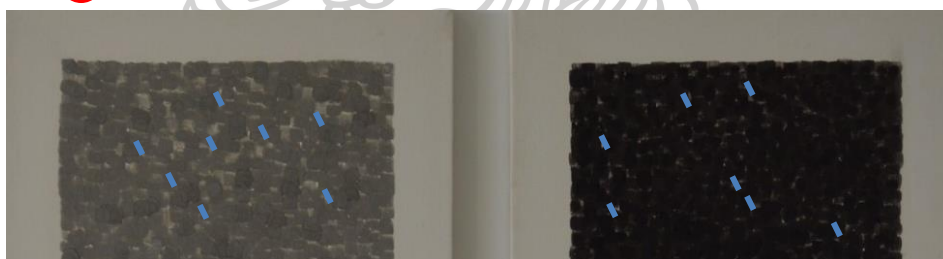
ผลการวิเคราะห์สี

ในลักษณะของสีในผลงานจะนำเสนอในเนื้อหาที่ว่า การที่ผู้วิจัยมองเห็นสีที่สวยงามในธรรมชาติได้สรรสร้างขึ้นมา มีสีสันทัดในตัวของมันเอง หากเราได้มองอย่างพินิจ ก็ จะเห็นความงามในเนื้อสี

ผลการวิเคราะห์พื้นที่ว่าง ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2

● สีแดง แสดงลักษณะพื้นที่ว่างภายนอกผลงาน

● สีฟ้า แสดงลักษณะพื้นที่ว่างภายในผลงาน

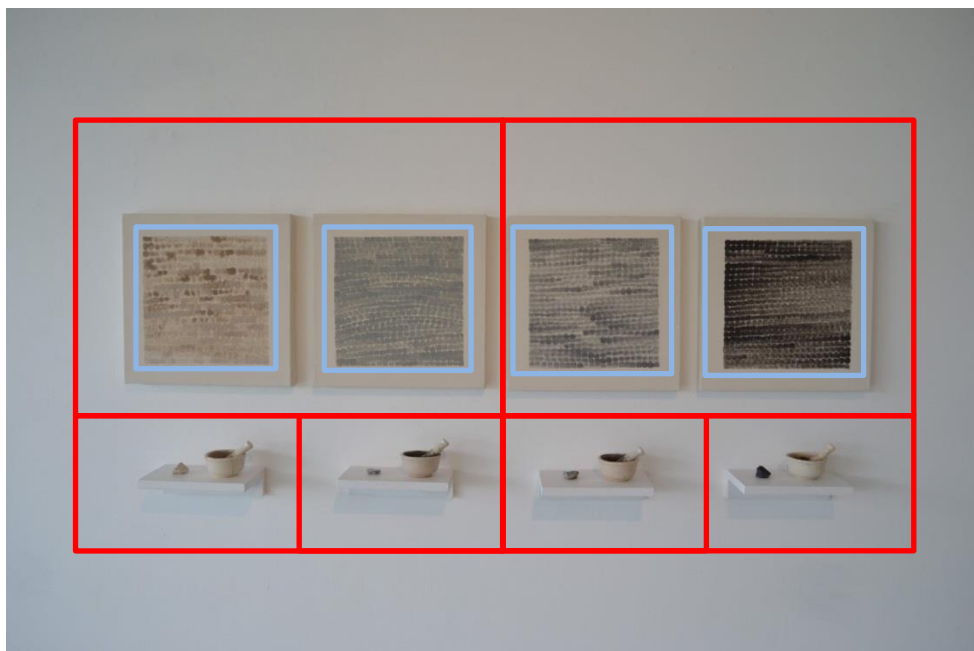

ภาพที่ 145 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2

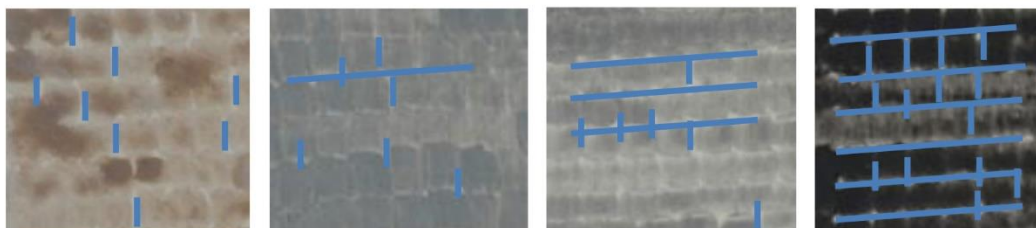
ผลการวิเคราะห์สี

ในลักษณะของสีในผลงานจะนำเสนอในเนื้อหาที่ว่า การที่ผู้วิจัยมองเห็นสีที่มีลักษณะเชื่อมโยงการเกิด การตายของสภาพพื้นที่ที่ได้พำนัก

ผลการวิเคราะห์พื้นที่ว่าง ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 3

สีแดง แสดงลักษณะพื้นที่ว่างภายนอกผลงาน

สีฟ้า แสดงลักษณะพื้นที่ว่างภายในผลงาน

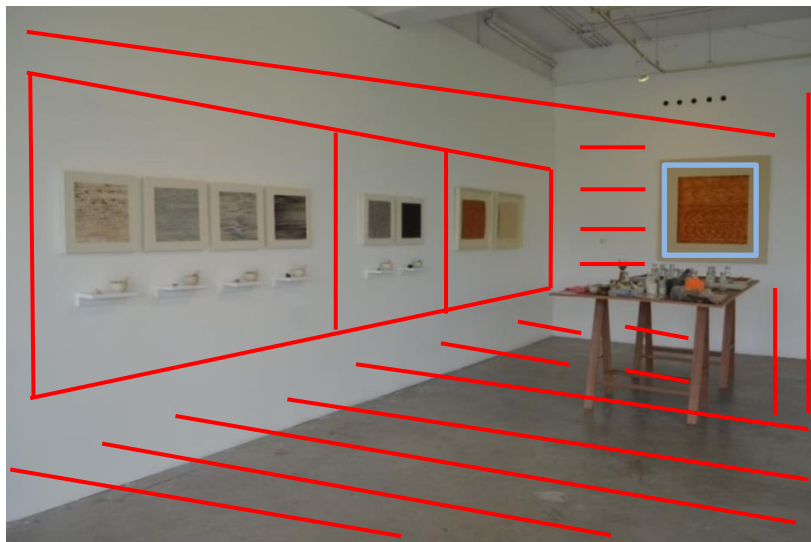

ภาพที่ 146 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 3

ผลการวิเคราะห์สี

สีที่เลือกนำมาใช้สร้างสรรค์ผลงานจะใช้โทนสีกลางให้มีความรู้สึกถึงความสงบ การมีสมาธิ ความรู้สึกนิ่ง

ผลการวิเคราะห์พื้นที่ว่าง ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 4

สีแดง แสดงลักษณะพื้นที่ว่างภายนอกผลงาน

สีฟ้า แสดงลักษณะพื้นที่ว่างภายในผลงานและพื้นที่ว่างในอากาศ

ภาพที่ 147 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 4

ผลการวิเคราะห์สี

สีในผลงานจะมีความรู้สึกที่แสดงออกถึงสภาพฤดูร้อน อากาศในหน้าร้อน พื้นดิน

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์เนื้อหาในการสร้างสรรค์

ผลงาน	ผลการวิเคราะห์เนื้อหาในการสร้างสรรค์
	ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone นำเสนอผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ ผลงานชุดนี้ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาที่ว่าด้วยการสกัดสีหินน้ำสีที่ได้มาแต้มลงไปบนพื้นที่ว่างของเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม เพื่อสร้างความสงบ สติในการสร้างงานของตนเอง นำเสนอค่าของสีที่มีความสวยงามในตัวแร่หินชนิดนั้น ในขณะที่สร้างสรรค์
	ผลงานชุดนี้ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาที่ว่าด้วยการสกัดสีหินน้ำสีที่ได้มาแต้มลงไปบนพื้นที่ว่างของเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม เพื่อสร้างความสงบในการสร้างงานของตนเอง นำเสนอค่าของสีที่มีความสวยงามในตัวแร่หินชนิดนั้น ในขณะที่สร้างสรรค์ และสร้างพื้นผิวผลงานขึ้นจากการไม่ได้สกัดเอาแต่เนื้อสีแต่นำกรวดที่ละเอียดมาแต้มลงไปด้วยเพื่อสร้างมิติในผลงาน เมื่อผลงานดังกล่าวเสร็จทำให้ผู้วิจัยเชื่อมโยงค่าสีโทนเทา ค่ากับพื้นผิวที่ทำให้รู้สึกถึงการเกิดและความตายของพื้นที่นั้น
 	ผลงานชุดนี้ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาที่ว่าด้วยการสกัดสีหินน้ำสีที่ได้มาแต้มลงไปบนพื้นที่ว่างของเฟรมผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม เพื่อสร้างความสงบในการสร้างงานของตนเอง นำเสนอค่าของสีที่มีความสวยงามในตัวแร่หินชนิดนั้น ในขณะที่สร้างสรรค์ การประกอบสร้างที่แปร่งในผลงานชุดนี้ได้มีการควบคุมการใช้แปร่งจุ่มสีหินแล้วแต้มลงไปบนพื้นที่ว่างเรียงที่แปร่งชิดติดกันไปเรื่อย ๆ จนกว่าสีจะหมดและจุ่มสีหินอีกครั้งทำวนไปเรื่อย จนเต็มขอบเขตพื้นที่สร้างงานดังกล่าว และนำกระบวนมาจัดวางร่วมกับผลงานด้วยเพื่อเชื่อมเรื่องราวกระบวนกรประกอบกัน

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์เนื้อหาในการจัดวาง

ผลงาน	ผลการวิเคราะห์เนื้อหาในการสร้างสรรค์
	ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone นำเสนอผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ รูปแบบศิลปะการจัดวาง (Installation Art) เมื่อนำมาจัดแสดงในพื้นที่นิทรรศการแล้วจะใช้ขอบเขตของพื้นที่นั้นมาเชื่อมโยงกับพื้นที่ของผลงานร่วมด้วย จะเห็นได้ว่าผลงานมีส่วนหนึ่งที่นำเสนอจัดวางบนโต๊ะเพื่อบอกเล่านำเสนอกระบวนการขอบเขตของการบวนการในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้เป็นการนำเสนอกระบวนการต่อผู้ชมให้รับรู้เทคนิคกระบวนการไปด้วยกับผลงาน ทั้งกรรมวิธี เสมือนว่าเป็นตัวบอกกล่าวพื้นที่ที่ผู้วิจัยได้แสดงออกในขณะการสร้างสรรค์ผลงานอีกด้วย
  	การนำเสนอผลงานทั้งสองชุดนี้มีการจัดวางผลงานในรูปแบบ 2 มิติ ที่จัดวางกับผนังเว้นระยะห่างพอสมควรเพื่อให้เกิดพื้นที่ว่างของผลงานและนำเสนอแยกเป็น 2 ชุด เพื่อบอกนัยยะของงานแต่ละชุด ทั้งจัดวางหินและอุปกรณ์ที่ใช้การใส่สีอย่างไกร่งบดสีที่ได้จากหินชนิดนั้นวางประกอบรวมกับการนำเสนอด้วย เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจที่มาของสีแต่ละชนิด อีกสาระกระบวนการของการนำเสนอผู้วิจัยได้นำเสนอการจัดวางโดยที่ผู้วิจัยได้เป็นส่วนหนึ่งของผลงานนั้นด้วยในขณะการติดตั้ง จัดวางผลงานโดยยังยึดหลักการสร้างสรรค์ผลงานผ่านสมาธิ ความสงบอยู่

การนำเสนอผลงานทั้งหมดทุกชุดได้มีการนำเสนอผลงาน เนื้อหาสาระ
ผลงานในการจัดวางโดยมีการใช้พื้นที่ทั้งหมดเป็นขอบเขตเดียวกัน เพื่อ
นำเสนอต่อผู้ชมได้มีมิติชมผลงานเป็นหน่วยเดียวกันมีการจำกัดขอบเขตโดย
แบ่งเป็นสัดส่วนการนำเสนอตั้งแต่การสร้างงานขั้นตอนรองพื้น การสกัดสี
การจัดวางอุปกรณ์ที่เชื่อมโยงไปสู่ผลงานบนผนัง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone เป็นผลงานการสร้างสรรค์จากทัศนคติส่วนตัวที่ได้เกิดความสนใจในความเป็นสีในหินตามพื้นดินจากการได้พำนัก ณ วัดธาราธิพยชัยประดิษฐ์ อยู่ในพื้นที่กลางเขา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเหตุให้ผู้วิจัยได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมรอบกาย ป่า เขา อากาศ พื้นดิน ผู้วิจัยมีความสนใจ จึงตั้งข้อสงสัยในแก่นสาระของธรรมชาติที่ได้สร้างสรรค์สิ่งไม่มีชีวิตที่เรียกว่า หิน กรวด จากการสังเกตเห็นก้อนหินตามพื้นมีสีสันทันเฉพาะในแต่ละก้อนจึงได้นำมาสกัดทำสี อันเป็นต้นทางต่อยอดจากแรงบันดาลใจ ประกอบกับผู้วิจัยได้พำนักอยู่ในวัดกลางธรรมชาติเป็นที่มาของการสนใจหลักปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาที่ว่าด้วยสมาธิ ความสงบ สติจึงนำหินที่ได้เก็บตามพื้นมาสกัดผสมผสานตามกระบวนการช่างเขียนจิตรกรรมฝาผนังไทยในอดีตและกระบวนการเฉพาะตนจนได้เฉดโทนสีธรรมชาติหลากหลายสวยงามสามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะได้ โดยนำเสนอผ่านกระบวนการทางทัศนศิลป์ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art)

ผลงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ผ่านกระบวนการรวบรวมข้อมูลเอกสาร ได้แก่ข้อมูลทางด้านธรรมชาติ หินแร่ สภาพแวดล้อม หลักศาสนาพุทธ ทฤษฎีทางศิลปะ อิทธิพลของศิลปินทั้งไทยและต่างประเทศในรูปแบบ แนวความคิด เนื้อหา และในด้านเทคนิค และแหล่งข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เกิดเป็นการประมวลองค์ความรู้ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone ทั้งนี้สามารถสรุปผลการสร้างสรรค์ผลงานได้ดังต่อไปนี้

ในด้านเนื้อหา

สร้างสรรค์ผลงานจากต้นทางของแรงบันดาลใจที่ได้สัมผัส รับรู้ สัมผัส กับธรรมชาติ โดยตรงเกิดมิติที่ตั้งข้อสงสัยในนัยยะของธรรมชาติตลอดที่ได้พำนักที่วัดธาราธิพยชัยประดิษฐ์ นำเอาหลักธรรมคำสอนทางศาสนาพุทธมาเชื่อมโยงถึงความหมายของธรรมชาติ และความหมายของธรรมะที่ว่าด้วยเรื่องของความสงบ สติ และการรับรู้ในทางหลักจิตวิทยา ด้วยผลงานจะนำเสนอเรื่องสีในพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ไปจนถึงมิติของสีที่เชื่อมโยงเรื่องราวของคำสื่กับพื้นที่

ในด้านรูปแบบ

การสร้างสรรคผลงานทัศนศิลป์เรื่องนี้นำเสนอผ่านกระบวนการทางทัศนศิลป์ 2 มิติ รูปแบบจัดวาง (Installation Art) มีการนำเสนอตนเองเข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ตั้งแต่ขั้นตอนแรกการสนใจในสาระธรรมชาติ การเก็บหิน บดหิน และถ่ายทอดผลงานตามเนื้อหาที่ว่าด้วยเรื่องโชนสี เชื่อมแก่นสาระทางธรรมชาติกับสาระทางธรรมะในเรื่องของความสงบ สติ สมาธิ ความสงบ ในขณะที่ผู้วิจัยแถมสีจากหินลงไปบนพื้นระนาบที่ไดรองพื้นและนำเสนอผลงานในการติดตั้งกับพื้นที่โดยใช้พื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมกับผลงานพร้อมกับสร้างพื้นที่ผลงานให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ชมผลงาน

ในด้านเทคนิค

นำเสนอด้วยกระบวนการบดสีหินตามแบบครูช่างจิตรกรรมไทยโบราณในอดีตผนวกกับกระบวนการตนเองที่ได้คิดค้นทดลองจนได้มาของสีจากหินในพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีเฉดสีหลากหลายในโทนธรรมชาติสร้างขึ้น และนำเสนอเป็นผลงานเอกลักษณ์เฉพาะตน

อภิปรายผล

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone เป็นการการสร้างสรรคผลงานผ่านเรื่องสาระผลงานจากลักษณะของผู้วิจัยสร้างกระบวนการจนสร้างสรรคผลงานด้วยขณะจิต ควบคุมสติ สมาธิโดยใช้หลักของศิลปะมาควบคุมตนเองจากการแถมสีจากหินลงไปบนพื้นที่ย่างบนผ้าใบรองพื้นด้วยดินสอพองผสมกาวกระถินและกาวเม็ดมะขาม โดยมีโครงเรื่องหลักศาสนาพุทธที่ว่าด้วยเรื่องของความสงบ สติเป็นแนวทางเนื้อหาในการสร้างสรรค์และผนวกกับเนื้อหาทางธรรมชาติในที่มาของสีที่มาจากแร่หิน กรวด เพื่อมาสนับสนุนเนื้อหา ทั้งยังสร้างสรรคผลงานให้ตนเองได้เข้าถึงแก่นสาระทางธรรมชาติในมิติที่สามารถตั้งคำถามและตอบคำถามตนเองได้ โดยผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติในรูปแบบจัดวาง (Installation Art) ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone มีความเชื่อมโยงศิลปะกับสาระทางธรรมชาติที่ว่าด้วยแก่นสัจจะ ธรรมชาติได้สร้างขึ้นมาเพื่อธรรมชาติพึงประโยชน์แก่กันได้ในตัวของมันเองและร่วมกับสิ่งมีชีวิตอย่างอื่น

ข้อเสนอแนะ

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่องสมาธิ:สีจากหิน Nature Soul:Natural Colour from Stone

มีข้อเสนอแนะแก่ผู้สนใจ ดังนี้

- ผู้สนใจสามารถสร้างสรรค์ผลงานตามที่ตนเองได้มีมติต่อสีจากหินได้หลากหลายขึ้นอยู่กับว่าตนเองจะสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่พบเห็นอย่างไรได้
- สามารถนำกระบวนการในด้านเนื้อหาไปประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะได้
- สามารถนำกระบวนการในด้านรูปแบบไปประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะได้
- สามารถนำกระบวนการในด้านเทคนิคไปประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะได้
- ผลงานการสร้างสรรค์เรื่องสมาธิ:สีจากหินนี้จะส่งผ่านต่อสาระเนื้อหาผลงาน ทั้งในด้านเนื้อหา ในด้านรูปแบบ และในด้านเทคนิคไปสู่ผู้ชมให้ตระหนักรู้ถึงแก่นปฏิบัติทางศาสนาพุทธที่ว่าด้วยเรื่องการฝึกสมาธิ ควบคุมสติให้สงบ เข้าใจตนเอง เข้าใจสาระในธรรมชาติที่อาศัยดำรงอยู่บนโลกใบนี้
- การสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์เรื่องนี้ในแง่เนื้อหา และเทคนิคก็สามารถนำไปพัฒนาต่อในการสร้างสรรค์ในอนาคตได้

รายการอ้างอิง

patchra. หินดินดาน. เข้าถึงเมื่อ 4 กรกฎาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://www.patchra.net/minerals/MinDesc/sediment07.php>

The Cloud. ทฤษฎีทางธรรมชาติ. เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

<https://readthecloud.co/school-3/>

กรมทรัพยากรธรณี. หิน. เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

http://www.dmr.go.th/ewtadmin/ewt/dmr_web/n_more_news.php?filename=rocks

ทรูปลูกปัญญา. จิตรกรรมไทยแบบประเพณี. เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2562. เข้าถึงได้จาก

<https://www.truelookpanya.com/knowledge/content/58316/-cul->

ทฤษฎีของนักจิตวิทยา. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์. เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2562.

เข้าถึงได้จาก http://nukjit.blogspot.com/2015/12/blog-post_82.html

ปฏิจจสมุปบาท. สติ. เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://www.nkgen.com/sti.htm>

ผ่อง เช่งกิ่ง. สัมภาษณ์โดยอนุวัฒน์ ลัดดาวัลย์ โรงเรียนรุ่งอรุณ มรดกศิลปกรรมอัมพวา. PARBPIM Led.Part, 2559.

วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี. ศิลปะนามธรรม. เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2562. เข้าถึงได้จาก

<https://th.wikipedia.org/wiki/ศิลปะนามธรรม>

สรวิษฐ์ วงษ์สอาด. ทฤษฎีความงาม. เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2562. เข้าถึงได้จาก

<https://www.gotoknow.org/posts/566038>

สุริยะ ฉายะเจริญ. Installation ศิลปะประเภทอิสตอลเลชั่น (ศิลปะจัดวาง). เข้าถึงเมื่อ 2

กรกฎาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://jumpsuri.blogspot.com/2015/06/installation.html>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ปรีชา ชัยสร	
วัน เดือน ปี เกิด	9 ธันวาคม 2525	
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ	
วุฒิการศึกษา	2533	โรงเรียนบ้านเขว้า
	2539	โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน
	2548	ศิลปศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โปรแกรมวิชาศิลปกรรม (ออกแบบนิเทศศิลป์)
	2557	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ศิลปบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ (ศิลปะไทย) ภาควิชาศิลปะไทย เกียรตินิยมอันดับ 2 คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
	2561	ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลปศึกษา คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	281 หมู่ 13 ต.บ้านเขว้า อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ 36170	
รางวัลที่ได้รับ	2554	ได้รับทุนการศึกษาพระราชทานจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี